

MUHOXSEN KUNTA

TALOUSARVIO 2017

TALOUSSUUNNITELMA

2018 - 2019

Kunnanhallitus 19.12.2016 § 420

Valtuusto 19.12.2016 § 91

Sisällysluettelo

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	1
1. MUHOKSEN KUNTASTRATEGIA	2
Muhoksen kunnan strategia vuodelle 2017	2
2. TALOUSARVIOON VAIKUTTAVIA TEKIJÖITÄ	2
Muhoksen kunnan tavoitetilä	2
Kunnan alue ja väestö	3
Työllisyys	4
Muhoksen kunnan organisaatio	5
Henkilöstö 31.12.2017	6
Kuntatalous 2016 - 2018	8
Kuntien tulot ja menot vuosina 2016–2017	9
Veroprosentit vuonna 2017 Muhoksella	11
Kilpailukyky sopimuksen aiheuttamat muutokset	11
Verotulot ja valtionosuudet	12
Verotulot Muhoksella	13
Valtionosuudet Muhoksella	13
3. TALOUSARVION SITOVUUS	15
Tavoitteiden sitovuus	15
Rahamääräisten erien sitovuus	15
4. KÄYTTÖTALOUS	17
Hallintopalvelut	18
Elinvoimapalvelut	20
Hallintopalvelut (konsernipalvelut)	21
4.2 OPETUS- JA VARHAISKASVATUSPALVELUT	25
Opetus- ja varhaiskasvatus sitovuustasoinen	26
Hallinto	28
Kirkonkylän koulu	29
Yläkoulu	33
Muu perusopetus	34
Erityisopetus	35
Oulujoen koulu	36
Lukio	37
Varhaiskasvatus	39
4.3 VAPAA-AIKAPALVELUT	42
Vapaa-aikatoimi sitovuustasoinen	43
Hallinto	44
Kirjastopalvelut: Pääkirjasto ja Kirjastoauto	44
Kulttuuripalvelut	46
Oulujoki- Opisto	47
Nuorisopalvelut	48
Liikuntapalvelut	49
Jäähalli	50
Uikoliikuntapaikat	50
4.4. SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT	52
Sosiaali- ja terveyspalvelut yhteensä tiliryhmittäin	52
Sosiaali- ja terveyspalvelut sitovuustasoinen	53
Hallinto / Sosiaali- ja Terveyspalvelut	54
Sosiaalityö	54
Vammais- ja terveyspalvelut	55

Vanhustyö	56
Sairaanhoido	57
Neuvola.....	58
Työterveyshuolto	59
Hammashoido	60
Terveyskeskussairaala	60
Erikoissairaanhoido	61
PROJEKTIT	61
4.5 TEKNISET PALVELUT	62
Tekniset palvelut sitovuustasoinn	63
Tekniset palvelut yhteensä tiliryhmittäin.....	64
Hallinto	65
Ruoka- ja siivouspalvelut	66
Rakennukset.....	68
Maarakennus.....	69
Kaavoitus- ja mittauspalvelut, maa- ja metsätilat	71
Rakennusvaivonta	72
5 TULOSLASKELMAOSA KUNNAN TALOUSARVISSA.....	73
Tuloslaskelma Muhoksen kunta	73
Tuloslaskelman tunnusluvut	75
6 INVESTOINTIOHJELMA 2017 - 2020	76
INVESTOINNIT YHTEENSÄ.....	80
7 RAHOITUSLASKELMA	81
Rahoitusosa	82
Verorahoitus.....	82
Rahoitusosan tunnusluvut.....	83
8. MÄÄRÄRAHAT SITOVUUSTASOITTAIN	84
9. KUNTAKONSERNI 2017 – 2019	86
10. HENKILÖSTÖSUUNNITELMA 2017	86
11. TALOUSARVION 2017 TÄYTÄNTÖÖNPANO-OHJEET	88
Käsitteet ja sitovuus	88
Käyttötalousoosa.....	88
Investointiosa.....	89
Tuloslaskelma	89
Rahoituslaskelma	89
Muutokset talousarvioon.....	89
Kuntakonserni	90
Tilivelvollisuus	90
Riskianalyysi	90
Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	91
Käyttösuunnitelmat	91
Raportointi.....	91
LITTEET	92

LIITTEET

Liite 1	Muhoksen kunnan tytär - ja osakkuusyhteisöt
Liite 2	Tuloslaskelman numero-osa

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Ennusteen mukaan Suomen talous kasvaa seuraavien kahden vuoden aikana yhden prosentin tuntumaan ja koko ennusteperiodilla kumulatiivinen kasvu jää vain noin kolmeen prosenttiin. Huolimatta hienoisesta talouden piristymisestä Suomen taloustilanne pysyy lähivuosien ajan heikkona. Ennusteen mukaan BKT tulee olemaan vielä 2018 noin 3 % pienempi kuin vuonna 2008 ja teollisuustuotannon taso jäisi samana vuonna 2018 hieman yli viidenneksen alemmalle tasolla kuin kymmenen vuotta sitten. Viennin kehitys jää edelleen maailmankauppaa vaisummaksi ja siten markkinaosuuksien menettäminen kansainvälisessä kaupassa jatkuu.

Kaikkia mannersuomen kuntia koskeva maakunta- ja sote-uudistus etenee tulevina vuosina siten, että vuoden 2017 puolella eduskunta käsittelee maakuntia ja sote-uudistusta koskevaa lainsäädäntöä. Väliaikainen maakuntahallinto toimii noin vuoden ajan ennen varsinaisen maakuntavaltuuston toimikauden alkua. Uudet maakunnat ovat tämän hetkisen tiedon mukaan toiminnassa 1.1.2019 lukien, jolloin Muhoksen kunnasta siirtyy arviolta 350 työntekijää maakunnan palvelukseen.

Kuntatalouden tilanne on kiristynyt viime vuosien aikana johtuen koko ajan lisääntyneistä velvoitteista, joita lainsäädännöllä on kuntien tehtäviksi asetettu. Kunnilla on tällä hetkellä lakisääteisiä tehtäviä noin 600 kappaletta. Kuntien tehtäviä tai niiden perusteella säädettyjä velvoitteita on pyritty vähentämään ministeriöiden valmisteluissa, mutta tulokset ovat olleet tähän mennessä vähäiset.

Talousarviossa esitetty vuoden 2017 vuosikatteen ja tuloksen toteutuminen edellyttää talousarviossa esitettyjen toimenpiteiden tarkkaa toteuttamista jokaisella päävastuualueella. Vuosikate on saatu talousarvioesityksessä poistojen suuruiseksi. Talouden tulos on vain hieman ylijäämäinen, joten pelivaraa on erittäin vähän. Pitempiaikaisina talouden ratkaisuuina toteutetaan valtuuston tammikuussa 2016 hyväksymää talouden tasapainotusohjelmaa.

Investointien taso on talousarviovuonna 2017 ja myös seuraavana vuonna on laskeva johtuen suurten investointien vähenemisestä ja velkaantumisen korkeasta tasosta. Bruttoinvestoinnit ovat vuosina 2017 – 2020 yhteensä noin 12 miljoonaa euroa. Suurimmat investointikohteet ohjelmakaudella ovat Päivärinteen päiväkodin uudisrakentaminen vuosina 2016 - 2017 Hyrkin koulun yhteyteen, sekä kunnanviraston kunnostaminen ongelmakohtien osalta vuosina 2017 - 2018.

Talouden tiukkenemisesta huolimatta uskon, että Muhoksen kunta pystyy tarjoamaan kattavat ja hyvät palvelut myös tulevaisuudessa.

Jukka Syvävirta, kunnanjohtaja

1. MUHOKSEN KUNTASTRATEGIA

Onnistuneen johtamistyön yksi edellytys on toimiva strategia ja sen osaava täytäntöönpano. Jotta arjen päätöksenteko ja yhteistyö eri tahojen kanssa sujuu, on tarpeen olla kirjattuna yhteiset toimintaa ohjaavat arvot, yhteinen visio ja tahtotila kunnan kehittämiseksi. Käytännön toimintapolitiikalle on tarpeen löytää yhteiset strategian päälinjaukset, koko kuntaa koskevat yhteiset tavoitteet ja edelleen toimialakohtaiset keskeiset tavoitteet. Kunnanhallitus johtaa strategista suunnittelua.

Muhoksen kunnan strategia vuodelle 2017

Valtuusto on hyväksynyt uuden kuntastrategian tammikuussa 2014. Strategiaa tullaan päivittämään uuden valtuuskauden alussa syksyllä 2017.

Muhoksen kunnan visio vuoteen 2025 saakka on:

Visio on lähitulevaisuuden aktiivinen tahtotila ja arkijohtamisen peruskivi. Sen avulla luodaan tulevaisuudenkuva, joka vetoaa sekä ajatteluun että tunteisiin. Se ei ole markkinointi- lause, vaan toimintaohje omalle organisaatiolle. Vision täytyy olla haastava, mutta mahdollinen.

MUHOS KASVAA JA UUDISTUU HALLITUSTI PITÄEN HUOLTA KUNTALAISTENSA TURVALLISUUDESTA JA YMPÄRISTÖSTÄ

MUHOS ON KASVAVA JA KEHITTYVÄ ASUMISEN, KAUPAN JA PALVELUIDEN KESKUS OULUJOKI-LAAKSOSSA.

MUHOS ON MERKITTÄVÄ KULTTUURI- JA MATKAILUKOHDE ROKUA GEOPARK - ALUEELLA

2. TALOUSARVIOON VAIKUTTAVIA TEKIJÖITÄ

Muhoksen kunnan tavoitetila

Tilinpäätös 2015 oli alijäämäinen 0.651 euroa. Vuoden 2016 osalta on odotettavissa olevan ennusteen mukaan ylijäämäinen (elokuun osavuositarkastus ylijäämäinen 2.488 milj.euroa). Velkaantumisen kasvu on saatava pysähtymään viimeistään vuoden 2017 aikana, kun investointiohjelma toteutuu suunnitelman mukaan. Alkuvuoden 2016 osalta voidaan todeta, että verotulot ja erityisesti valtionosuudet ovat kertyneet suunniteltua paremmin. Talousarvioraamin vuodelle 2017 valtuusto vahvisti elokuussa 2016.

Valtuusto on hyväksynyt suunnitelman talouden tasapainottaminen 27.1.2014 / 4 § sekä päivittänyt talouden tasapainottaminen suunnitelmaa 29.2.2016 §:ssä 9. Suurin haaste kuntataloudelle

seuraavalle suunnitteluvuodelle on verotulojen ja valtionosuuden lasku sekä mittava velkaantuminen edelleen vuoden 2017 aikana. Paineita aiheuttaa erityisesti käyttötalousmenojen kasvun hidastaminen (erikoissairaanhoido), tulojen kasvun kasvattaminen ja investointiohjelman laadinta siten, että yllättäviä ylimääräisiä investointeja ei tule, jotta velkaantuminen ei lisääntyisi. Tulevien vuosien investointiohjelman on oltava suppea ja edelleen on odotettavissa, että investoinnit vaatii toteuttamisen osalta ulkopuolisen rahoituksen. Kunta on velkaantunut huomattavasti vuoden 2015 ja 2016 aikana. Velkaantumisenennuste on edelleen 2017-2019 vuosille huomattava matalasta investointiasteesta huolimatta.

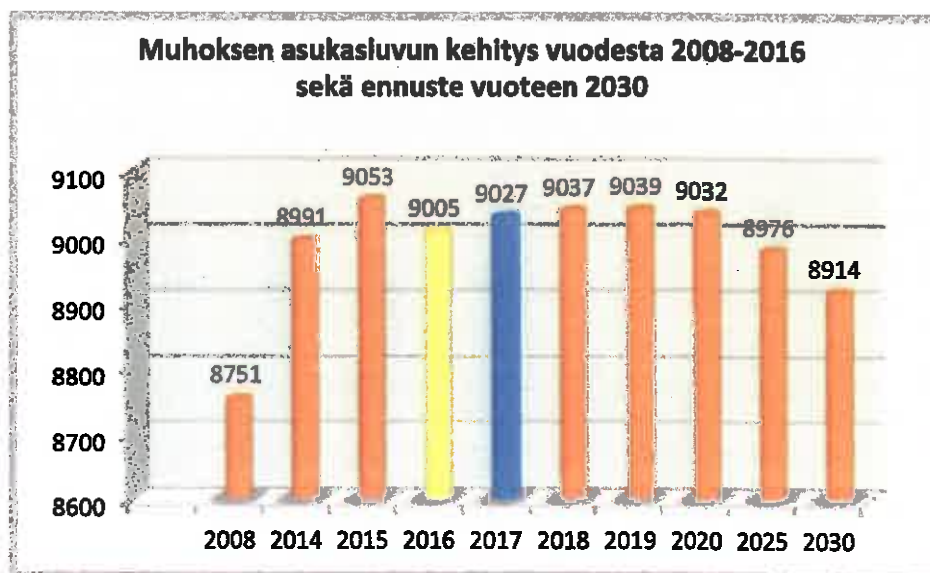
Kuntastrategian päivitys on tehty valtuuston hyväksymänä 2014 tammikuussa.

Kunnan alue ja väestö

Muhoksen kunta sijaitsee Pohjois-Pohjanmaalla Oulujokilaaksossa ja on osa Oulun seutukuntaa. Muhoksen kunnan kuntakeskus sijaitsee 35 kilometriä Oulusta kaakkoon valtatie 22 varrella. Muhoksen naapurikuntia ovat Oulu, Utajärvi, Vaala, Siikalatva, Liminka ja Tynävä. Pinta-alaa Muhoksella on 772 km² ja siitä vesipinta-alaa on 12 km²

Muhoksen kunnan asukasluku on kasvanut viimeiset vuodet. Syksyllä 2015 Tilastokeskus julkaisi viimeisimmän koko maata koskevan väestöennusteen. Muhoksen osalta väestön kasvu on maltillisempaa aikaisempaan ennusteeseen verrattuna. Kasvun arvioidaan kuitenkin jatkuvan maltillisena vielä tulevinakin vuosina. Muhoksen kunnan asukasluku oli Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan 9053 henkilöä 31.12.2015.

Alla olevassa taulukossa on vuoden 2017 talousarviossa esitetty asukasluku (31.lokakuuta 2016) tilanteessa 9005 asukasta sekä (ennuste on tehty Tilastokeskuksen tietojen pohjalta marraskuu 2016 vuoteen 2030 saakka)

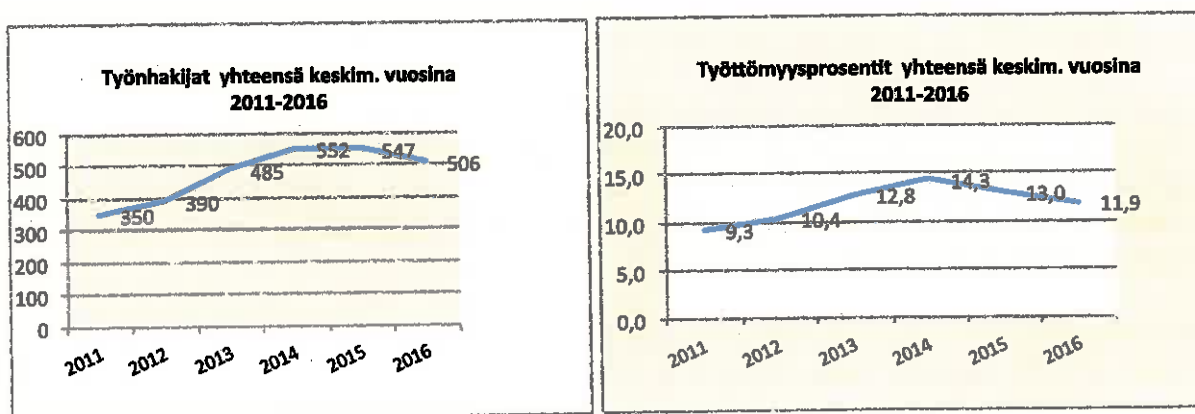
Työllisyys

Muhoksen kunnan työttömyysaste 2016 oli syyskuussa oli 11,9 %, vuotta aiemmin työttömyysaste oli 13,0%.

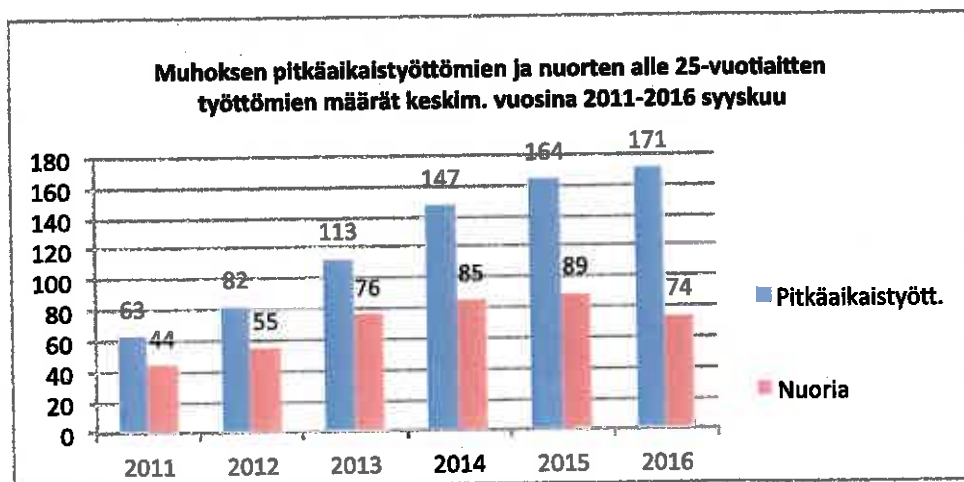
Pohjois-Pohjanmaan ELY- keskuksen alueella oli syyskuun lopussa liki 25 700 työtöntä työnhakijaa. Työttömyys laski elokuusta syyskuuhun 770 työttömällä. Työttömyys laski vuoden takaisesta vieläkin enemmän eli 1 280:llä. Työttömyys laski nuorten, yli 50-vuotiaiden ja vammaisten/pitkäaikaissairaiden ryhmissä. Lomautettujen määrä väheni 390:llä. Työttömyyden lasku koski miehiä (-6,0 %) enemmän kuin naisia (-3,2 %).

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 13,8 %, mikä on 0,7 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuosi sitten. ELY- alueittain osuus oli maan kuudenneksi korkein. Kunnittain työttömien osuus työvoimasta vaihteli Reisjärven 8,2 ja Taivalkosken 16,4 prosentin välillä.

Muhoksen kunnan työttömät työnhakijat keskimäärin sekä työttömyysaste 2011-2016

Muhoksen pitkäaikaistyöttömien ja nuorten alle 25-vuotiaiden työttömien määrät 2011-2016

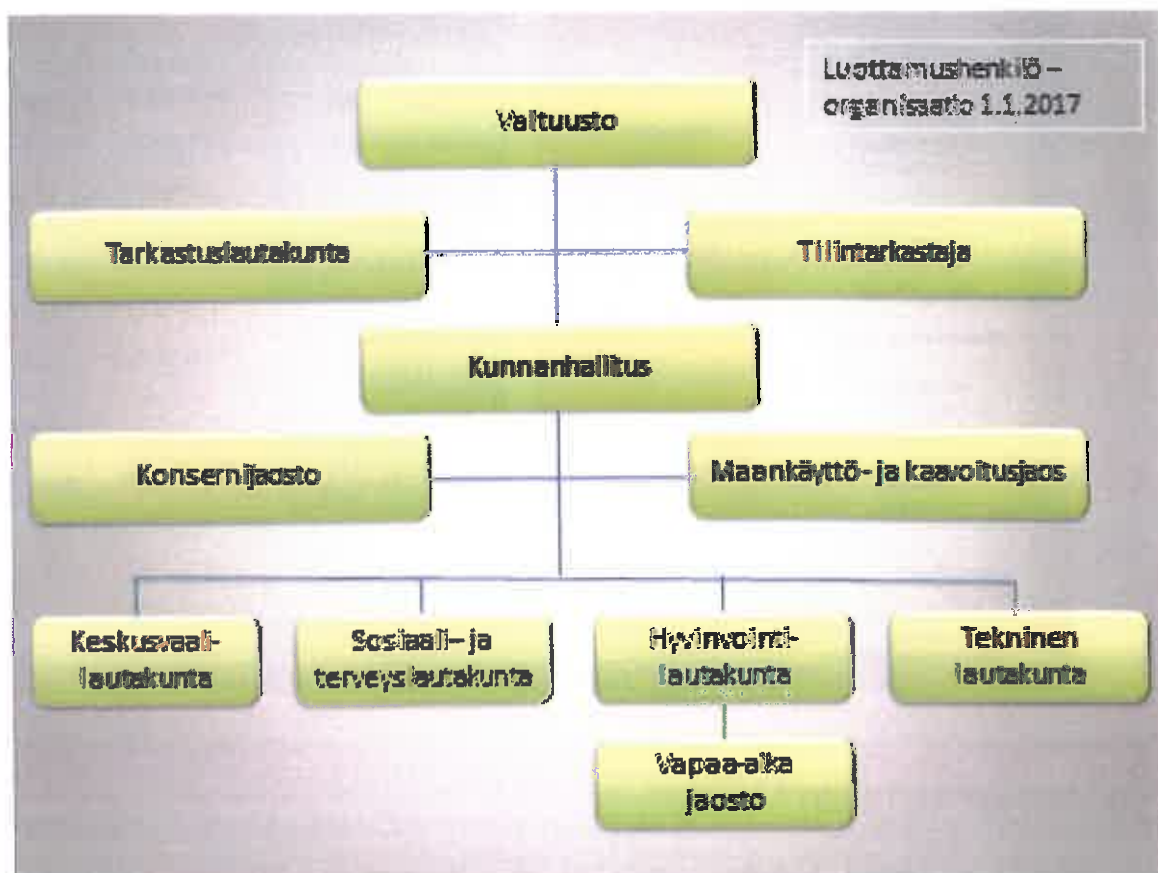
Työllisyyden hoidon kustannukset muodostavat Muhoksen kunnalle tulevaisuudessa merkittävän menoerän, ellei maakuntauudistukseen liittyen muuteta toimintatapaa työllisyyden hoidossa. Erityisesti Muhoksella on korkea ja pitkäkestoinen nuorisotyöttömyys.

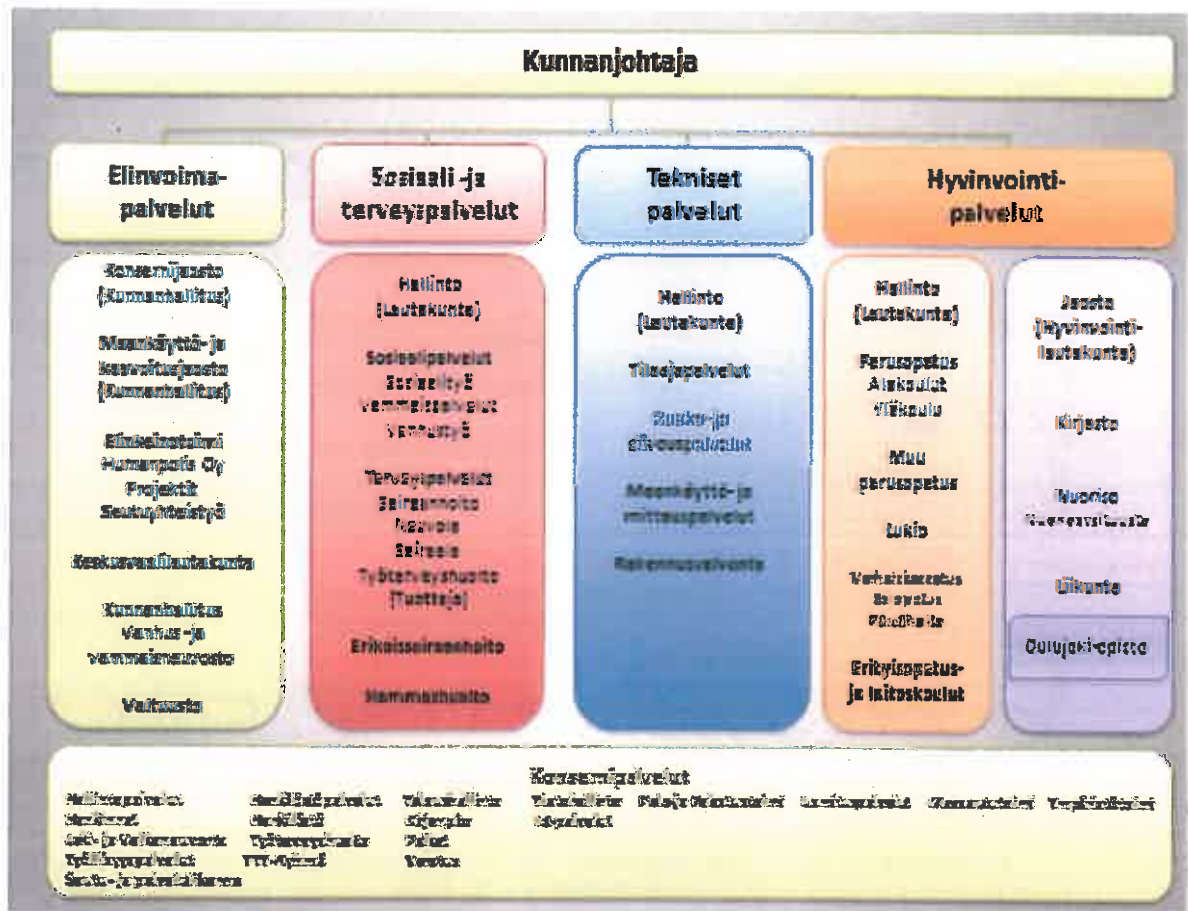
Muhoksen kunnan organisaatio

Talousarviovuosi 2017 on valtuuston viides toimintavuosi.

Muhoksen kunnan organisaatio muodostuu luottamushenkilöorganisaatiosta ja palvelutuotantoorganisaatiosta.

MUHOKSEN KUNNAN LUOTTAMUSHENKILÖORGANISAATIO

Henkilöstö 31.12.2017

Henkilöstö on esitetty hallintokunnittain ja sitovuustasoin. Taulukot kuvaavat montako palvelussuhdetta on 31.12.2017. Henkilöstömäärän seuranta toteutetaan osavuositarkastusten ja tilinpäätöksen yhteydessä. Oheisissa taulukoissa päävastuualueittain on esitetty henkilöstömäärät per. 31.12.2017

Hallintopalvelut

Sitovuustaso	Vakin Kokoalk	Määräaik Kokoalk	Vakin osa-alk	Määräaik osa-alk	Vakin sivutoimi	Määräaik sivutoimi	Työllist.	Yhteensä
Kunnanjohtaja	1							1
Hallintopalvelut/tstot	15	4	3				2	24
Lomituspalvelut	32		64,5	14				110,5
Vaalit								
Tarkastuslautakunta								
Maaseutuasiainlies								
Yhteensä	48	4	67,5	14	0	0	2	135,5

Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut

Sitovuustaso	Vakin Kokoalk	Määräaik Kokoalk	Vakin osa-alk	Määräaik osa-alk	Vakin sivutoimi	Määräaik sivutoimi	Työllist.	Yhteensä
Nimi								
Hallinto	2	0	0,5	0	0	0		2,5
Kirkonkylän koulu	27	0	8	0	0	0		35
Muhoksen yläkoulu	34	2	3,5	0	0	0		39,5
Muu perusopetus	31	0	12	1	0	0		44
Erityisopetus	15	1	5,5	2	0	0		23,5
Lukio	11	0	1,5	1	0	0		13,5
Varhaiskasvatus	81	7	3	0	0	0		91
Yhteensä	201	10	34	4	0	0	0	249

Sosiaali- ja terveystyöpalvelut

Sitovuustaso	Vakin Kokoalk	Määräaik Kokoalk	Vakin osa-alk	Määräaik osa-alk	Vakin sivutoimi	Määräaik sivutoimi	Työllist.	Yhteensä
Hallinto/tsto	3							3
Sosiaalityö	5,5	5	8	2				20,5
Vammaispalvelut	14,5	5	8	2				29,5
Vanhustyö	47	10	8	2				67
Sairaanhoidto	28	10	8	2				48
Neuvola	10		1					11
Työterveyshuolto	2		1					3
Hammashuolto	10		1					11
TK-sairaala	10	10	1	1				22
Yhteensä	130	40	36	9	0	0	0	216

Vapaa-aikapalvelut

	Vakinainen kokoalk.	Määräaik. kokoalk.	Vakinainen osa-alk.	Määräaik. osa-alk.	Vakin. sivutoimi	Määräaik. sivutoimi	Työllist.	Yhteensä
Vapaa- aikapalvelu								
- hallinto	0,25							0,25
- kulttuuri	0,25							0,25
- kirjasto	7		1					7,5
- opisto	4,75							4,75
- nuorisio	2,5			14 (kerho-ohj)				16,5
- liikunta	6,5							6,5
Yhteensä	19,25		2	14				35,25

Tekniset palvelut

Sitovuustaso	Vakin. kokoalk	Määräaik kokoalk	Vakin. osa-alk	Määräaik osa-alk	Vakin. sivutoimi	Määräaik sivutoimi	Työllist.	Yhteensä
Hallinto	2							2
Ruoka- ja siivous	48		2					50
Rakennukset	10		2					12
Maanrakennus	4							4
Kaav. ja mittaus	4							4
Rakennusvalvonta	1							1
Yhteensä	69		4					73

Kuntatalous 2016 - 2018

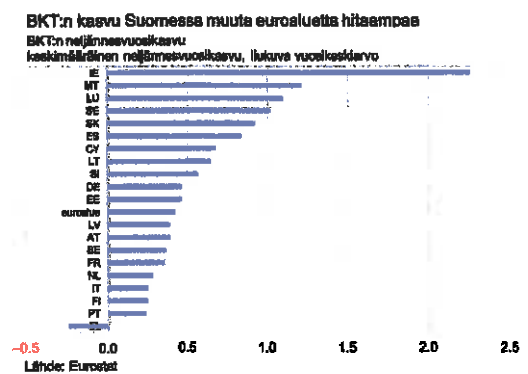
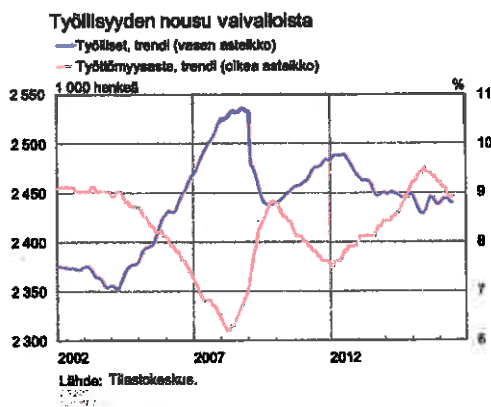
Ennusteen mukaan Suomen talous kasvaa kuluvana vuonna 1,1 % edelliseen vuoteen verrattuna. Seuraavien kahden vuoden aikana kasvu odotetaan olevan 1,3 ja 1,2 prosenttia ja koko ennusteperiodilla kumulatiivinen kasvu jää noin kolmeen prosenttiin.

Ennusteen mukaan Suomen talous on selkeästi piristymisestä ja Suomen taloustilanne olisi palaamassa kasvu-uralle yksityisen kulutuksen ja investointien tukemana. Ennusteen mukaan BKT tulee olemaan vielä 2018 noin 3 % pienempi kuin vuonna 2008 ja teollisuustuotannon taso jäisi samana vuonna 2018 hieman yli viidenneksen alemmalle tasolla kuin kymmenen vuotta sitten. Viennin kehitys jää edelleen maailmankauppaa vaisummaksi ja siten markkinaosuuksien menettäminen kansainvälisessä kaupassa saattaa jatkua.

Lähivuosien taloudellista aktiiviteettia kannattelee etupäässä yksityinen kulutus ja investoinnit. Keskipitkällä aikavälillä talouden tuotantomahdollisuuksia kuvaavan potentiaalisen tuotannon kasvu jää selvästi alle yhden prosentin.

Ansiotason kehityksellä on merkityksensä kilpailukyvyn kannalta ja se vaikuttaa myös kotimaiseen kustannuskehitykseen. Nimellisansiot nousevat kuluvana vuonna hiukan yli prosentin vauhtia, mutta ensi vuonna kilpailukyky sopimuksen myötä ansiotasoindeksin nousu jää alle prosenttiin ja työnantajien sosiaaliturvamaksut alenevat noin 7 %. Ennustetulla kehityksellä kustannuskilpailukyky paranee esimerkiksi Ruotsiin ja Saksaan verrattuna.

Tänä vuonna Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 1,1 %. Maltillisen kasvun taustalla on etupäässä yksityisen kulutuksen ja investointien suotuisa kehitys. Yksityinen kulutus lisääntyy 1,2 prosentilla viimevuotisesta johtuen lähinnä kotitalouksien suotuisasta reaalityulojen kehityksestä ja työmarkkinoilla tapahtuneesta käänteestä parempaan. Kotitalouksien velkaantumisessa ei tapahdu suurta muutosta ja säästämisaste hiukan alenee. Yksityisten investointien ennustetaan kasvavan 4,3 % ja kasvu on laajapohjaista, sillä vain T&K-investoinnit vähenevät. Asuinrakennusinvestoinnit lisääntyvät 9 % edellisvuodesta ja muut talonrakennusinvestoinnit hieman yli 7 %.

Tunnuslukuja	2013	2014	2015	2016*	2017*	2018*
BKT, muutos %	-0,8	-0,7	0,2	1,1	0,9	1,1
Työttömyysaste	8,2	8,7	9,4	9	8,8	8,5
Ansiotasoindeksin muutos %	2,1	1,4	1,3	1,2	0,8	1,2
Kuluttajhintaindeksin muutos %	1,5	1	-0,2	0,2	1,1	1,3
*VM ennuste						

Kuntien tulot ja menot vuosina 2016–2017

Kunnallishallinnon alijäämä pieneni hieman edellisvuodesta, ja kulutusmenot kasvoivat kuntien toteuttamien sopeutustoimien vuoksi vain vähän. Toisaalta myös maltillinen kustannustason nousu on vaikuttanut menojen hillitsemiseksi. Kunnallishallinnon alijäämän arvioidaan supistuvan edelleen hieman tulevalla vuonna, ja menojen kasvu ennusteen mukaan jatkuu viime vuosien tapaan maltillisena.

Kunnat jatkavat toimintansa tehostamista ja taloutensa sopeuttamista menojen kasvua hillitsevin toimin. Myös valtion toimenpiteiden yhteisvaikutuksen tulkitaan olevan kuntataloutta vahvistava. Valtionosuuksia kasvattaa valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus, jossa perushinnat sekä rahoitus tarkistetaan vastaamaan toteutuneita kustannuksia. Verotulojen kasvun arvioidaan kuitenkin jäävän heikoksi, sillä kuntien yhteisövero-osuuden määräaikainen korotus poistui tulevalla vuonna. Kehitys suuntaan vaikuttaa myös keskimääräinen kunnallisveroprosentin nousu joka on noussut vain hieman.

Valtion talousarvioesityksen mukaan valtion toimenpiteiden vaikutus on nettomääräisesti noin 40 milj. euroa kuntataloutta vahvistava vuonna 2017. Hallitusohjelma sisältää useita toimenpiteitä, joiden tavoitteena on vähentää kuntien menoja. Näitä ovat muun muassa varhaiskasvatusta koskevat muutokset, erikoissairaanhoidon järjestämisen tehostaminen ja omais- ja perhehoidon kehittäminen. Kuntatalouteen vaikuttavat vuonna 2017 merkittävästi myös muut tekijät kuin valtion päätökset. Näitä ovat muun muassa eläkeuudistus, joka alentaa kuntatyöntekijän eläkemaksua, sekä kilpailukykysojimus, joka alentaa kuntien työvoimakustannuksia.

Kilpailukykysojimuksen keskeisenä tavoitteena on lisätä talouskasvua ja työllisyyttä. Yleisestä talous- kasvusta ja työllisyyden paranemisesta hyötyy myös kuntatalous. Kilpailukykysojimuksen kokonaisvaikutus on siten kuntataloutta vahvistava. Keskipitkällä aikavälillä kilpailukykysojimukseen sisältyy yhtäältä kuntataloutta vahvistavia ja toisaalta heikentäviä elementtejä. Vaikka sojimus supistaa kuntatalouden kulutusmenoja selvästi, niin toisaalta myös verotulot ja valtionosuudet supistuvat.

Väestön ikärakenteen muutos lisää edelleen hoito- ja hoivapalvelujen tarvetta ja siten kuntatalouden menopaineita. Myös kasvanut maahanmuutto lisää kuntien tuottamien palvelujen tarvetta. Lisäksi investointitarpeet, korjausvelka ja kasvukeskusten palvelujen ja infrastruktuurin laajentaminen pysyvät Valtio- varainministeriön mukaan mittavina. Jotta kuntatalous ei heikkenisi, kuntien ja kuntayhtymien on jatkuvasti tehostettava palvelutuotantoaan, tai siirrettävä resursseja muusta toiminnasta sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen tuotantoon. Ministeriön näkemyksen mukaan tarvitaan sekä rakenteellisia uudistuksia että menoja hillitseviä toimia, jotta pitkällä aikavälillä välttäisiin kunnallisveroprosenttien huomattavalta nostopaineelta.

Kunnallishallinnon investointimenot ovat kasvaneet pitkään erittäin voimakkaasti. Viime vuonna investointimenojen kasvu kuitenkin taittui, ja kasvun arvioidaan Valtiovarainministeriön mukaan

jatkuvan selvästi aiempaa maltillisempaan myös lähivuosina. Kuntatalouden sopeutustoimista huolimatta investoinnit pysyvät edelleen korkealla tasolla. Kuntasektorin nykyisen rakennuskannan kunnossapito edellyttää mittavia korjausinvestointeja. Ennusteen mukaan erityisesti kasvukeskuksissa myös uudisrakentaminen ja infrastruktuuri-investoinnit jatkuvat lähivuosina mittavina.

Tunnuslukuja	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kuntien kustannustason muutos	0,6	1	-0,7	0,7	0,7	2,1
Valtionosuusindeksin muutos	0,6	0	0	0	0	2,1
Kuntien ansiotasoindeksin muutos	0,8	1	0,7	1,1	1,7	2,1
Kuntien toimintamenojen muutos**	-0,8	1,1	-2,8	1,6	1,9	3,8
*kuntatalouden kehitys						
**2017 toimintamenoja supistaa perustoimeentulo laskennan ja maksatuksen siirto Kelaan						

Kuntien verotulot 2017–2020

Kuntien verotulot kasvavat vuosina 2017–2020 maltillisesti ja vahvistuvat tarkastelujakson loppupuolella työllisyystilanteen parantuessa. Kiinteistöveron korotus kuntapuolella on noin 150 milj. euroa vuoden 2020 tasolla.

Keskimääräinen tuloveroprosentti on vuosina 2016–2020 yhteensä 19,87 %. Yhteisöveroprosentti on 20,0 %.

Verotulot vuosina 2014–2020, muutos-%	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kunnallisvero	1,3	1,8	1,4	-1,6	2,1	2,7	3,8
Yhteisövero	12,1	11,7	-7	1,6	4,7	4,7	3,9
Kiinteistövero	11	6,1	3,2	6,9	3,6	3	1,9
Verotulot yht.	2,6	2,8	0,9	-0,7	2,4	2,9	3,6

Kuntien verotulot 2017–2019

Kilpailukyky sopimuksella on suuria vaikutuksia kunnallisveron tulopohjaan, tuloista tehtäviin vähennyksiin, veroista tehtäviin vähennyksiin ja yhteisöveron verotettavaan tuloon. Hallituksen veronkevennyspaketti kohdistuu pääosin kunnallisverotukseen. Näiltä osin kuntien menetykset esitetään kompensoitavaksi valtionosuuksien lisänä.

Kunnallisverotukseen vuonna 2017 vaikuttavat muutokset

Kilpailukyky sopimukseen liittyvät mm. ansiotasoindeksin mukaisen verotuksen keventäminen. Kunnallis- verotuksen perustana olevan palkkasumman kehityksen pienenemiseen (kasvu vuonna 2016 oli 1,7 %, kun vuonna 2017 kasvun oletetaan olevan vain noin 0,8 %). Kilpailukyky sopimuksen seurauksena on korotettu mm. tulonhankkimisvähennystä, eläketulovähennyksiä, työtulovähennystä sekä muita vähennyksiä. Näiden seurauksena maksettavan kunnallisveron kokonaismäärä laskee 1,7 % vuodesta 2016 (kahtena edellisenä vuonna kasvu on ollut 1,6 %). Tästä tilityssumma kunnille laskee 2,3 % vuonna 2016, kun mukaan lasketaan tilitykset edellisiltä vuosilta, tilityssumma laskee kokonaisuudessaan 1,5 %.

Yhteisöveroon vaikuttavat muutokset ja kuntaryhmän osuus yhteisöveron tuotosta

Yhteisöveron osalta ei tällä hetkellä ole vireillä olevia lakimuutoksia, jotka vaikuttaisivat merkittävästi tulevien vuosien yhteisöverokertymään. Aiempien päätösten seurauksena kuntien

yhteisövero-osuuden määräaikaisen korotuksen päätyminen aiheuttaa noin 258 miljoonan laskun kuntien verotuloihin, jonka vaikutuksen arvio Muhoksella on noin 0,100 mil. euroa. Vaikutus ei kuitenkaan jaksotussyistä näy vielä kokonaisuudessaan vuoden 2016 verotulojen kertymissä, vaan osa siitä konkretisoituu vuonna 2017. Verovuonna 2016 kuntaryhmän jako-osuus on 30,92 % ja vuosien 2017 – 2019 jako-osuudeksi esitetään 30,34 %.

Kiinteistöveroon vaikuttavat muutokset

Vuoden 2017 kiinteistöverojen alarajat muuttuvat seuraavasti hallituksen 174/2016 esityksen perusteella:

- Yleinen kiinteistöveroprosentti 0,93 – 1,80 %
- Vakituiset asuinrakennukset 0,41 – 0,90 %
- muut asuinrakennukset 0,93 – 1,55 %
- Rakentamaton rakennuspaikka 2 – 6 % (vähintään + 3% yleiseen kiinteistöveroprosenttiin)

Veroprosentit vuonna 2017 Muhoksella

Tuloveroprosentti 20,50

Kiinteistöveroprosentit ovat seuraavat:

• yleinen kiinteistöveroprosentti	0,93
• vakituisten asuinrakennusten veroprosentti	0,45
• muiden asuinrakennusten veroprosentti	1,00
• rakentamattomien rakennuspaikkojen veroprosentti	6,00
• yleishyödyllisen yhteisön veroprosentti	0,93
• voimalaitokset	3,10

Kilpailukyky sopimuksen aiheuttamat muutokset

Talousarviovuonna 2017 ja suunnitelmavuosina 2018 – 2019 astuvat voimaan kilpailukyky sopimuksen vaikutukset, jotka heijastuvat kunnallisveron tulopohjaan, tuloista ja veroista tehtäviin vähennyksiin sekä yhteisöveron verotettavaan tuloon. Lisäksi hallituksen veronkevennyspaketti kohdistuu pääosin kunnallisverotukseen: tuloista ja veroista tehtävät vähennykset nousevat. Tältä osin kuntien menetykset on esitetty kompensoitavaksi valtionosuuksien lisänä

Muhoksen kunnan käyttötalouteen vuosina 2017 – 2019 vaikuttavat seuraavat muutokset:

- Lomarahojen leikkaus 30 % sivukuluineen, vaikutus vuonna 2017 kunnassa noin 0,390 milj.euroa
- Sosiaaliturvamaksun alentaminen -0,94 %, vaikutus vuonna 2017 kunnassa noin 0,220 milj. euroa
- Työnantajan työeläkemaksun alentaminen -0,20 %, vaikutus vuonna 2017 kunnassa euroa
- Työttömyysvakuutusmaksun alentaminen -0,85 %, vaikutus vuonna 2017 kunnassa euroa

Lomarahaleikkausten vaikutus sivukuluineen kohdistuvat toimialoille seuraavasti:

- ✓ Hallintopalvelut, n. 80 000 euroa
- ✓ Sosiaali- ja terveyspalvelut, n. 115 000 euroa

- ✓ Opetus- ja varhaiskasvatus, n.160 000 euroa
- ✓ Tekniset palvelut, n. 35 000 euroa
- ✓ Vapaa-aikapalvelut, n. 3 000 euroa

Vuosina 2018 – 2019 jatketaan kilpailukykykysymyksen sopeuttamistoimenpiteitä:

- ✓ Lomarahojen leikkaus 30 % per / vuosi
- ✓ Sosiaaliturvamaksun alentaminen vähintään seuraavasti: vuonna 2017: -0,94 %, vuonna 2018: -1 %, vuonna 2019: -1,04 % ja vuonna 2020 -0,58 %.
- ✓ Työnantajan työeläkemaksun alentaminen kumulatiivisesti: vuonna 2017: -0,2 %, vuonna 2018: -0,4 %, vuonna 2019: -0,8 % ja vuonna 2020: -1,2 %.
- ✓ Työttömyysvakuutusmaksun alentaminen 0,85 % vuosina 2017 ja 2018.

Kilpailukykykysymyksestä aiheutuvat tulojen leikkaukset

Palkansaajien työeläkemaksun ja työttömyysvakuutusmaksun korotus lisää palkansaajien verovähennyksiä ja pienentää kuntien verotuloja. Maksumuutoksista aiheutuvia verotuottomenetyksiä ei ole kompensoitu kunnille. Työnantajamaksujen alennusten oletetaan lisäävän kuntien yhteisöverotuloja. Kaikkien työnantajien sosiaaliturvamaksun alennus rahoitetaan julkisen sektorin työnantajien työvoimakustannusten säästöillä. Sopimuksesta koituvat säästöt leikataan kuntien tuloista.

Lyhyellä aikavälillä sopimus ei vahvista kuntataloutta, koska syntyvät henkilöstömenosäästöt leikataan kuntatalouden tulopuolelta pois. Pitkällä aikavälillä kuntatalous vahvistuu talouskasvun lisääntymisen, työllisyyden paranemisen ja pienentyneen velkaantumisen myötä.

Kilpailukykykysymyksestä aiheutuvien käyttötalouden menojen pienenemisen takia vuoden 2017 talous-arvion käyttötalouden menot eivät ole suoraan vertailukelpoisia edellisten vuosien talousarvioiden tai menojen suhteen. Myös verotulojen vertailuissa eri vuosien välillä täytyy muistaa KIKY- sopimuksen vaikutukset.

Verotulot ja valtionosuudet

Verotulojen ja valtionosuuksien ennuste perustuu Valtionvarainministeriön ja Kuntaliiton ennusteisiin.

Verotuloennusteessa on huomioitu budjettiriihessä linjatut verotuksen muutokset ja arviot kilpailukykykysymyksen vaikutuksista kuntien verotuloihin. Veroperustemuutosten johdosta valtionosuuksien lisänä kompensoidaan kunnille 395 miljoonaa euroa.

Kunnallisveron ja yhteisöveron osalta on otettu huomioon Verohallinnon uusimmat ennakkotiedot (3.10.2016) verovuoden 2015 verotuksesta sekä toteutuneet tilitystiedot syyskuun loppuun asti. Verovuoden 2015 verotus valmistuu lokakuun lopussa ja lopullisen verotuksen tiedot julkaistaan 1.11.2016. Verohallinto ei julkaise enää ennakkotietoja sitä ennen.

Kunnallisveron tilitysenennustetta on nostettu koko maassa vuodelle 2016 hieman sitten syyskuun ennakkotietojen. Tämä nostaa näin ollen myös kunnan tilitysenennustetta tälle vuodelle.

Kiinteistöveroennusteissa on huomioitu hallituksen esitys (HE 174/2016) liittyen kiinteistöveroprosenttien vaihteluvälien muutoksiin liittyen. Jos kunnan jokin kiinteistöveroprosentti

on vuonna 2016 ollut alle vuodelle 2017 esitetyn uuden alarajan, on kuntien kiinteistöveroprosentit nostettu hallituksen esityksen mukaiselle vähimmäistasolle. Esityksen mukaan yleisen kiinteistöveroprosentin vaihteluväli olisi 0,93-1,80 prosenttia ja vakituisten asuinrakennusten vaihteluväli 0,41-0,90 prosenttia. Yleisen kiinteistöveroprosentin alarajan korotus koskee myös muiden kuin vakituisten asuinrakennusten veroprosenttia. Lisäksi kytkös vakituisten asuinrakennusten ja muiden kuin vakituisten asuinrakennusten veroprosenttien välillä esitetään poistettavaksi.

Verotulot Muhoksella

Kunnallisen tuloverotuksen tuotto asukasta kohti on kehittynyt Muhoksella viime vuosina heikommin kuin keskimäärin koko maassa. Perussyynä tähän on vähäiset teollisuuden työpaikat. Muhoksen kunnan verotuksen tuotto on kuvattu oheisessa taulukossa

Muhoksen verotulokertymä sekä ennuste							
1000 euroa	TP 2013	TP 2014	TP 2016	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Kunnallisvero	24 053	23 357	24 169	24 500	24 000	24 285	24 920
Muutos %		-2,89	3,48	1,37	-2,04	1,10	2,70
Yhteisövero	1 582	1 176	1 243	1 000	1 200	1 250	1 350
Muutos %		-25,69	5,77	-19,58	20,00	4,17	8,00
Kiinteistövero	3 029	3 286	3 363	3 600	3 625	3 580	3 580
Muutos %		7,82	2,97	7,06	0,69	-1,24	0,00
Verotulot yhteensä	28 664	27 799	28 775	29 100	28 825	29 095	29 850
Muutos %		-3,02	3,51	1,13	-0,95	0,94	2,59

Vuoden 2017 verotulojen kokonaiskertymän ennakoidaan olevan suunnilleen samalla tasolla kuin mitä talousarviossa on arvioitu.

Syyskuussa 2016 tehdyn arvion mukaan Muhoksen verotulojen ennakoidaan kasvavan keskimäärin vuodelle 2016 noin 0,560 miljoonaa euroa tuloveroprosentin korotuksesta 2015 johtuen. Valtion toimenpiteistä johtuen verotulojen ennuste on vuodelle 2017 noin -0,95 % ja vuodelle 2018 noin 0,94%.

Yhteisöveron kehitysarvion lähtökohtana ovat Valtionvarainministeriön ennuste sekä ennakoitujen muutokset jako-osuudessa. Yhteisöverotulojen kehitykseen liittyy lähivuosina suurta epävarmuutta.

Verotuloja arvioidaan vuonna 2017 saatavan yhteensä euroa:

Arvioidut verotulot jakaantuvat verotulolajeittain seuraavasti miljoonaa euroa:

- ansioverotulo 24 000
- yhteisöverotulo 1 200
- kiinteistöverotulo 3 500

Valtionosuudet Muhoksella

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö

1. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyvät

- sosiaali- ja terveydenhuolto

- esi- ja perusopetus
- kirjastot
- yleinen kulttuuritoimi
- asukasperustaisesti rahoitettava taiteen perusopetus

Myös verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus on osa kunnan peruspalvelujen valtionosuutta. Lisäksi kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyvät yleinen osa, erityisen harvan asutuksen ym. lisäosat, järjestelmämuutoksen tasaus, harkinnanvarainen valtionosuuden korotus ja valtionosuudessa huomioon otettavat lisäykset ja vähennykset, mm. veromenetysten kompensatio.

2. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisen valtionosuusrahoituksen euromääräisesti merkittävin osa on koulutuksen ylläpitäjille myönnettävä yksikköhintarahitus

- lukiokoulutukseen
- ammatilliseen koulutukseen
- ammattikorkeakoululle

Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää perusopetukseen oppilaskohtaista lisärahoitusta (pidennetty oppivelvollisuus, lisäopetus, maahanmuuttajien perusopetukseen valmistava opetus jne.) ja rahoituksen muuhun opetus- ja kulttuuritoimintaan (kansalaisopistot, museot, teatterit, orkesterit, nuorisotyö jne.).

Hallitusohjelman mukaisesti veroperustemuutoksista kunnille aiheutuvat veromenestykset kompensoidaan täysimääräisesti valtionosuusjärjestelmän kautta.

Valtionosuuksissa on huomioitu 2,4 % indeksikorotus sekä tiedossa olevat suoritelmien ja väestön muutokset. Tasauksen laskennassa olevat verotiedot ovat käytettävissä lopullisina lokamarraskuussa. Kustannustenjaon tarkistus tehdään joka neljäs vuosi, seuraavan kerran 2016 vuoden 2013 kustannuksista.

Kumpikin valtionosuusrahoituksen osa, kunnan peruspalvelujen valtionosuus sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoitus, sisältää kunnan itsensä rahoitettavan osuuden, joka on kaikissa kunnissa asukasta kohden yhtä suuri. Valtiovarainministeriö tekee päätöksen kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta sekä opetus- ja kulttuuriministeriö opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisesta rahoituksesta vuoden 2016 loppuun mennessä.

Valtionosuuksien määrään vaikuttavat asukas- ja oppilasmäärien aleneminen.

Vuonna 2017 valtionosuuksia arvioidaan saatavan 25200 miljoonaa euroa, joka koostuu seuraavista osista:

- Peruspalvelujen valtionosuus (nk. yhden putken valtionosuus) 25 516 265 euroa
- Opetus- ja kulttuuritoimen nk. yhden putken valtionosuuden ulkopuolinen valtionosuus -316 265 euroa.

Muutos valtionosuudet	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Tilivuosi, 1000 euroa							
Valtionosuudet yhteensä	22 783	22 442	23 766	25 338	25 200	25 452	25 452
Muutos %		-1,49	5,90	6,61	-0,54	1,00	0,00

Verot ja valtionosuudet yhteensä

Käyttö- ja valtionosuudet yhteensä							
Tilivuos, 1000 euroa	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Verot yhteensä	28 664	27 799	28 776	29 100	28 825	29 086	29 850
Muutos %		-3,02	3,51	1,13	-0,95	0,94	
Valtionosuudet yhteensä	22 783	22 442	23 766	25 335	25 200	25 300	25 300
Muutos %		-1,49	6,90	6,60	-0,53	0,40	
Yhteensä	51 447	50 241	52 541	54 435	54 025	54 386	55 150
Muutos %		-2,34	4,58	3,60	-0,75	0,68	1,39

3. TALOUSARVION SITOVUUS

Tavoitteiden sitovuus

Tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava. Lähtökohtaisesti kaikki valtuuston talousarviossa asettamat tavoitteet ovat sitovia siten, että ne on tarkoitettu toteutettavaksi. Jos tavoitteet eivät ole saavutettavissa talouden perusteissa tapahtuneista muutoksista johtuen, on valtuuston hyväksyttävä myös tavoitteita koskevat muutokset. Tavoitteet asetetaan valtuusto ja lautakunta tasolle.

Rahamääräisten erien sitovuus

Kuntalain mukaan talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat. Määräraha on valtuuston toimielimille antama euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen.

Toimielimellä on valtuutus käyttää sille talousarviossa osoitettu määräraha määrättyyn käyttötarkoitukseen tai määrätyn tavoitteen toteuttamiseen. Toimielin ei saa ylittää sille talousarviossa osoitettua määrärahaa. Jos määräraha osoittautuu riittämättömäksi, on talousarviota muutettava. Muutoksen yhteydessä on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Määrärahan siirrosta sitovuustasojen välillä päättää valtuusto ja sitovuustason / toimintojen sisällä muutoksista päättävät lautakunnat (hallintopalveluiden osalta kunnanhallitus). Kunnanhallituksen määrärahoissa olevien harkinnanvaraisten toiminta-avustusten mahdollisesta siirrosta toiseen hallintokuntaan päättää kunnanhallitus.

Valtuusto on hyväksynyt talousarvioraamin 2008 yhteydessä yleissitovuustason muutoksen. Aikaisemmin on talousarvion sitovuustaso ollut lautakunnalla / hallintokunnalla. Muutos sitovuustasossa tarkoittaa sitä, että sitovuus jaetaan hallintokunnissa toimintotasolle. Talousarviota suunniteltaessa tulo- ja menokasvuprosentit ovat sitovia lautakuntatasolla. Lautakunnat määrittelevät omat tarkemmat toimintatasoiset sitovuustasot. Valtuusto vahvistaa talousarvion yhteydessä toimintojen sitovat bruttoperiaatteen mukaiset tulo- ja menoarviot (euromääräiset). Poikkeuksen meno- ja tuloarviositovuuteen ovat ruoka- ja siivouspalvelut, työterveyshuolto, Oulujoki-opisto ja lomituspalvelut jotka ovat nettobudjetissa.

Valtuuston nähden sitovat erät ovat bruttoperiaatteen mukaan toimintatuotot yhdessä sekä toimintamenot yhdessä. Nettoperiaatteen mukaan valtuuston nähden sitovaa on käyttökate. Poistot sekä laskennalliset erät eivät ole valtuuston nähden sitovia.

Sitovuustasot hallintokunnittain on esitetty kyseessä olevan hallintokunnan esityksessä yksityiskohtaisesti valtuustoon nähden.

Projekti-määrärahat on budjetoitu hallintopalveluiden alle kohtaan strateginen johto. Projektisuunnitelmat ja kustannusarviot on ennen projektien aloittamista käsiteltävä hallintosäännön mukaan. Projekteille tulee aina perustaa oma kustannuspaikka talouden seurannan helpottamiseksi. Muutkin hallintokunnat voivat talousarviovuoden puitteissa perustaa projekteja, jotka liittyvät suoraan oman toiminnan kehittämiseen. Muiden hallintokuntien hankkeet on sijoitettava keskitetysti oman hallinnon sitovuustasolle. Päätyneet projektit on erikseen raportoitava valtuustolle.

Tuloslaskelmaosassa budjetoidaan valtuuston nähden sitovat tulosvaikutteiset tuloarviot ja määrärahat, joita ei ole budjetoitu hallintokunnille. Seuraavat erät ovat sitovia: Verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot - ja menot, satunnaiset erät sekä tilinpäätössiirrot.

Rahoitusosassa valtuuston nähden sitovia eriä ovat antolainauksen muutokset, lainakannan muutokset ja oman pääoman muutokset.

Investointiosassa valtuuston nähden sitovia ovat kaikki yksittäiset hankkeet jotka on lueteltu tässä asiakirjassa. Valtuuston nähden sitovaa on vuoden 2016 investoinnit, hankkeen kokonaisarvo sekä hankkeen tarkoitus / tavoitteet. Investointiosassa on kohteittain määritelty vastuullinen hallintokunta / lautakunta / viranhaltija.

Taluskatsaus käsitellään jokaisen kuukauden jälkeen ao. lautakunnassa, kunnanhallituksessa ja valtuustossa. Osavuosikatsaus tehdään huhtikuun ja elokuun toteuman jälkeen. Suunniteltuja toimenpiteitä talouden tasapainottamiseksi seurataan jokaisen osavuosikatsauksen yhteydessä (viimeksi hyväksytty suunnitelma talouden tasapainottamiseksi). Lisäksi seurantaa on myös tilinpäätöksen yhteydessä.

Valtuustolle raportoidaan sitovuustasoittain

Hallintokunnat on esitetty sekä sisäiset että ulkoiset käyttötalousmenot.

Hallintokunnat yhteensä

	Budj 2017	Budj 2016	Bu-muutos 2016	Budj 016 yht	Tilinp 2015	Muutos% 16>17
HALLINTOPALVELUT(KONSERNIPALVELUT)						
TOIMINTATUOTOT	6 728 142	7 571 956		7 571 956	8 008 283	-11,1
TOIMINTAKULUT	-10 506 509	-11 709 406	-5 000	-11 714 406	-10 617 865	-10,3
TOIMINTAKATE	-3 778 367	-4 137 450	-5 000	-4 142 450	-2 609 582	-8,8
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-73 280	-86 053		-86 053	-72 330	-14,8
LASKENNALLISET ERÄT	1 125 689	1 130 330		1 130 330	1 094 013	-0,4
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-2 725 958	-3 093 173	-5 000	-3 098 173	-1 587 899	-12
OPETUS- JA VARHAISKASVATUSPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	1 020 499	1 179 507	5 370	1 184 877	1 381 149	-13,9
TOIMINTAKULUT	-17 338 532	-17 577 419	-161 955	-17 739 374	-17 097 727	-2,3
TOIMINTAKATE	-16 318 033	-16 397 912	-156 585	-16 554 497	-15 716 578	-1,4
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-230 054	-238 307		-238 307	-196 984	-3,5
LASKENNALLISET ERÄT	-396 352	-408 400		-408 400	-397 522	-3
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-16 944 439	-17 044 619	-156 585	-17 201 204	-16 311 084	-1,5
VAPAA-AIKAPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	663 893	692 106		692 106	660 368	-4,1
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN					1 221	
TOIMINTAKULUT	-2 220 339	-2 186 442		-2 186 442	-2 155 254	1,6
TOIMINTAKATE	-1 556 446	-1 494 336	0	-1 494 336	-1 493 665	4,2
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-80 269	-84 013		-84 013	-98 647	-4,5
LASKENNALLISET ERÄT	-50 651	-51 380		-51 380	-47 402	-1,4
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 687 366	-1 629 729	0	-1 629 729	-1 639 714	3,5
SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	3 978 609	3 255 619		3 255 619	3 459 618	22,2
TOIMINTAKULUT	-33 526 167	-32 185 129		-32 185 129	-32 646 027	4,2
TOIMINTAKATE	-29 547 558	-28 929 510	0	-28 929 510	-29 186 409	2,1
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-104 730	-106 284		-106 284	-129 259	-1,5
LASKENNALLISET ERÄT	-522 111	-500 430		-500 430	-475 240	4,3
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-30 174 399	-29 536 224	0	-29 536 224	-29 790 908	2,2
TEKNISET PALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	7 735 967	7 420 936	18 135	7 439 071	7 108 449	4
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN					30 592	
TOIMINTAKULUT	-6 884 002	-7 288 386		-7 288 386	-8 213 808	-5,5
TOIMINTAKATE	851 965	132 550	18 135	150 685	-1 074 767	465,4
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 562 452	-2 356 233		-2 356 233	-2 005 369	8,8
LASKENNALLISET ERÄT	-156 575	-170 120		-170 120	-173 849	-8
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 867 062	-2 393 803	18 135	-2 375 668	-3 253 984	-21,4
Yhteensä						
TOIMINTATUOTOT	20 127 110	20 120 124	23 505	20 143 629	20 617 867	-0,1
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN					31 813	
TOIMINTAKULUT	-70 475 549	-70 946 782	-166 955	-71 113 737	-70 730 681	-0,9
TOIMINTAKATE	-50 348 439	-50 826 658	-143 450	-50 970 108	-50 081 001	-1,2
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 050 785	-2 870 890		-2 870 890	-2 502 589	6,3
LASKENNALLISET ERÄT						
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-53 399 224	-53 697 548	-143 450	-53 840 998	-52 583 590	-0,8

Hallintopalvelut

	TA 2017	TA 2016	TA-muutos 2016	TA 2016 yht	TP 2015	Muutos % 16>17
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	5 738 692	6 221 906		6 221 906	6 388 997	-7,8
MAKSUTUOTOT	626 000	961 500		961 500	996 964	-34,9
TUET JA AVUSTUKSET	257 450	270 550		270 550	319 043	-4,8
VUOKRATUOTOT	3 500	3 500		3 500	3 360	
MUUT TOIMINTATUOTOT	102 500	114 500		114 500	299 919	-10,5
TOIMINTATUOTOT	6 728 142	7 571 956		7 571 956	8 008 283	-11,1
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT						
PALKAT JA PALKKIOT	-4 865 744	-5 578 376		-5 578 376	-5 160 152	-12,8
HENKILÖSIVUKULUT						
ELÄKEKULUT	-1 045 592	-1 143 559		-1 143 559	-1 325 306	-8,6
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-351 409	-408 684		-408 684	-401 317	-14
HENKILÖSIVUKULUT	-1 397 001	-1 552 243		-1 552 243	-1 726 623	-10
HENKILÖSTÖKORVAUKSET		131 500		131 500	132 892	-100
HENKILÖSTÖKULUT	-6 262 745	-6 999 119		-6 999 119	-6 753 883	-10,5
PALVELUJEN OSTOT						
ASIAKASPALVELUJEN OSTOT	-319 250	-435 950		-435 950	-389 033	-26,8
MUIDEN PALVELUJEN OSTOT	-3 142 976	-3 151 555	-5 000	-3 156 555	-2 550 602	-0,4
PALVELUJEN OSTOT	-3 462 226	-3 587 505	-5 000	-3 592 505	-2 939 635	-3,6
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-107 400	-105 150		-105 150	-91 709	2,1
AVUSTUKSET	-507 300	-851 650		-851 650	-677 709	-40,4
VUOKRAT	-102 298	-101 682		-101 682	-112 338	0,6
MUUT TOIMINTAKULUT	-64 540	-64 300		-64 300	-42 591	0,4
TOIMINTAKULUT	-10 506 509	-11 709 406	-5 000	-11 714 406	-10 617 865	-10,3
TOIMINTAKATE	-3 778 367	-4 137 450	-5 000	-4 142 450	-2 609 582	-8,8
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-73 280	-86 053		-86 053	-72 330	-14,8
LASKENNALLISET ERÄT	1 125 689	1 130 330		1 130 330	1 094 013	-0,4
TILIKAUDEN YLI/ALLUÄMÄ	-2 725 958	-3 093 173	-5 000	-3 098 173	-1 587 899	-12

Hallintopalvelut (konsernipalvelut) sitovuustasoin

Hallintopalvelut sitovuustasoin	TA	TA	TA-muutos	TA	TP	Muutos%
sisäinen / ulkoinen	2017	2016	2016	2016 yht	2015	16>17
STRATEGINEN JOHTO(KONSERNIJAOSTO)						
TOIMINTATUOTOT	80 900	90 900		90 900	456 674	-11
TOIMINTAKULUT	-1 154 541	-1 474 818	-5 000	-1 479 818	-1 833 251	-22
TOIMINTAKATE	-1 073 641	-1 383 918	-5 000	-1 388 918	-1 376 577	-22,7
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-28 762	-26 060		-26 060	-26 773	10,4
LASKENNALLISET ERÄT	-25 800	-33 680		-33 680	-41 746	-23,4
TILIKAUDEN YLI/ALLUÄMÄ	-1 128 203	-1 443 658	-5 000	-1 448 658	-1 445 095	-22,1
MAANKAYTTO JA KAAVOITUS						
TOIMINTATUOTOT	3 000	14 000		14 000	6 600	-78,6
TOIMINTAKULUT	-101 724	-102 759		-102 759	-91 347	-1
TOIMINTAKATE	-98 724	-88 759	0	-88 759	-84 747	11,2
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-221					100
LASKENNALLISET ERÄT	-2 321	-13 320		-13 320	-12 927	-82,6
TILIKAUDEN YLI/ALLUÄMÄ	-101 266	-102 079	0	-102 079	-97 674	-0,8
VAALIT 1.1.16>						
TOIMINTAKULUT	-22 051					100
TOIMINTAKATE	-22 051	0	0		0	100
LASKENNALLISET ERÄT	-538					100
TILIKAUDEN YLI/ALLUÄMÄ	-22 589	0	0		0	100
TARKASTUSLAUTAKUNTA 1.1.16>						
TOIMINTAKULUT	-39 152	-39 158		-39 158		
TOIMINTAKATE	-39 152	-39 158	0	-39 158	0	
LASKENNALLISET ERÄT	-950	-750		-750		26,7
TILIKAUDEN YLI/ALLUÄMÄ	-40 102	-39 908	0	-39 908	0	0,5
HALLINTOPALVELUT/TOIMISTOT						
TOIMINTATUOTOT	465 564	485 521		485 521	407 093	-4,1
TOIMINTAKULUT	-2 244 430	-2 313 207		-2 313 207	-1 716 891	-3
TOIMINTAKATE	-1 778 866	-1 827 686	0	-1 827 686	-1 309 798	-2,7
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-43 060	-59 993		-59 993	-45 256	-28,2
LASKENNALLISET ERÄT	1 314 216	1 360 020		1 360 020	1 318 095	-3,4
TILIKAUDEN YLI/ALLUÄMÄ	-507 710	-527 659	0	-527 659	-36 959	-3,8
LOMITUSPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	6 178 678	6 981 535		6 981 535	7 124 753	-11,5
TOIMINTAKULUT	-6 059 377	-6 891 175		-6 891 175	-6 882 689	-12,1
TOIMINTAKATE	119 301	90 360	0	90 360	242 064	32
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 237					100
LASKENNALLISET ERÄT	-138 586	-160 540		-160 540	-167 119	-13,7
TILIKAUDEN YLI/ALLUÄMÄ	-20 522	-70 180	0	-70 180	74 945	-70,8
VAALIT/EI 2016						
TOIMINTATUOTOT					13 163	
TOIMINTAKULUT					-20 640	
TOIMINTAKATE	0	0	0		-7 477	
LASKENNALLISET ERÄT					-404	
TILIKAUDEN YLI/ALLUÄMÄ	0	0	0		-7 881	
TARKASTUSLAUTAKUNTA/EI 2016						
TOIMINTAKULUT					-21 819	
TOIMINTAKATE	0	0	0		-21 819	
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					-301	
LASKENNALLISET ERÄT					-673	
TILIKAUDEN YLI/ALLUÄMÄ	0	0	0		-22 793	
MAASEUTUTOIMI						
TOIMINTAKULUT	-52 479	-53 730		-53 730	-51 230	-2,3
TOIMINTAKATE	-52 479	-53 730	0	-53 730	-51 230	-2,3
LASKENNALLISET ERÄT	-1 225	-1 170		-1 170	-1 212	4,7
TILIKAUDEN YLI/ALLUÄMÄ	-53 704	-54 900	0	-54 900	-52 442	-2,2
PALO- JA PELASTUSTOIMI 1.1.16>						
TOIMINTAKULUT	-558 743	-558 543		-558 543		
TOIMINTAKATE	-558 743	-558 543	0	-558 543	0	
LASKENNALLISET ERÄT	-12 831	-13 920		-13 920		-7,8
TILIKAUDEN YLI/ALLUÄMÄ	-571 574	-572 463	0	-572 463	0	-0,2
YMPÄRISTOTOIMI 1.1.16>						
TOIMINTAKULUT	-274 012	-276 016		-276 016		-0,7
TOIMINTAKATE	-274 012	-276 016	0	-276 016	0	-0,7
LASKENNALLISET ERÄT	-6 276	-6 310		-6 310		-0,5
TILIKAUDEN YLI/ALLUÄMÄ	-280 288	-282 326	0	-282 326	0	-0,7
Hallintopalvelut yhteensä						
TOIMINTATUOTOT	6 728 142	7 571 956		7 571 956	8 008 283	-11,1
TOIMINTAKULUT	-10 506 509	-11 709 406	-5 000	-11 714 406	-10 617 865	-10,3
TOIMINTAKATE	-3 778 367	-4 137 450	-5 000	-4 142 450	-2 609 582	-8,8
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-73 280	-86 053		-86 053	-72 330	-14,8
LASKENNALLISET ERÄT	1 125 689	1 130 330		1 130 330	1 094 013	-0,4
TILIKAUDEN YLI/ALLUÄMÄ	-2 725 958	-3 093 173	-5 000	-3 098 173	-1 587 899	-12

Elinvoimapalvelut

Palvelussuunnitelman kuvaus

Elinvoiman kehittäminen) sisältää seuraavat kustannuspaikat: kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, kunnanjohtaja, elinkeinopalvelut, seudun kehittäminen, markkinointi, tulevaisuus- ja elinkeinojaosto, Geopark-toiminta, avustukset, jäsenyydet, omaisuuden myynti, hankinta-tiimi, seudullinen joukkoliikenne, projektit sekä kehittäminen.

Kunnanjohtaja, elinkeinopalvelut, markkinointi sekä Geopark- toiminta

Perustettavien ja alkuvaiheessa olevien yritysten palvelut ostetaan Oulun seudun Uusyrittäjäkeskukselta. Humanpolis Oy:itä hankitaan matkailupalveluja ja –hankkeiden hallinnointia. Geopark- toimintaan on varattu sopimuksen mukainen määräraha.

Kunnan viestintästrategiaan perustuva markkinointisuunnitelma tehdään käyttösuunnitelman yhteydessä. Markkinointitoimenpiteet ovat pääosin vuodesta toiseen samoja (ilmoitukset, messut, sponsorisopimukset jne.), mutta myös ennakoinnattomiin toimenpiteisiin on varauduttu.

Kunnanhallituksen harkinnanvaraisiin *avustuksiin* on varattu 35.000 euroa Kunnanhallitus päättää miten harkinnanvaraiset avustukset jaetaan eri hallintokuntien välillä.

Kyseessä olevaan kunnanjohtajan elinvoimatekijöiden kokonaisuuteen kuuluu hankkeita:

- Oulun seudun Leader
- Valki- hanke
- Oulun seudun työllisyyspalvelujen kehittämishanke
- Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjien hankinta-asiameshanke
- Pohjois-Pohjanmaan yrittäjien omistajanvaihdos hanke

Kehittäminen

Sisältää kehittämispäällikön palkan ja ostoliikenteestä veteraanien ilmaiset matkaliput sekä palveluliikenteestä yleisen joukkoliikenteen kustannusosuuden. Kehittämisen toiminnalliset määrärahat ovat menokohdassa seudullinen joukkoliikenne, tulevaisuus- ja elinkeinojaosto, projektit, elinkeinot ja markkinointi, sekä OUMO- hankkeiden määräraha investoinneissa. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja ottavat selvää, millä toimenpiteillä Oulujoen Montan alapuolisen vesistönsä säännöstelystä koituvia haittoja voidaan vähentää. Asiasta tulee tiedottaa kunnanvaltuustoa vuoden 2017 lopulla.

Konsernijaosto

	TP	TA	TA	TS	TS
	2015	2016 yht	2017	2018	2019
TOIMINTATUOTOT	456 674	90 900	80 900	83 327	83 327
TOIMINTAKULUT	-1 833 251	-1 479 818	-1 154 541	-1 166 085	-1 166 085
TOIMINTAKATE (netto)	-1 376 577	-1 388 918	-1 073 641	-1 082 758	-1 082 758
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-26 773	-26 060	-28 762	-28 762	-28 762
LASKENNALLISET ERÄT	-41 746	-33 680	-25 800	-26 058	-26 058
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 445 095	-1 448 658	-1 128 203	-1 137 578	-1 137 578

Seudullinen joukkoliikenne

Muhoksen kunnan osuus Oulu-Muhos-välin kustannuksista, 275.000 euroa. Muhoksen kunnan osuus 71 %:a ja Oulun osuus 29 %:a vähennettynä lipputuloilla ja valtiontuella. Summa sisältää myös Muhoksen osuuden seudullisen liikenteen kehittämispalveluista, ja joukkoliikenneorganisaation kustannuksista.

Vuonna 2017 tulee alustavan suunnitelman mukaan hankittavaksi yhteistyössä Tymävän kunnan kanssa keskiasteen opiskelijoita palvelevat vuorot Muhoksen ja Tyrnävän välillä. Kustannuksia arvioidaan kertyvän Muhoksen kunnalle 27.000 euroa

Maankäyttö- ja kaavoitus

	TP 2015	TA 2016 yht	TA 2017	TS 2018	TS 2019
TOIMINTATUOTOT	6 600	14 000	3 000	3 090	3 090
TOIMINTAKULUT	-91 347	-102 759	-101 724	-102 742	-102 742
TOIMINTAKATE (netto)	-84 747	-88 759	-98 724	-99 652	-99 652
POISTOT JA ARVONALENTUMISET			-221	-221	-221
LASKENNALLISET ERÄT	-12 927	-13 320	-2 321	-2 344	-2 344
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-97 674	-102 079	-101 266	-102 217	-102 217

Vaalit

	TP 2015	TA 2016 yht	TA 2017	TS 2018	TS 2019
TOIMINTAKULUT			-22 051	-22 273	-22 273
TOIMINTAKATE (netto)	0		-22 051	-22 273	-22 273
LASKENNALLISET ERÄT			-538	-543	-543
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	0		-22 589	-22 816	-22 816

Tarkastuslautakunta

	TP 2015	TA 2016 yht	TA 2017	TS 2018	TS 2019
TOIMINTAKULUT		-39 158	-39 152	-39 546	-39 546
TOIMINTAKATE (netto)	0	-39 158	-39 152	-39 546	-39 546
LASKENNALLISET ERÄT		-750	-950	-960	-960
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	0	-39 908	-40 102	-40 506	-40 506

Hallintopalvelut (konsernipalvelut)

Palvelussuunnitelman kuvaus:

Hallintopalvelut on keskushallintoyksikkö, jonka tehtävä on tuottaa tukipalveluita muille hallintokunnille. Hallintopalveluiden keskeisenä tehtävänä on tukea muita hallintokuntia heidän omissa tavoitteissaan. Hallintopalvelut sisältävät yleisen toimiston (arkiston, yhteispalvelupisteen ja toimistopalvelut), keskitetyn toimistopalvelun, kirjanpidon, palkanlaskennan sekä toiminnon

kunnanhallituksen ja valtuuston kokousten valmistelussa sekä päätösten toimeenpanossa. Hallintopalvelut tuottavat lisäksi kaikille hallintokunnille ICT-ohjelmistojen sekä palvelinten ylläpidon ja käyttäjien ICT-tuen. Lisäksi hallintopalveluihin kuuluvat, lomituspalvelu, maaseututoimi, palo- ja pelastustoimi sekä ympäristötoimi.

Sitovuustason sisälle on vuoden 2017 talousarviossa siirretty työllistämisen kustannuspaikat. Työllisyystoimet. Työllisyystoimen toimintamallia, joka sisältää työllistämistoimenpiteet, kehitetään mahdollisuuksien mukaan nykyisen työllisyystilanteen ja kunnan vastuiden lisääntymisen mukaisesti kasvaviin haasteisiin vastaamiseksi. Nuorten työpajatoiminnan kanssa, joka kuuluu sosiaali- ja terveystoimen alaisuuteen, tehdään tiivistä yhteistyötä.

Olemme mukana Oulun seudun työllisyyspalveluiden kehittämishankkeessa, jossa pääteemoina ovat seudun kuntien työllisyyspalvelujen yhteistyön, työhakijapalvelujen ja yritysyhteistyön kehittäminen.

Nuorten kesätyöllistämiseksi on käytössä nuorten kesätyöseteliavustus yrityksiin työllistymisen tueksi ja kunnan kesätyöpaikkoja tarjotaan noin 70 nuorelle.

Vuodelle 2017 merkittävänä investoinnin kohteena on edelleen koko ICT-järjestelmään liittyvät uusimiset. Tällöin edelleen palvelimet, palomuurit ja tietoliikenteen ylläpitosopimukset joudutaan uusimaan. Lisäksi ICT palvelut auttaa Sosiaali- ja terveystoimen Effica yms. päivityksissä, jotka ovat pakotettu suorittamaan edelleen vuoden 2011 aikana toimittajan (Tieto) asettamassa aikataulussa. Kyseiset investoinnit ovat suuruudeltaan lähes kaksinkertaiset normaaliin ICT investointeihin kunnassamme.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet:

- Yhteispalvelupisteen kehittäminen jatkuu
- Työllistämistoimiin pysyvä toimintamalli kunnassa huomioiden maakunta uudistusta 2019

Projekti-määrärahat on budjetoitu hallintopalveluiden alle kohtaan strateginen johto. Projektisuunnitelmat ja kustannusarviot on ennen projektien aloittamista käsiteltävä hallintosäännön mukaan. Projekteille tulee aina perustaa oma kustannuspaikka talouden seurannan helpottamiseksi. Muutkin hallintokunnat voivat talousarviovuoden puitteissa perustaa projekteja, jotka liittyvät suoraan oman toiminnan kehittämiseen. Muiden hallintokuntien hankkeet on sijoitettava keskitetysti oman hallinnon sitovuustasolle. Päättyneet projektit on erikseen raportoitava valtuustolle.

Muhoksen kunnan tulee käynnistää, selvitykset ja neuvottelut 2017 kirjanpidon ja maksuliikenteen keskittämisestä Monetraan. Asia tuodaan valtuuston päätettäväksi vuoden 2017 aikana.

Hallintopalvelut

	TP	TA	TA	TS	TS
	2015	2016 yht	2017	2018	2019
TOIMINTATUOTOT	407 093	485 521	465 564	479 531	479 531
TOIMINTAKULUT	-1 716 891	-2 313 207	-2 244 430	-2 266 878	-2 266 878
TOIMINTAKATE (netto)	-1 309 798	-1 827 686	-1 778 866	-1 787 347	-1 787 347
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-45 256	-59 993	-43 060	-43 060	-43 060
LASKENNALLISET ERÄT	1 318 095	1 360 020	1 314 216	1 353 969	1 353 969
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-36 959	-527 659	-507 710	-476 438	-476 438

Lomituspalvelut

Palvelussuunnitelman kuvaus:

Lomituspalvelulaki muuttui vuoden 2016 alusta. Lain myötä tuli merkittäviä muutoksia lomituspalvelujen toimintaan. Huomioitavaa on, että STM alaisessa Melassa on vuodelle 2017 lähes 10 miljoonan euron säästötavoitteet.

Lomituspalvelut ovat Sosiaali- ja terveysministeriön alaista maatalousyrittäjien sosiaaliturvaa, jota Maatalousyrittäjien eläkelaitos valvoo. Palveluilla turvataan maatalousyrittäjien häiriötön toiminnan jatkuvuus sinä aikana, kun yrittäjä on vuosilomalla tai hän on sairauden, kuntoutuksen, opintojen yms. tilapäisten syiden vuoksi kykenemätön osallistumaan yrityksen tehtävien hoitoon. Toiminta tukee viljelijöiden ammatissa viihtymistä ja psyykkistä hyvinvointia. Lomituspalvelut edistävät myös kunnan taloutta ja työllisyyttä sekä osaltaan turvaavat maaseudun asuttamista ja elinvoimaa.

Muhoksen paikallisyksikön tehtävänä on tuottaa lakisääteiset lomituspalvelut Hailuodon, Iin, Kempeleen, Limingan, Lumijoen, Muhoksen, Oulun, Pudasjärven, Siikajoen, Tyrnävän ja Utajärven kuntien alueella toimiville maatalousyrittäjille Melan kanssa tehdyn toimeksiantosopimuksen mukaisesti. Lomituspalvelua hallinnoi lomituspalvelujohtaja. Palveluita käyttää 550 maatalousyrittäjää ja lomituspäiviä tehdään vuodessa n.23 000.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet:

- Lomituspalvelun tavoitteena on vapauttaa yrittäjät lomalle tarjoamalla lomituspalvelut asiakaslähtöisesti, luotettavasti ja rehellisesti. Paikallisyksikkö toimii siten, että lomitusta koskevan lainsäädännön, asetusten ja muun ohjeiston sekä paikallisyksikköä sitovien sopimusten tarkoitus toteutuu hyvin.
- hallintoraha riittää hyvin hallintopalveluihin

Lautakunnan (hallituksen) hyväksymät tavoitteet:

- paikallisyksikkö järjestää lomituspalvelut tarkoituksen mukaisesti ja taloudellisesti
- lomittajien täydennyskoulutuksen järjestäminen vastaamaan tilojen muuttuvia tarpeita
- yhteistoimintaryhmä kokoontuu kaksi kertaa vuodessa

Talousarvion suunnittelua vaikeuttavat maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomituspalvelulain uudistamisesta aiheutuvat säästötavoitteet vuodelle 2017.

Lomituspalvelut

	TP 2015	TA 2016 yht	TA 2017	TS 2018	TS 2019
TOIMINTATUOTOT	7 124 753	6 981 535	6 178 678	6 364 039	6 364 039
TOIMINTAKULUT	-6 882 689	-6 891 175	-6 059 377	-6 119 971	-6 119 971
TOIMINTAKATE (netto)	242 064	90 360	119 301	244 068	244 068
POISTOT JA ARVONALENTUMISET			-1 237	-1 237	-1 237
LASKENNALLISET ERÄT	-167 119	-160 540	-138 586	-139 972	-139 972
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	74 945	-70 180	-20 522	102 859	102 859

Maaseututoimi

Palvelussuunnitelman kuvaus:

Maaseutupalveluiden osalta on Tyrnävän kunta aloittanut isäntäkuntana palveluiden tuotannon ja vuoden 2013 alusta Muhoksen kunnan maaseutuasiamies on siirtynyt Tyrnävän kunnan palvelukseen. Palvelutason pyritään säilyttämään entisellä tasolla.

	TP 2015	TA 2016 yht	TA 2017	TS 2018	TS 2019
TOIMINTAKULUT	-51 230	-53 730	-52 479	-53 004	-53 004
TOIMINTAKATE (netto)	-51 230	-53 730	-52 479	-53 004	-53 004
LASKENNALLISET ERÄT	-1 212	-1 170	-1 225	-1 237	-1 237
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-52 442	-54 900	-53 704	-54 241	-54 241

Palo- ja Pelastustoimi

Palo- ja pelastustoimi kuuluu Oulu-Koillismaan pelastustoimeen keskuspaikkanaan Oulun kaupunki.

	TP 2015	TA 2016 yht	TA 2017	TS 2018	TS 2019
TOIMINTAKULUT		-558 543	-558 743	-564 330	-564 330
TOIMINTAKATE (netto)	0	-558 543	-558 743	-564 330	-564 330
LASKENNALLISET ERÄT		-13 920	-12 831	-12 959	-12 959
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	0	-572 463	-571 574	-577 289	-577 289

Ympäristötoimi

Sitovuustason alla ovat aiemmat ympäristöterveydenhuollon kustannuspaikat (eläinlääkintähuolto, terveysturvonta ja ympäristönsuojelu).

	TP 2015	TA 2016 yht	TA 2017	TS 2018	TS 2019
TOIMINTAKULUT		-276 016	-274 012	-276 752	-276 752
TOIMINTAKATE (netto)	0	-276 016	-274 012	-276 752	-276 752
LASKENNALLISET ERÄT		-6 310	-6 276	-6 339	-6 339
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	0	-282 326	-280 288	-283 091	-283 091

4.2 OPETUS- JA VARHAISKASVATUSPALVELUT

Opetus- ja varhaiskasvatus tiliryhmittäin

Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut tiliryhmittäin						
	Budj 2017	Budj 2016	Bu-muutos 2016	Budj 2016 yht	Tilinp 2016	Muutos% 16>17
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	358 332	507 744		507 744	654 658	-29,4
MAKSUTUOTOT	601 700	574 500	5 370	579 870	573 510	3,8
TUET JA AVUSTUKSET	51 751	85 880		85 880	145 086	-39,7
VUOKRATUOTOT	4 716	5 383		5 383	3 376	-12,4
MUUT TOIMINTATUOTOT	4 000	6 000		6 000	4 518	-33,3
TOIMINTATUOTOT	1 020 499	1 179 507	5 370	1 184 877	1 381 149	-13,9
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT						
PALKAT JA PALKKIOT	-8 911 423	-9 022 967	-122 352	-9 145 319	-9 045 515	-2,6
HENKILÖSIVUKULUT						
ELÄKEKULUT	-1 716 014	-1 838 474	-20 923	-1 859 397	-1 907 222	-7,7
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-439 782	-500 339	-7 623	-507 962	-514 205	-13,4
HENKILÖSIVUKULUT	-2 155 796	-2 338 813	-28 546	-2 367 359	-2 421 427	-8,9
HENKILÖSTÖKORVAUKSET	40 600	65 700		65 700	125 736	-38,2
HENKILÖSTÖKULUT	-11 026 619	-11 296 080	-150 898	-11 446 978	-11 341 206	-3,7
PALVELUJEN OSTOT						
ASIAKASPALVELUJEN OSTOT	-231 848	-103 143		-103 143	-116 182	124,8
MUIDEN PALVELUJEN OSTOT	-2 591 955	-2 599 390	-18 235	-2 617 625	-2 520 402	-1
PALVELUJEN OSTOT	-2 823 803	-2 702 533	-18 235	-2 720 768	-2 636 584	3,8
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-276 702	-312 603	-5 522	-318 125	-280 670	-13
AVUSTUKSET	-1 200 000	-1 410 900	12 700	-1 398 200	-1 303 725	-14,2
VUOKRAT	-1 967 188	-1 828 983		-1 828 983	-1 487 928	8,6
MUUT TOIMINTAKULUT	-24 220	-26 320		-26 320	-47 614	-8
TOIMINTAKULUT	-17 338 532	-17 577 419	-161 955	-17 739 374	-17 097 727	-2,3
TOIMINTAKATE	-16 318 033	-16 397 912	-196 585	-16 554 497	-16 716 578	-1,4
POISTOT JA ARVONAENTUMISET	-230 054	-238 307		-238 307	-196 984	-3,5
LASKENNALLISET ERÄT	-396 352	-408 400		-408 400	-397 522	-3
TILIKAUDEN YLI/ALLIJÄÄMÄ	-16 944 439	-17 044 619	-166 585	-17 201 204	-16 311 084	-1,5

Opetus- ja varhaiskasvatus sitovuustasoittain

Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut sitovuustasoittain						
	Budj 2017	Budj 2016	Bu-muutos 2016	Budj 2016 yht	Tilinp 2015	Muutos% 16>17
HALLINTO/SIVISTYSTOIMI						
TOIMINTATUOTOT	10 000	47 400		47 400	21 242	-78,9
TOIMINTAKULUT	-271 973	-293 062		-293 062	-283 379	-7,2
TOIMINTAKATE	-261 973	-245 662	0	-245 662	-262 137	6,6
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 659	-241		-241	-1 192	588,4
LASKENNALLISET ERÄT	-6 141	-6 730		-6 730	-6 464	-8,8
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-269 773	-252 633	0	-252 633	-269 793	6,8
KIRKONKYLÄN KOULU						
TOIMINTATUOTOT	2 426	881		881	1 586	175,4
TOIMINTAKULUT	-2 628 637	-2 552 289		-2 552 289	-2 596 643	3
TOIMINTAKATE	-2 626 211	-2 551 408	0	-2 551 408	-2 595 056	2,9
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-95 267	-111 026		-111 026	-119 151	-14,2
LASKENNALLISET ERÄT	-62 676	-63 150		-63 150	-62 215	-0,8
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-2 784 164	-2 725 584	0	-2 725 584	-2 776 422	2,1
MUU PERUSOPETUS						
TOIMINTATUOTOT	35 105	94 310	5 370	99 680	154 857	-64,8
TOIMINTAKULUT	-3 339 242	-3 476 390	-64 187	-3 540 577	-3 612 908	-5,7
TOIMINTAKATE	-3 304 137	-3 382 080	-58 817	-3 440 897	-3 458 051	-4
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-19 707	-17 228		-17 228	-26 309	14,4
LASKENNALLISET ERÄT	-72 383	-77 120		-77 120	-78 106	-6,1
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-3 396 227	-3 476 428	-58 817	-3 535 245	-3 562 466	-3,9
ERITYISOPETUS/LAITOSKOULUT						
TOIMINTATUOTOT	80 219	123 580		123 580	249 761	-35,1
TOIMINTAKULUT	-1 392 879	-1 361 851	-12 700	-1 374 551	-1 517 461	1,3
TOIMINTAKATE	-1 312 660	-1 238 271	-12 700	-1 250 971	-1 267 700	4,9
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-802	-802		-802	-802	
LASKENNALLISET ERÄT	-32 217	-31 470		-31 470	-34 609	2,4
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 345 679	-1 270 543	-12 700	-1 283 243	-1 303 111	4,9
YLÄKOULU						
TOIMINTATUOTOT	308 843	375 435		375 435	389 472	-17,7
TOIMINTAKULUT	-3 392 074	-3 348 038	-97 768	-3 445 806	-2 819 465	-1,6
TOIMINTAKATE	-3 083 231	-2 972 603	-97 768	-3 070 371	-2 429 993	0,4
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-79 329	-71 642		-71 642	-7 919	10,7
LASKENNALLISET ERÄT	-78 104	-78 880		-78 880	-65 717	-1
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-3 240 664	-3 123 125	-97 768	-3 220 893	-2 503 628	0,6
LUKIO						
TOIMINTATUOTOT	1 233	1 551		1 551	388	-20,5
TOIMINTAKULUT	-1 067 161	-1 095 457		-1 095 457	-1 116 909	-2,6
TOIMINTAKATE	-1 065 928	-1 093 906	0	-1 093 906	-1 116 521	-2,6
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-10 984	-12 425		-12 425	-12 793	-11,6
LASKENNALLISET ERÄT	-24 848	-25 430		-25 430	-25 048	-2,3
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 101 760	-1 131 761	0	-1 131 761	-1 154 362	-2,7
VARHAISKASVATUS						
TOIMINTATUOTOT	582 673	536 350		536 350	563 843	8,6
TOIMINTAKULUT	-5 246 566	-5 450 332	12 700	-5 437 632	-5 150 963	-3,5
TOIMINTAKATE	-4 663 893	-4 913 982	12 700	-4 901 282	-4 587 120	-4,8
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-22 306	-24 943		-24 943	-28 817	-10,6
LASKENNALLISET ERÄT	-119 983	-125 620		-125 620	-125 364	-4,5
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-4 806 182	-5 064 545	12 700	-5 051 845	-4 741 301	-4,9
Opetus- ja varhaiskasvatus yht.						
TOIMINTATUOTOT	1 020 499	1 179 507	5 370	1 184 877	1 381 149	-13,9
TOIMINTAKULUT	-17 338 532	-17 577 419	-161 955	-17 739 374	-17 097 727	-2,3
TOIMINTAKATE	-16 318 033	-16 397 912	-156 585	-16 554 497	-16 716 578	-1,4
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-230 054	-238 307		-238 307	-196 984	-3,5
LASKENNALLISET ERÄT	-396 352	-408 400		-408 400	-387 522	-3
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-16 944 439	-17 044 619	-156 585	-17 201 204	-16 311 084	-1,5

Toiminnan kuvaus

Muhoksen kunnassa on kuusi vuosiluokkien 0-6 koulua (Huovila, Hyrkki, Kirkonkylä, Korivaara, Kylmälänkylä ja Laitasaari), yksi vuosiluokkien 7-9 peruskoulu, yksi vuosiluokkien 0-9 erityiskoulu (Oulujoen koulu; Oulujoen perhekodin yksikkö) ja lukio. Kunnanjohtajan talousarvion käsittelyn yhteydessä, kunnanjohtajan esityksestä Kylmälänkylän koulun oppilaat siirtyvät 1.8.2017 Kirkonkylän koulun oppilaisiksi. Varhaiskasvatuspalveluja tarjotaan kahdessa päiväkodissa (Koivulehto ja Päivärinteän päiväkotii), perhepäivähoidossa ja yhdessä ryhmäperhepäivähoitokodissa (Tenavat). Hallintokunnan sitovuustasoja on seitsemän: hallinto, Kirkonkylän koulu, Muhoksen yläkoulu, muu perusopetus, erityisopetus/laitoskoulut, lukio-opetus ja varhaiskasvatus.

Palvelusuunnitelma

Opetus- ja varhaiskasvatuspalveluiden tavoitteena on turvata laadukkaat ja tasa-arvoiset perusopetus- ja lukiopalvelut sekä varhaiskasvatuspalvelut kuntalaisille ja Muhokselle sijoitetuille lapsille ja nuorille. Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta asettaa hallintokunnan keskeiset tavoitteet toiminnalle hyväksyessään kuntakohtaisen opetussuunnitelman ja koulukohtaiset opetussuunnitelmat sekä varhaiskasvatuksen järjestämistä ohjaavat suunnitelmat ja muut hallintokunnan toimintaa ohjaavat asiakirjat. Muhoksen kunnanvaltuusto vahvistaa vuosittain kuntakohtaisen strategian, jonka pohjalta opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta laatii opetus- ja varhaiskasvatuspalveluiden strategian. Strategia ja hallintokunnan asettamat tavoitteet sekä toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi kirjataan ylös. Strategian toteutumista tarkastellaan osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Opetus- ja varhaiskasvatuspalveluiden keskeiset painopisteet vuonna 2017 liittyvät uuden opetussuunnitelman sisältöjen toteuttamiseen, oppilas- ja opiskelijahuoltolain toteuttamiseen, resurssien tasapuolisempaan kohdentamiseen, työssä jaksamisen parantamiseen ja yhteiskäytäntöjen ja kokonaisuuden kehittämiseen. Varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa Muhoksen kunnan omien erityisen tuen menetelmien vahvistamiseen ja konsultaatiomallien kehittämiseen.

Varhaisen tuen ja yhteistyön lisääminen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen välillä; oikein kohdennetulla tuella vähennetään myöhemmässä vaiheessa tapahtuvaa nuorten syrjäytymistä ja varmistetaan osaltaan, että koko ikäluokka sijoittuu peruskouluopintojen jälkeen 2. asteen koulutukseen. Yrittäjyyskasvatuksen suunnitelmallisella kehittämisellä lisätään lasten ja nuorten kykyä ottaa ja kantaa vastuuta omasta tulevaisuudestaan. Painopisteenä tulee olemaan palvelutuotannon kehittäminen ja palvelutarpeen tuominen yhä paremmin esille asiakkaan näkökulmasta investointeja suunniteltaessa. Kehittämistarpeisiin vastataan mm. osallistumalla erilaisiin seutukunnallisiin ja valtakunnallisiin projekteihin sekä tutkimalla kriittisesti hallintokunnan omaa toimintaa ja tarvittaessa muuttamalla toimintatapoja. Erityistä huomiota kiinnitetään erityisopetuksen resurssien oikeaan kohdentamiseen ja varhaiseen puuttumiseen (mm. starttiluokka 0-2 luokan oppilaille).

Keskeisen haasteen Muhoksen opetus- ja varhaiskasvatuspalveluiden palvelutuotannon tavoitteiden saavuttamiselle asettaa lasten ja nuorten ikäluokkien kasvu Korivaaran ja Laitasaaren koulun oppilaaksiottoalueilla. Haasteen asettaa epävarmuus myös maahanmuuttajien vaikutuksesta opetuksen järjestämiseen. Tällä hetkellä opetus järjestetään yläkoulussa, mutta millainen on tilanne jatkossa yläkoulun ja alakoulujen osalta. Väestönkasvu lisää sekä käyttötalouteen että investointeihin kohdistuvia paineita. Opetus- ja varhaiskasvatuspalveluiden

tuottavuutta parannetaan noudattamalla hallintokunnassa tarkkaa talouden seuranta ja annettujen resurssien tehokasta käyttöä. Talouden seuranta ja reagoimista muutoksiin parannetaan edelleen myös yksikkötasolla. Palvelutuotantoa kehitetään kunnanvaltuuston asettaman talousarvioraamin rajoissa. Mahdolliset lisämäärärahatarpeet tuodaan esille heti tarpeen ilmaantuessa.

Muhoksella noudatetaan lähikouluperiaatetta opetuksen järjestämisen edellytykset huomioiden. Lähikouluperiaate lisää koulukohtaista oppilaiden erityisen tuen tarvetta ja sitä kautta taloudellisten resurssien tarvetta mm. erityisopetustuntien järjestämisen osalta. Erityisen tuen oppilaiden määrä on kasvanut ja tuen tarve on lisääntynyt myös varhaiskasvatuksessa. Lisäksi haasteeksi nousee opetusteknologian yhä suurempi merkitys perus- ja lukio-opetuksen toteuttamisessa (osittain sähköiseen ylioppilaskirjoitukseen siirryttiin syksyllä 2016) ja toisaalta em. teknologian mahdollisuuksien tasapuolinen tarjoaminen ja hyödyntäminen eri puolilla kuntaa.

Merkittävä työsaika on varhaiskasvatussuunnitelman (Vasu) perusteiden uudistaminen. Varhaiskasvatussuunnitelma tulee olla hyväksyttyä 1.8.2017 alkaen. Varhaiskasvatuksen haasteina ovat mm. tieto- ja viestintätekniikan kehittäminen, varhaiserityiskasvatuksen kehittäminen sekä perhepäivähoidon varahoidon että varahenkilöstön kehittäminen ja resursointi.

Palvelutuotannon muutokset

Talousarvioesitys sisältää kolmen uuden perusopetusryhmän Hyrki, Korivaara ja Laitasaari syyslukukaudelle 2017. Lisäksi uutena leikkikenttätöiminnan ja Päivärinteen päiväkodin avoimen varhaiskasvatuksen.

Hallinto

Toiminnan kuvaus

Hallinnon menot sisältävät opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan ja koulutoimiston menot (opetuspalvelujohtaja, toimistonhoitaja, johtava koulunkäyntiavustaja 60 %).

Palvelusuunnitelma

Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelujen hallinnon tavoitteena on yhteistyön ja hyvän hallinnon edellytysten kehittäminen, sisäisen valvonnan toteuttaminen ja palvelujen toteuttamista selkeyttävien ohjeistusten laatiminen yhdessä esimiesten ja opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan kanssa. Hallinto panostaa asiakaspalveluun ja avoimeen tietoon kuntalaisille sekä oman organisaation työntekijöille. Opetus- ja varhaiskasvatuspalveluiden hallinto avustaa kuntalaisia päätöksentekoon liittyvien lomakkeiden käytössä, ohjeistaa oikaisunhaussa ja erilaisissa laskutukseen liittyvissä asioissa. Toiminta edellyttää tiivistä yhteistyötä kuntalaisten ja muiden hallintokuntien kanssa opetus- ja varhaiskasvatuspalveluiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

Keskeiseksi hallintoon liittyväksi haasteeksi vuonna 2017 nousee henkilöstöresurssien riittävyys ja henkilöstön työssä jaksaminen ja työn hyvinvointi. Nykyisillä resursseilla hallinnon jaksamiseen, hallintokunnan ja koko kunnan kehittämiseen ei jää aikaa. Opetus- ja varhaiskasvatuspalveluiden hallinnon painopiste vuonna 2017 tulee olemaan oman organisaation ja kunnan muiden hallintokuntien kanssa tehtävän yhteistyön lisääminen entisestään.

Projektit

Perusopetuksen projektit on toteutettu siten, että ne on sijoitettu opetustoimen hallinnon talousarvion alaisuuteen. Projekteilla toteutetaan opetus- ja varhaiskasvatuspalvelujen palvelujen kehittämiseen liittyviä tehtäviä. Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta asettaa kunkin projektin kehittämistavoitteet projektisuunnitelman hyväksymisen yhteydessä. Vuonna 2017 opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut toteuttavat seuraavia kehittämisprojekteja:

- **Koulujen kerhotoiminnan kehittäminen**

Opetushallitus on myöntänyt Muhoksen kunnalle valtionavustusta kerhotoiminnan kehittämiseen vuosille 2016 – 2017. Hankkeeseen liittyy omarahoitusosuus, joka on Muhoksen kunnan osalta 3215 euroa. Hankkeen kokonaismenot ovat 10 715 euroa.

Koulujen kerhotoiminnan kehittämisen tavoitteena on saada aikaan monipuolista, lapsen ja nuoren kasvua tukevaa vapaa-ajan toimintaa, joka vakiintuu osaksi lapsen ja nuoren iltapäivää. Tavoitteena on koulujen kerhotoiminnan kehittäminen siten, että kerhotoiminnan piiriin saadaan myös niitä lapsia ja nuoria, joilla ei ole esimerkiksi perheen tuen puuttuessa mahdollisuutta harrastaa säännöllisesti. Kerhotoiminnan elvyttämisellä pyritään siihen, että jokaisella lapsella olisi mahdollisuus ainakin yhteen, esimerkiksi liikunnalliseen, kerhoharrastukseen läpi koko perusopetuksen.

Toimenpiteet

1. Talouden tasapainottamisohjelman edellyttämät toimenpiteet ohjelman mukaisesti. Ohjelma sisältää lukuisia koko opetus- ja varhaiskasvatuspalvelujen koskevia aiheita, joiden selvittämiseen ja ohjaamiseen tarvitaan hallinnon koko tehokas työpanos. Ohjelma edellyttää kiinteää yhteistyötä muiden hallintokuntien kanssa.
2. Seutuyhteistyön aktiivinen hyödyntäminen.
3. Sisäisen valvonnan tehostaminen.

HALLINTO/SIVISTYSTOIMI					
	Tilinp 2016	Budj 2016 yht	Budj 2017	TS 2018	TS 2019
TOIMINTATUOTOT	21 242	47 400	10 000	10 300	10 300
TOIMINTAKULUT	-283 379	-293 062	-271 973	-274 696	-274 696
TOIMINTAKATE (netto)	-262 137	-245 662	-261 973	-264 396	-264 396
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 192	-241	-1 659	-1 659	-1 659
LASKENNALLISET ERÄT	-6 464	-6 730	-6 141	-6 202	-6 202
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-269 793	-252 633	-269 773	-272 257	-272 257

Kirkonkylän koulu

Toiminnan kuvaus

Kirkonkylän koulussa annetaan perusopetusta vuosiluokilla 0-6 sekä pienryhmäopetusta kolmessa eri pienryhmässä; 0-2, 1-6 ja 0-9. Pienryhmät ovat alakoulujen yhteisiä kunnallisia ryhmiä. Koululla

on 504 oppilasta (tilanne 10.8.2016). Koulumme tiloissa järjestetään IP toimintaa 1-2 luokkalaisille oppilaille. Perusopetusryhmiä koululla on 27, joista kolme on esiopetusryhmää.

Kirkonkylän koulun toiminnassa korostuu turvallisen, oppimiseen motivoivan ja viihtyisän oppimisympäristön luominen. Ulkoisten puitteiden ohella keskeistä on koulun henkilökunnan ja oppilaiden luoma oppimisilmapiiri. Oppimista ja hyvää kasvua tukevassa ilmapiirissä oppilasta kannustetaan aktiivisuuteen, itseohjautuvuuteen, luovuuteen ja oman toiminnan arviointiin. Oppilaalle luodaan mahdollisuuksia itsenäiseen ja yhteisölliseen oppimiseen. Kirkonkylän koulussa oppilaat ja opiskelijat ovat aktiivisia, yhteistyökykyisiä ja vastuuta ottavia itsenäisiä oppilaita. Oppilaat viihtyvät hyvin oppimisympäristössään. Oppimistilanteet ovat rauhallisia ja hyvin suunniteltuja. Avoin, kiireetön ja joustava kulttuuri edistää koulu yhteisön jäsenten terveyttä ja auttaa työssä jaksamisessa. Opetuksessa huomioidaan oppilaan erilaiset oppimistavat. Oppilaita tuetaan oppimistilanteissa henkilökohtaisten tarpeiden mukaan. Kaikessa kasvatus- ja oppimisympäristön toiminnassa huomioidaan lasten ja nuorten fyysinen ja psyykinen turvallisuus sekä yksilölliset tarpeet.

Palvelusuunnitelma

Koulun palvelua ja palvelurakennetta kehitettäessä lähtökohtana on Muhoksen kunnan yleinen strategia sekä kunnan velvollisuus opetuksen järjestämiseen. Muhoksen opetus- ja varhaiskasvatustaloutakunta on määritellyt opetuksen järjestämisen lähtökohdissa tärkeiksi asioiksi koulutusmyönteisyyden ja erinomaiset koulutuspalvelut. Kunnan opetussuunnitelmassa oppilaan etu asetetaan toiminnan lähtökohdaksi. Opiskelun tulee tapahtua oppilaan omien edellytysten mukaisesti. Oppilailla on oikeus saada asuinpaikasta ja koulusta riippumatta tasa-arvoisesti erityistukea oppimiseensa. Oppimisvaikeuksien mahdollisimman varhainen havaitseminen ja niihin puuttuminen ehkäisevät syrjäytymistä ja vähentävät myöhempää tuen tarvetta.

Koulun toimintaa ja opetusta ohjaa opetussuunnitelma. Opetus järjestetään uuden opetussuunnitelman mukaisesti 1.8.2016 alkaen. Opetussuunnitelmauudistuksen keskeisinä tavoitteina on vahvistaa oppilaan aktiivisuutta, lisätä opiskelun merkityksellisyyttä ja mahdollistaa onnistumisen kokemukset jokaiselle oppilaalle. Lapsia ja nuoria ohjataan ottamaan vastuuta opiskelustaan ja jokaista oppilasta tuetaan opinnoissa. Oppilas asettaa tavoitteita, ratkaisee ongelmia ja arvioi oppimistaan tavoitteiden pohjalta. Oppilaan kokemukset, tunteet, kiinnostuksen kohteet ja vuorovaikutus toisten kanssa luovat pohjaa oppimiselle. Opettajan tehtävänä on opettaa ja ohjata oppilaita elinikäisiksi oppijoiksi ottamalla huomioon oppilaiden yksilölliset tavat oppia. Uudistuksessa on haluttu kehittää etenkin peruskoulun oppimisympäristöjä ja työtapoja. Oppimisympäristön tulee olla turvallinen ja innostaa oppimaan. Luokkahuoneen lisäksi oppimisympäristöinä käytetään yhä enemmän myös koulun ulkopuolisia ympäristöjä: liikutaan luonnossa ja vierailaan esimerkiksi museoissa tai yrityksissä. Pelit ja muut virtuaaliset ympäristöt kuuluvat myös oppimisympäristöihin. Teknologialla on yhä suurempi merkitys koulun arjessa, ja oppilaat voivat entistä paremmin osallistua omien oppimisympäristöjensä kehittämiseen ja valitsemiseen. Jokaisen oppiaineen opetuksessa käytetään monipuolisia työtapoja siten, että oppilaat oppivat myös erilaisia taitoja niiden myötä. Opetussuunnitelmien tehtävänä on ensisijaisesti ohjata opettajien työtä, mutta myös antaa tietoa koulun ulkopuolisille koulun toiminnasta. Erityisesti oppilaiden vanhemmille opetussuunnitelma on tiedonlähde, jonka avulla on mahdollista tarkastella lasten koulutyötä.

Koulun esiopetuksen ja perusopetuksen koulutusstrategian visiona ovat kunnalliset perusopetuksen tavoitteet niin, että Kirkonkylän koulu tunnetaan koulumyönteisyydestä sekä hyvistä koulutuspalveluista.

Esi- ja perusopetuksen toiminta-ajatus on turvata oppijan oppiminen ja kasvu henkilökohtaisten edellytysten mukaan niin, että hän suorittaa oppivelvollisuutensa jatko-opinnot mahdollistavalla tavalla.

Perusopetuksen kehittämistä ohjaa kunnallisessa opetussuunnitelmassa valittu arvopohja:

1. Oppilaan ainutlaatuisuus ja oikeus hyvään opetukseen

Perusopetus perustuu käsitykseen lapsuuden itseisarvoisesta merkityksestä. Jokainen oppilas on ainutlaatuinen ja arvokas juuri sellaisena kuin hän on. Jokaisella on oikeus kasvaa täyteen mittaansa ihmisenä ja yhteiskunnan jäsenenä. Tässä oppilas tarvitsee kannustusta ja yksilöllistä tukea sekä kokemusta siitä, että kouluyhteisössä häntä kuunnellaan ja arvostetaan ja että hänen oppimisestaan ja hyvinvoinnistaan välitetään. Yhtä tärkeä on kokemus osallisuudesta ja siitä, että voi yhdessä toisten kanssa rakentaa yhteisönsä toimintaa ja hyvinvointia. Jokaisella oppilaalla on oikeus hyvään opetukseen ja onnistumiseen koulutyössä. Oppiessaan oppilas rakentaa identiteettiään, ihmiskäsitystään, maailmankuvaansa ja -katsomustaan sekä paikkaansa maailmassa. Samalla hän luo suhdetta itseensä, toisiin ihmisiin, yhteiskuntaan, luontoon ja eri kulttuureihin. Oppimisesta syrjäytyminen merkitsee sivistyksellisten oikeuksien toteutumatta jäämistä ja on uhka terveelle kasvulle ja kehitykselle. Perusopetus luo edellytyksiä elinikäiselle oppimiselle, joka on erottamaton osa hyvän elämän rakentamista. Arvokasvatuksen merkitys korostuu maailmassa, jossa monimediainen tiedonvälitys, globaalit tietoverkot, sosiaalinen media ja vertaissuhteet muokkaavat lasten ja nuorten arvomaailmaa. Arvokeskustelu oppilaiden kanssa ohjaa oppilaita tunnistamaan ja nimeämään kohtaamiaan arvoja ja arvostuksia sekä pohtimaan niitä myös kriittisesti. Oppilaita tuetaan rakentamaan omaa arvoperustaansa. Koulun ja kotien yhteinen arvopohdinta ja siihen perustuva yhteistyö luovat turvallisuutta ja edistävät oppilaiden kokonaisvaltaista hyvinvointia. Henkilöstön avoin ja kunnioittava suhtautuminen kotien erilaisiin uskontoihin, katsomuksiin, perinteisiin ja kasvatuskäsityksiin on rakentavan vuorovaikutuksen perusta.

2. Ihmisyys, sivistys, tasa-arvo ja demokratia

Perusopetus tukee oppilaan kasvua ihmisyyteen, jota kuvaa pyrkimys totuuteen, hyvyteen ja kauneuteen sekä oikeudenmukaisuuteen ja rauhaan. Ihmisyyskasvussa jännitteet pyrkimysten ja vallitsevan todellisuuden välillä ovat väistämättömiä. Sivistykseen kuuluu taito käsitellä näitä ristiriitoja eettisesti ja myötätuntoisesti sekä rohkeus puolustaa hyvää. Sivistys merkitsee yksilöiden ja yhteisöjen taitoa tehdä ratkaisuja eettisen pohdinnan, toisen asemaan asettumisen ja tietoon perustuvan harkinnan perusteella. Eettisyyden ja esteettisyyden näkökulmat ohjaavat pohtimaan, mikä elämässä on arvokasta. Sivistys ilmenee tavassa suhtautua itseän, muihin ihmisiin, ympäristöön ja tietoon sekä tavassa ja tahdossa toimia. Sivistynyt ihminen pyrkii toimimaan oikein, itseään, toisia ihmisiä ja ympäristöä arvostaen. Hän osaa käyttää tietoa kriittisesti. Sivistykseen kuuluu myös pyrkimys itsesääntelyyn ja vastuunottoon omasta kehitymisestä ja hyvinvoinnista. Perusopetus rakentuu elämän ja ihmisoikeuksien kunnioittamiselle. Se ohjaa niiden puolustamiseen ja ihmisarvon loukkaamattomuuteen. Perusopetus edistää hyvinvointia, demokratiaa ja aktiivista toimijuutta kansalaisyhteiskunnassa. Tasa-arvon tavoite ja laaja yhdenvertaisuusperiaate ohjaavat perusopetuksen kehittämistä. Opetus edistää osaltaan taloudellista, sosiaalista, alueellista ja sukupuolten tasa-arvoa. Opetus on oppilaita uskonnollisesti, katsomuksellisesti ja puoluepoliittisesti sitouttamaton. Koulua ja opetusta ei saa käyttää kaupallisen vaikuttamisen kanavana.

3. Kulttuurinen moninaisuus rikkautena

Perusopetus rakentuu moninaiselle suomalaiselle kulttuuriperinnölle. Se on muodostunut ja muotoutuu eri kulttuureiden vuorovaikutuksessa. Opetus tukee oppilaiden oman kulttuuri-identiteetin rakentumista ja kasvua aktiivisiksi toimijoiksi omassa kulttuurissaan ja yhteisössään sekä kiinnostusta muita kulttuureita kohtaan. Samalla opetus vahvistaa luovuutta ja kulttuurisen moninaisuuden kunnioitusta, edistää vuorovaikutusta kulttuurien sisällä ja niiden välillä ja luo siten pohjaa kulttuurisesti kestäväälle kehitykselle. Eri kulttuuri- ja kielitaustoista tulevat ihmiset kohtaavat toisensa perusopetuksessa ja tutustuvat monenlaisiin tapoihin, yhteisöllisiin käytäntöihin ja katsomuksiin. Asioita opitaan näkemään toisten elämäntilanteista ja olosuhteista käsin. Oppiminen yhdessä yli kieli-, kulttuuri-, uskonto- ja katsomusrajojen luo edellytyksiä aidolle vuorovaikutukselle ja yhteisöllisyydelle. Perusopetus antaa perustan ihmisoikeuksia kunnioittavaan maailmankansalaisuuteen ja rohkaisee toimimaan myönteisten muutosten puolesta.

4. Kestävän elämäntavan välttämättömyys

Ihminen on osa luontoa ja täysin riippuvainen ekosysteemien elinvoimaisuudesta. Tämän ymmärtäminen on keskeistä ihmisenä kasvussa. Perusopetuksessa tunnistetaan kestävä kehityksen ja ekososiaalisen sivistyksen välttämättömyys, toimitaan sen mukaisesti ja ohjataan oppilaita kestävä elämäntavan omaksumiseen. Kestävän kehityksen ja elämäntavan ulottuvuudet ovat ekologinen ja taloudellinen sekä sosiaalinen ja kulttuurinen. Ekososiaalisen sivistyksen johtajatuksena on luoda elämäntapaa ja kulttuuria, joka vaalii ihmisarvon loukkaamattomuutta, ekosysteemien monimuotoisuutta ja uusiutumiskykyä sekä samalla rakentaa osaamis pohjaa luonnonvarojen kestäväälle käytölle perustuvalla kiertotaloudelle. Ekososiaalinen sivistys merkitsee ymmärrystä erityisesti ilmastonmuutoksen vakavuudesta sekä pyrkimystä toimia kestävästi. Ihminen kehittää ja käyttää teknologiaa sekä tekee teknologiaa koskevia päätöksiä arvojensa pohjalta. Hänellä on vastuu teknologian ohjaamisesta suuntaan, joka varmistaa ihmisen ja luonnon tulevaisuuden. Perusopetuksessa pohditaan kulutus- ja tuotantotavoissa ilmeneviä ristiriitoja suhteessa kestävään tulevaisuuteen sekä etsitään ja toteutetaan yhteistoimin ja pitkäjänteisesti elämäntapaamme korjaavia ratkaisuja. Oppilaita ohjataan tuntemaan myös kehitykseen vaikuttavia yhteiskunnallisia rakenteita ja ratkaisuja ja vaikuttamaan niihin. Perusopetus avaa näköalaa sukupolvien yli ulottuvaan globaaliin vastuuseen.

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta on viimeksi hyväksynyt Muhoksen kunnan perus- ja esiopetuksen opetussuunnitelmat 15.6.2016 § 90 ja 91. Opetussuunnitelma ohjaa koulujen ja päiväkotien antamaa opetusta ja esiopetusta. Opetussuunnitelma on samalla keskeinen ko. palvelun tuottamista ohjaava asiakirja. Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta on viimeksi hyväksynyt Kirkonkylän koulun työsuunnitelman kokouksessaan 7.9.2016.

Toimenpiteet

1. Opetus annetaan opetussuunnitelman mukaisena.
2. Opetustiloja tulee olla käytössä riittävästi ja ne tulee olla varusteltu uuden opetussuunnitelman mahdollistavalla välineistöllä ja kalustolla.
3. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologiaa. Laitteistoa tulee olla käytössä riittävästi.
4. Koulun perusopetusryhmien määrää suunniteltaessa luokkien ryhmäkoot tulee pitää kohtuullisia.
5. Henkilökunnan koulu -ja työviihtyvyyttä ja työssä jaksamista tuetaan aktiivisesti.

6. Opettajien ammatillista kasvua ja mahdollisuuksia täydennyskoulutukseen tuetaan.
7. Erityisopetuksen tukipalvelut mitoitetaan siten, että erityistä tukea tarvitsevat oppilaat voivat opiskella lähikoulussa yleisopetusluokassa lähikouluperiaatteen ja integraation mukaisesti. Erityisopetuksen kunnallisia pienryhmiä tulee olla tarjolla niille oppilaille, jotka erityisesti hyötyvät pienryhmässä tapahtuvasta opiskelusta tai jotka tarvitsevat erityisin perustein opiskelupaikaksi pienryhmän.

KIRKONKYLÄN KOULU					
	Tilinp	Budj	Budj	TS	TS
	2015	2016 yht	2017	2018	2019
TOIMINTATUOTOT	1 586	881	2 426	2 499	2 499
TOIMINTAKULUT	-2 596 643	-2 552 289	-2 628 637	-2 692 031	-2 692 031
TOIMINTAKATE (netto)	-2 595 056	-2 551 408	-2 626 211	-2 689 532	-2 689 532
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-119 151	-111 026	-95 267	-95 267	-95 267
LASKENNALLISET ERÄT	-62 215	-63 150	-62 676	-62 567	-62 567
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-2 776 422	-2 725 584	-2 784 154	-2 847 366	-2 847 366

Yläkoulu

Toiminnan kuvaus

Muhoksen yläkoulu tarjoaa kunnan oppivelvollisille oppilaille perusopetuksen luokkien 7. – 9. opetusta perusopetuslain ja -asetuksen sekä valtakunnallisen että kunnallisen opetussuunnitelman mukaisesti.

Muhoksen yläkoulun hallinnolliseen alaisuuteen kuuluu Oulujoen koulu (erityiskoulu). Muhoksen yläkoulun rehtori toimii Oulujoen koulun rehtorina ja Oulujoen koulun koulusihteerinä toimii Muhoksen yläkoulun ja lukion yhteinen koulusihteerinä.

Oulujoen koulun toimii Oulujoen perhekodin yhteydessä. Oulujoen koulun lisäksi perusopetusta annetaan kunnassa sijaitsevien perhekotien oppilaille joko yleisopetuksen ryhmässä tai pienryhmässä.

Palvelusuunnitelma

Toiminnan tavoitteena on antaa muhoslaisille oppivelvollisille mahdollisimman hyvä lähtökohta toisen asteen koulutukseen ja elämään suomalaisessa yhteiskunnassa. Oppilaille on rakennettu virikkeitä antava ja turvallinen kouluympäristö. Koulutuksen kehittämisessä pyritään mahdollisimman pitkälle huomioimaan oppivelvollisen henkilökohtaiset tarpeet koulutuksen suhteen mm. erityisopetusta ja muita tukitoimia kehittämällä.

Muhoksen yläkoululla ja Oulujoen koululla on käytössä ns. joustavan perusopetuksen (JOPO) toimintamalli. Toimintamallin avulla kehitetään perusopetukseen yksilöllisiä, oppilaiden erilaiset tarpeet huomioivia toimintatapoja ja opetusmenetelmiä. Joustavassa perusopetuksessa korostuvat toiminnallisuus, erilaisten oppimisympäristöjen käyttö ja työssäoppiminen. JOPO-toimintaa toteutetaan Muhoksen yläkoululla toimivassa pienryhmässä. Toiminnan tarkoituksena on vähentää nuorten syrjäytymistä perusopetuksen jälkeen.

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta on viimeksi hyväksynyt Muhoksen kunnan perus- ja esiopetuksen opetussuunnitelmat 15.6.2016 §:t 90 ja 91. Opetussuunnitelma ohjaa koulujen ja päiväkotien tuottamaa opetusta ja esiopetusta. Opetussuunnitelma on samalla keskeinen ko. palvelun tuottamista ohjaava asiakirja. Koulujen vuosittaista palvelutuotantoa ohjaava keskeinen asiakirja on puolestaan koulun työsuunnitelma, jossa asetetaan koululle lukuvuoden tavoitteet ja keskeiset painopistealueet. Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta on viimeksi hyväksynyt Muhoksen yläkoulun työsuunnitelman kokouksessaan 7.9.2016 § 118 ja Oulujoen koulun työsuunnitelman 7.9.2016 § 119.

Toimenpiteet

1. Henkilöstökoulutuksen kehittäminen (koulun sisäiset koulutukset)
2. Henkilökohtaiset kehittämissuunnitelmat ja –keskustelut koulun sisällä
3. Joustavan perusopetuksen (JOPO) jatkaminen
4. Oppilaanohjauksen tehostaminen
5. Kodin ja koulun välisen yhteistyön tehostaminen

YLÄKOULU					
	Tilinp 2015	Budj 2016 yht	Budj 2017	TS 2018	TS 2019
TOIMINTATUOTOT	389 472	375 435	308 843	318 108	318 108
TOIMINTAKULUT	-2 819 465	-3 445 806	-3 392 074	-3 452 041	-3 452 041
TOIMINTAKATE (netto)	-2 429 993	-3 070 371	-3 083 231	-3 133 933	-3 133 933
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 919	-71 642	-79 329	-79 329	-79 329
LASKENNALLISET ERÄT	-65 717	-78 880	-78 104	-78 506	-78 506
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-2 503 628	-3 220 893	-3 240 664	-3 291 768	-3 291 768

Muu perusopetus

Toiminnan kuvaus

Huovila, Hyrkki, Korivaara, Kylmälänkylä ja Laitasaari ovat perusopetusta 0-6 luokilla antavia Muhoksen kunnan kouluja.

Koululaisille tarkoitettua iltapäivätoimintaa järjestetään 1. ja 2. vuosiluokkien oppilaille sekä muiden vuosiluokkien erityisoppilaille. Muhoksen kunnanvaltuusto on 24.6.2008 (§ 50) päättänyt vakiinnuttaa koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan ja sijoittaa ko. toiminta opetuspalvelujen päävastuualueelle. Iltapäivätoimintaa annetaan lukuvuonna 2016– 2017 Kirkonkylän koululla, Hyrkin koululla, Huovilan koululla ja Laitasaaren koululla.

Kylmälänkylän koulun lakkautusesitys säästötoimenpiteenä poistetaan vuoden 2017 talousarvioesityksestä. Rahoitus otetaan opetuspuolen käyttötalousmenoista eli materiaalinhankinnoista ja sijaismäärärahoista.

Muhoksen kunnassa laaditaan kouluverkkoselvitys vuoden 2017 aikana mm. useiden sivukylien koulujen kasvavan tilatarpeen ja joillakin kouluilla havaittujen sisäilmaongelmien vuoksi. Kartoitetaan oppilasmäärien vaikutukset koko kunnan alueella. Kylmäkylän koulu jatkaa toimintaa vuoden 2017 loppuun saakka ellei toisin päätetä.

Palvelusuunnitelma

Koulut antavat laadukasta perusopetusta, joka tukee oppilaan kasvua tasapainoiseksi, terveen itsetunnon omaavaksi ihmiseksi sekä kriittisesti ympäristöään arvioivaksi yhteiskunnan jäseneksi. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea lapsen hyvinvointia ja terveyttä. Lapselle tarjotaan ennen ja /tai jälkeen koulupäivän turvallinen ympäristö, jossa hän voi aikuisen ohjauksessa osallistua monipuoliseen ja virkistävään toimintaan. Toiminnassa tulee tukea kodin ja koulun kasvatustyötä, lapsen tunne-elämää ja sosiaalista kehitystä sekä eettistä kasvua. Sillä lisätään tasa-arvoa, edistetään osallisuutta ja ehkäistään syrjäytymistä. Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta asettaa aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteet hyväksyessään ko. toiminnan toimintasuunnitelman.

Lautakunta on viimeksi hyväksynyt aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman 6.5.2016 § 61. Lautakunta on päivittänyt toimintasuunnitelmaa 20.1.2016 § 4, jolloin päätettiin aamupäivätoiminnan lakkauttamisesta 1.8.2016 alkaen.

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta on viimeksi hyväksynyt Muhoksen kunnan perus- ja esiopetuksen opetussuunnitelmat 15.6.2016 §:t 90 ja 91. Opetussuunnitelma ohjaa koulujen ja päiväkotien tuottamaa opetusta ja esiopetusta. Opetussuunnitelma on samalla keskeinen ko. palvelun tuottamista ohjaava asiakirja. Koulujen vuosittaista palvelutuotantoa ohjaava keskeinen asiakirja on puolestaan koulun työsuunnitelma, jossa asetetaan koululle lukuvuoden tavoitteet ja keskeiset painopistealueet. Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta on viimeksi hyväksynyt muun perusopetuksen koulujen työsuunnitelmat kokouksessaan 7.9.2015 §:t 116 – 118, 120 -123..

Toteutus

Kouluissa on ammattitaitoinen henkilökunta, joka antaa opetussuunnitelman mukaista opetusta ja kasvatusta.

MUU PERUSOPETUS					
	Tilinp 2015	Budj 2016 yht	Budj 2017	TS 2018	TS 2019
TOIMINTATUOTOT	154 857	99 680	35 106	36 158	36 158
TOIMINTAKULUT	-3 612 908	-3 540 577	-3 339 242	-3 274 289	-3 274 289
TOIMINTAKATE (netto)	-3 458 051	-3 440 897	-3 304 137	-3 238 131	-3 238 131
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-26 309	-17 228	-19 707	-19 707	-19 707
LASKENNALLISET ERÄT	-78 106	-77 120	-72 383	-72 508	-72 508
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-3 562 466	-3 536 245	-3 396 227	-3 330 346	-3 330 346

Erityisopetus

Toiminnan kuvaus

Perusopetuslain 3 §:n mukaisesti oppilaan opetus tulee järjestää oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti. Säännös on pohjana kaikelle opetuksen ja opetukseen liittyvien järjestelyjen ja tukitoimenpiteiden suunnittelulle ja toteuttamiselle.

Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden opetus voidaan järjestää yleisopetuksen yhteydessä tai erityisluokalla. Jos oppilaan opiskelu yleisopetuksessa ei ole mahdollista tai se ei ole oppilaan kehityksen kannalta tarkoituksenmukaista, järjestetään opetus osittain tai kokonaan erityisluokalla

Osa-aikaista erityisopetusta annetaan oppilaalle, jolla on lieviä oppimis- tai/ja sopeutumisvaikeuksia ja joka tarvitsee erityistä tukea opiskelunsa onnistumiseen. Tällöin erityisopetusta annetaan muun opetuksen ohessa samanaikaisopetuksena, erillisessä pienryhmässä tai yksilöopetuksena. Osa-aikaista erityisopetusta annetaan kaikissa esi- ja perusopetusta tarjoavissa yksiköissä.

Oulujoen koulu

Erityisopetuksen sitovuustason sisällä on yksi perusopetusta antava erityiskoulu eli Oulujoen koulu. Oulujoen koulu antaa opetusta pääasiassa Muhokselle sijoitetuille oppilaille. Koulu toimii lukuvuonna 2016–2017 Oulujoen perhekodilla. Osa Oulujoen perhekodilla annettavasta opetuksesta toteutetaan käyttäen joustavan perusopetuksen (JOPO) toimintamallia. Muu erityisopetus annetaan osana muiden Muhoksella toimivien koulujen opetusta.

Palvelusuunnitelma

Muhoksen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta on määritellyt opetuksen järjestämisen lähtökohdissa tärkeiksi asioiksi koulutusmyönteisyyden ja erinomaiset koulutuspalvelut. Kunnan opetussuunnitelmassa oppilaan etu asetetaan toiminnan lähtökohdaksi. Opiskelun tulee tapahtua oppilaan omien edellytysten mukaisesti. Oppilaille on oikeus saada asuinpaikasta ja koulusta riippumatta tasa-arvoisesti erityistä tukea oppimiseensa. Oppimisvaikeuksien mahdollisimman varhainen havaitseminen ja niihin puuttuminen ehkäisevät syrjäytymistä ja vähentävät myöhempää tuen tarvetta. Kuntakohtaisessa opetussuunnitelmassa määritellyjä toimintaperiaatteita sovelletaan sekä esiopetusta että perusopetusta antavissa yksiköissä.

Erityisopetus suunnitellaan tavoitteelliseksi, yksilölliset opiskeluedellytykset huomioivaksi ja nivelletään oppilaan saamaan muuhun opetukseen soveltuvaksi. Tarvittaessa oppilaalle voidaan laatia oppimissuunnitelma yhteistyössä vanhempien, opettajien ja muiden asiantuntijoiden kanssa. Oppilasta autetaan oppimisvaikeuksissa eri tukimuodoin, jotka määräytyvät vaikeuksien laadun ja laajuuden mukaan. Opiskelun tukimuotoja ovat tukiopeus ja erityisopetus. Tukimuotoja voidaan käyttää erikseen tai rinnakkain.

Oppilaan tarvitsemista tukipalveluista on säädetty perusopetuslain 31 §:ssä siten, että jokaisella perusopetuksen oppilaalla on oikeus saada opetukseen osallistumisen edellyttämät tulkitsemis- ja avustajapalvelut, muut opetus- ja oppilashuoltopalvelut sekä erityiset apuvälineet. Muhoksen kunnan koulutoimi vastaa koulu- ja luokkakohtaisista apuväline- ja ohjaajapalveluista. Oppilaiden kuntoutus- ja muut henkilökohtaiset ohjaus- ja tukipalvelut toteutetaan yhteistyössä kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa.

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta on viimeksi hyväksynyt Muhoksen kunnan perus- ja esiopetuksen opetussuunnitelmat 15.6.2016 §:t 90 ja 91. Opetussuunnitelma ohjaa koulujen ja päiväkotien tuottamaa opetusta ja esiopetusta. Opetussuunnitelma on samalla keskeinen ko. palvelun tuottamista ohjaava asiakirja.

Toimenpiteet

Erityisopetusta kehitetään edelleen.

1. Erityisopetuksen lähikouluperiaatetta ja integraation toteuttamista jatketaan.
 - edellyttää riittäviä erityisopetuksen tukitoimenpiteitä (erityisopettajat ja ohjaajat) lähikouluun ja opetukseen
 - käytöshäiriöisten ja tarkkaamattomien oppilaiden opiskelun turvaaminen
 - joustavan perusopetuksen kehittäminen
 - lukivaikkeuksisten oppilaiden opiskelun turvaaminen
 - oppimisympäristöjen kehittäminen ja teknologian hyväksikäyttö erityisopetuksessa
 - S2 kielen opetus
 - maahanmuuttajien valmistava opetus toteutetaan Muhoksella

Eduskunta on hyväksynyt 8.6.2010 lain perusopetuslain muuttamisesta (EV 90/2010 vp). Lakiin tehdyillä muutoksilla vahvistetaan oppilaan oikeutta suunnitelmalliseen, varhaiseen ja ennalta ehkäisevään oppimisen ja kasvun tukeen. Lisäksi muutoksilla on täydennetty eräitä oppilaiden henkilötietojen käsittelyä, salassapitoa ja luovuttamista koskevia säännöksiä.

ERITYISOPETUS/LAITOSKOULUT					
	Tilinp 2016	Budj 2016 yht	Budj 2017	TS 2018	TS 2019
TOIMINTATUOTOT	249 761	123 580	80 219	82 626	82 626
TOIMINTAKULUT	-1 517 461	-1 374 551	-1 392 879	-1 423 610	-1 423 610
TOIMINTAKATE (netto)	-1 267 700	-1 250 971	-1 312 660	-1 340 984	-1 340 984
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-802	-802	-802	-802	-802
LASKENNALLISET ERÄT	-34 609	-31 470	-32 217	-32 230	-32 230
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 303 111	-1 283 243	-1 345 679	-1 374 016	-1 374 016

Lukio

Muhoksen lukio on Geopark -oppilaitos. Muhoksen lukiossa on syksyllä 2016 kaikkiaan 157 tutkintotavoitteista opiskelijaa ja kolme vaihto-opiskelijaa. Lukion tuntikehystä tulee edelleenkin tarkastella yhtenäisenä kokonaisuutena eikä opetusryhminä, koska luokattomassa lukiossa opiskelijat voivat valita kursseja vapaasti. Lukion vetovoimaisuus (=opiskelijamäärä) on paljolti kiinni kurssitarjonnan monipuolisuudesta. Lukion tuntikehysten laajuus on osa lukion markkinointia. Lukuvuonna 2016-2017 Muhoksen lukiossa jatketaan kahdella vuosiviikkotunnilla laaja-alaisten erityisopetuspalvelujen tarjoamista. Lukion erityisopetuksen tavoitteena on tehostaa opiskelijoiden lukihäiriöiden testaamista ja auttaa kaikkia opiskelijoita opiskelutaitojen kehittämisessä.

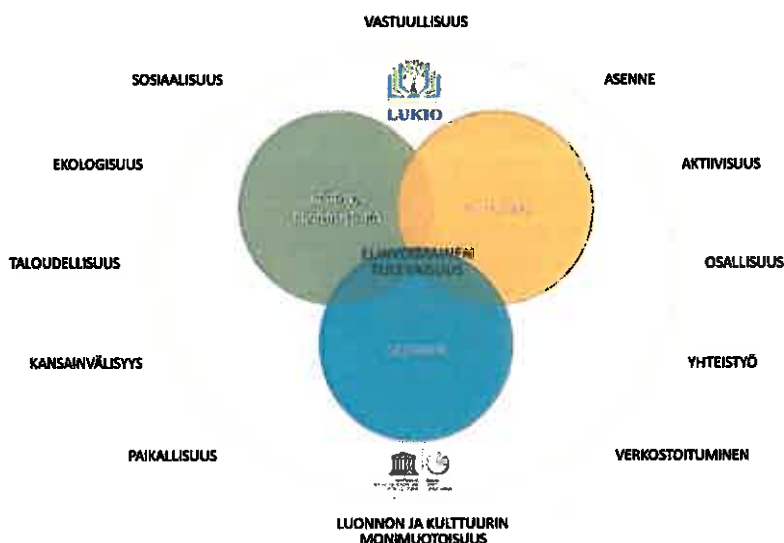
Pohjois-Pohjanmaan etälukioverkostoon (eLukio) kuulumisen on tärkeä vahvuus. Tutkintotavoitteisten aikuisopiskelijoiden palvelemisen lisäksi etälukioverkosto tarjoaa päivälukioille kursseja, joita pienen ryhmäkoon takia olisi kallista järjestää yksittäisissä lukioissa. Etälukio monipuolistaa päivälukion kielitarjontaa ja tuo joustavuutta päivälukiolaisten kurssien aikatauluihin. Lukuvuonna 2016-2017 etälukion kautta tutkintotavoitteisesti opiskelee kaksi aikuisopiskelijaa. Aineopiskelijoissa on vaihtelevasti sekä päivälukiolaisia että aikuisopiskelijoita.

Palvelusuunnitelma

Muhoksen lukio on yleissivistystä painottava yleislukio ja se jatkaa perusopetuksen opetus- ja kasvatustehtävää. Lukion tehtävänä on antaa opiskelijoille laaja-alainen yleissivistys ja riittävät valmiudet lukion oppimäärään perustuviin jatko-opintoihin. Lukiossa hankittuja tietoja ja taitoja osoitetaan lukion päättötodistuksella, ylioppilastutkintotodistuksella, lukiodiplomeilla ja vastaavilla muilla näytöillä.

Lukio antaa valmiuksia vastata yhteiskunnan ja ympäristön haasteisiin sekä taitoa tarkastella asioita eri näkökulmista. Opiskelijaa ohjataan toimimaan vastuuntuntoisena ja velvollisuuksistaan huolehtivana kansalaisena yhteiskunnassa ja tulevaisuuden työelämässä. Lukio-opetus tukee opiskelijan itsetuntemuksen kehittymistä ja hänen myönteistä kasvuaan aikuisuuteen sekä kannustaa opiskelijaa elinikäiseen oppimiseen ja itsensä jatkuvaan kehittämiseen.

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta on hyväksynyt Muhoksen lukion opetussuunnitelman 15.6.2016 § 92. Lukuvuosittaista palvelujen tuottamista ohjaa opetuslautakunnan hyväksymä Muhoksen lukion työsuunnitelma, jonka opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta hyväksyi 7.9.2016 § 124. Muhoksen lukio on turvallinen ja vahva yleislukio, joka tarjoaa opiskelijoilleen monipuoliset jatko-opintomahdollisuudet. Muhoksen lukion opetussuunnitelman ja toiminnan keskeisinä painopisteinä ovat: kestävä elämäntapa, yrittäjyys sekä paikallisena arvona Geopark.

Ylioppilastutkinto muuttuu vaiheittain sähköiseksi syksystä 2016 alkaen. Keväällä 2019 kaikki tutkintoaineet kirjoitetaan jo sähköisesti. Tämä edellyttää tieto- ja viestintäteknologian vahvaa käyttöönottoa jo lukio-opintojen aikana. Muhoksen kunnan hankkimat opiskelijakoneet ovat tarjonneet lukiolaisille tasapuoliset mahdollisuudet sähköisten oppimateriaalien käyttöön. Koska jokaisella opiskelijalla on käytössään kannettava tietokone, sähköisen pedagogian suhteen Muhoksen lukiossa on hyvä tilanne.

Toimenpiteet

- Henkilökunnan ja opiskelijoiden jaksamiseen ja koulu-/työviihtyvyyteen kiinnitetään edelleen lisääntyvää huomiota.
- Opettajien ammatillista kasvua tuetaan (täydennyskoulutus) ja tietoteknisiä valmiuksia parannetaan.

- Tieto- ja viestintätekniiikan käytön ja verkko-oppimisen lisääminen opetuksessa.
- Yrittäjyyskasvatus näkyy vahvasti koulun arjessa.
- Jatketaan monipuolista lukio-yhteistyötä: Rokua Geopark -alueen lukioiden ja laajemmin Pohjois-Pohjanmaan etälukioverkoston lukioiden kanssa. Jatketaan Sujuva-hankkeen kautta avautunutta yhteistyötä Oulun yliopiston kanssa.
- Lukion ja sen toiminnan näkyvyyttä lisätään ja markkinointia tehostetaan.
- Talouden tasapainottamisohjelman edellyttämät toimenpiteet.

LUKIO					
	Tilinp 2015	Budj 2016 yht	Budj 2017	TS 2018	TS 2019
TOIMINTATUOTOT	388	1 551	1 233	1 270	1 270
TOIMINTAKULUT	-1 116 909	-1 095 457	-1 067 161	-1 096 257	-1 096 257
TOIMINTAKATE (netto)	-1 116 521	-1 093 906	-1 065 928	-1 094 987	-1 094 987
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-12 793	-12 425	-10 984	-10 984	-10 984
LASKENNALLISET ERÄT	-25 048	-25 430	-24 848	-25 096	-25 096
TILIKAUDEN YLVAIJÄÄMÄ	-1 154 362	-1 131 761	-1 101 760	-1 131 067	-1 131 067

Varhaiskasvatus

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuspalveluissa yhdistyvät lapsen oikeus varhaiskasvatukseen ja vanhempien oikeus saada lapselleen päivähoitopaikka. Varhaiskasvatuspalveluiden tavoitteena on lapsiperheille suunnattujen palveluiden avulla tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia, kasvamista, kehittymistä ja oppimista kasvatuskumppanuuteen perustuvassa yhteistyössä lapsen vanhempien kanssa. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on lapsen hyvinvoinnin tukeminen tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti kunkin lapsen tarpeista lähtien. Alle kouluikäisten lasten vanhemmilla on lainsäädäntöön pohjautuva oikeus vanhempainrahakauden päätyttyä valita lapsen varhaiskasvatuksen järjestämiseksi joko lasten kotihoidon tuki, kunnalliset varhaiskasvatuspalvelut tai yksityisen hoidon tuki (hoitoraha, tulosidonnainen hoitolisä). Yksityisen hoidon tuen lakisääteisiä osia täydentää Muhoksella harkinnanvarainen kuntalisä yksityisen päiväkotihoidon osalta. Hakemus varhaiskasvatukseen jätetään viimeistään neljä kuukautta ennen hoidon tarpeen alkamista. Mikäli kysymyksessä on äkillinen työllistyminen tai opintojen aloittaminen, hakemus jätetään kaksi viikkoa ennen tarpeen alkamista.

Muhoksen kunnan varhaiskasvatuspalveluiden osa-alueet:

- 1) Perhepäivähoito
- 2) Päiväkotihoido
- 3) Esiopetus ja sitä täydentävä päivähoito
- 4) Vuoropäivähoito
- 5) Avoin varhaiskasvatustoiminta
- 6) Varhaiserityiskasvatus (sisältyen varhaiskasvatuspalveluihin)
- 7) Lastenhoidon tuet: kotihoidon tuki, yksityisen hoidon tuki ja yksityisen hoidon tuen kuntalisä päiväkotihoidon, osittainen hoitoraha

Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa on noin 334 päivähoitopaikkaa ja noin 60 avoimen varhaiskasvatuksen paikkaa. Lapsia kunnallisissa varhaiskasvatuspalveluissa on noin 381. Kunnallisia päiväkotipaikkoja on yhteensä 213. Perhepäivähoidossa on lapsia noin 128 ja ryhmäperhepäivähoidossa noin 15 (ryhmäperhepäivähoitokoti). Vuoropäivähoidon osalta ympärivuorokautinen ja viikonloppuhoito on järjestetään Koivulehdon päiväkodissa.

Iltta-, yö- sekä viikonloppuhoidon tarve on lisääntynyt vuoden 2016 aikana kauppojen aukiolojen pientymisen myötä. Tenavat ryhmäperhepäivähoitokoti toimii jatkettulla aukioloajalla arkipäivisin. Lisäksi kunnassa on kaksi yksityistä päiväkotia, joissa hoitopaikkoja on yhteensä 84. Yksityisissä päiväkodeissa järjestetään myös esiopetusta ja täydentävää päivähoitoa. Yksityiset päiväkodit mahdollistavat osaltaan päiväkotipaikkojen saatavuuden ja Muhoksen kunta tukee yksityisiä päiväkoteja harkinnanvaraisella kuntalisällä.

Varhaiskasvatuspalveluiden tilojen ja palvelurakenteen suunnittelussa huomioidaan perheiden palvelutarpeet kuten vuoropäivähoidon sekä avoimen varhaiskasvatus toiminnan palveluiden tarjonta. Vuoden 2017 aikana valmistuu Päivärinteen päiväkodin uudisrakennus. Lisäksi vanhemmille tarjotaan mahdollisuus käydä Toimiva Lapsi&Perhe -toimintakokonaisuuden Lapset puheeksi -keskustelut lapsen ollessa 3.v ja 5.v sekä aina tarvittaessa.

Palvelusuunnitelma

Muhoksen varhaiskasvatuspalvelut toteuttavat varhaiskasvatusta kokonaisuutena, jossa hoito, kasvatus ja opetus nivoutuvat toisiinsa. Muhoksen kunnan varhaiskasvatuspalvelut huolehtivat siitä, että varhaiskasvatusta on saatavissa kunnan järjestämänä tai valvomana siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Varhaiskasvatuspalvelut toimivat sinällään myös lasta kuntouttavana ja huolta pitävänä tahona yhteistyössä lapsen vanhempien kanssa sekä tukemalla vanhempia heidän kasvatustehtävässään. Varhaiskasvatuksen tehtävä on lapsen varhaisen tuen varmistaminen sekä antaa lapselle mahdollisimman hyvät kasvun, kehityksen ja oppimisen edellytykset.

Varhaiskasvatuspalveluiden ja esiopetuksen järjestämistä ohjaavat Muhoksella kunnan varhaiskasvatussuunnitelma ja esiopetussuunnitelma. Muhoksen kunnan varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmat pohjautuvat varhaiskasvatuksen valtakunnallisiin perusteisiin (2005) ja esiopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin (2000) sekä ohjaavaan lainsäädäntöön. Näiden asiakirjojen lisäksi varhaiskasvatuksen toteuttamista ohjaavat yksikkökohtaiset varhaiskasvatussuunnitelmat, lapsen henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma ja lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma. Varhaiskasvatussuunnitelmien perusteet muuttuvat valtakunnallisesti 1.8.2017. Opetus- ja varhaiskasvatuslautakuntaan on menossa hyväksyttäväksi 11.10.16 Muhoksen kunnan varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden uudistaminen ja paikallisen varhaiskasvatustyön organisointi. Varhaiskasvatuksessa järjestettävä esiopetus pohjautuu Muhoksen kunnan esiopetuksen opetussuunnitelmaan, joka on hyväksytty opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnassa 15.6.2016 § 90.

Toimenpiteet

1. Päivärinteen päiväkodin uudisrakentaminen aloitetaan syksy 2016
2. Perhepäivähoidon varahoidon kehittäminen
3. Varhaiserityiskasvatuksen kehittäminen. Toinen varhaiskasvatuksen erityisopettaja aloitti 1.8.16
4. Avoimien varhaiskasvatuspalveluiden kehittäminen

Varhaiskasvatuksen tieto- ja viestintätekniiikan kehittäminen. TVT-laitteiden lisääminen varhaiskasvatuksen yksiköissä ja sähköisen tiedonkulun kehittäminen varhaiskasvatuksen ja kodin välillä. Muhoksen varhaiskasvatus on saanut valtionavustuksen Uudistuva varhaiskasvatushankkeeseen 2016-2017.

VARHAISKASVATUS					
	Tilinp	Budj	Budj	TS	TS
	2015	2016 yht	2017	2018	2019
TOIMINTATUOTOT	583 843	536 350	582 673	600 154	600 154
TOIMINTAKULUT	-5 150 963	-5 437 632	-5 246 566	-5 299 060	-5 299 060
TOIMINTAKATE (netto)	-4 587 120	-4 901 282	-4 663 893	-4 698 906	-4 698 906
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-28 817	-24 943	-22 306	-22 306	-22 306
LASKENNALLISET ERÄT	-125 364	-125 620	-119 983	-120 356	-120 356
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-4 741 301	-5 051 845	-4 806 182	-4 841 568	-4 841 568

Perustettavat ja lakkautettavat toimet ja virat

Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut

Vakinaiset:

- Kunnallisen alueellisen pienluokan 0-2 erityisluokanopettajan virka toimi 1.8.2017 alkaen
- Laaja-alaisen erityisopettajan virka (Huovilan ja Kirkonkylän koulun yhteinen) 1.8.2017 alkaen
- Yläkoulun ja lukion opinto-ohjaajan virka 1.8.2017 alkaen
- Yläkoulu, kotitalouden tuntiopettajan virka 1.8.2017 alkaen
- Päivärinteen päiväkotii, ryhmäperhepäivähoitajan toimen muuttaminen lastentarhanopettajan toimeksi vuoropäivähoitoon 1.8.2017 alkaen
- Päivärinteen päiväkotii, perhepäivähoitajan toimen muuttaminen lastentarhanopettajan toimeksi vuoropäivähoitoon 1.8.2017 alkaen
- Koivulehdon päiväkotii, perhepäivähoitajan toimi muutetaan lastenhoitajan toimeksi 1.8.2017 alkaen

Määräaikaiset:

- Yläkoulu, teknisen työn tuntiopettaja, koulun työaika lv 2017 – 2018
- Yläkoulun kuvataiteiden tuntiopettaja, koulun työaika lv 2017 -2018
- lastenhoitajan määräaikainen toimi 1.1.2017 alkaen, Koivulehdon päiväkodin vuorohoitoon

4.3 VAPAA-AIKAPALVELUT

Vapaa-aikapalvelut yhteensä tiliryhmittäin

	TA 2017	TA 2016	TA-muutos 2016	TA 2016 yht	TP 2016	Muutos% 16>17
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	287 263	298 331		298 331	309 863	-3,7
MAKSUTUOTOT	203 600	223 195		223 195	183 156	-8,8
TUET JA AVUSTUKSET	37 000	37 500		37 500	41 469	-1,3
VUOKRATUOTOT	134 630	132 580		132 580	124 218	1,5
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 400	500		500	1 661	180
TOIMINTATUOTOT	663 893	692 106		692 106	660 368	-4,1
VALMISTUS OMAAN KAYTTÖÖN					1 221	
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTOKULUT						
PALKAT JA PALKKIOT	-864 105	-834 685		-834 685	-859 681	3,5
HENKILÖSIVUKULUT						
ELAKEKULUT	-186 061	-192 106		-192 106	-200 660	-3,1
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-41 274	-45 443		-45 443	-49 632	-9,2
HENKILÖSIVUKULUT	-227 335	-237 549		-237 549	-250 292	-4,3
HENKILÖSTOKORVAUKSET					22 888	
HENKILÖSTÖKULUT	-1 091 440	-1 072 234		-1 072 234	-1 087 085	1,8
PALVELUJEN OSTOT						
ASIAKASPALVELUJEN OSTOT	-38 550	-32 200		-32 200	-22 989	19,7
MUIDEN PALVELUJEN OSTOT	-364 967	-381 769		-381 769	-384 894	-4,4
PALVELUJEN OSTOT	-403 517	-413 969		-413 969	-407 883	-2,5
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-139 175	-135 565		-135 565	-133 735	2,7
AVUSTUKSET	-4 800	-5 300		-5 300	-6 560	-9,4
VUOKRAT	-568 017	-548 184		-548 184	-508 919	3,6
MUUT TOIMINTAKULUT	-13 390	-11 190		-11 190	-11 071	19,7
TOIMINTAKULUT	-2 220 339	-2 186 442		-2 186 442	-2 155 254	1,6
TOIMINTAKATE	-1 556 446	-1 494 336	0	-1 494 336	-1 493 665	4,2
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-80 289	-84 013		-84 013	-98 647	-4,5
LASKENNALLISET ERAT	-60 651	-51 380		-51 380	-47 402	-1,4
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 687 366	-1 629 729	0	-1 629 729	-1 639 714	3,5

Vapaa-aikatoimi sitovuustasoittain

	TA 2017	TA 2016	TA-MUUTOS 2016	TA 2016 yht	TP 2015	Muutos % 16 >17
HALLINTO/VAPAA-AIKATOIMI						
TOIMINTATUOTOT	32 840	32 640		32 840	38 030	
TOIMINTAKULUT	-59 896	-65 423		-65 423	-61 085	-8,4
TOIMINTAKATE	-27 256	-32 783	0	-32 783	-23 055	-16,9
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 208				-779	100
LASKENNALLISET ERÄT	-1 368	-1 450		-1 450	-1 347	-5,7
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-29 832	-34 233	0	-34 233	-25 180	-12,9
KIRJASTO						
TOIMINTATUOTOT	16 000	18 400		18 400	19 804	-13
TOIMINTAKULUT	-530 739	-540 860		-540 860	-522 723	-1,9
TOIMINTAKATE	-514 739	-522 460	0	-522 460	-502 919	-1,5
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-22 479	-23 025		-23 025	-23 178	-2,4
LASKENNALLISET ERÄT	-12 151	-13 060		-13 060	-12 389	-7
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-549 389	-558 545	0	-558 545	-538 487	-1,6
KULTTUURI						
TOIMINTATUOTOT	10 000	6 000		6 000	14 018	66,7
TOIMINTAKULUT	-131 760	-123 594		-123 594	-93 293	6,6
TOIMINTAKATE	-121 760	-117 594	0	-117 594	-79 276	3,5
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 946	-7 437		-7 437	-14 419	-46,9
LASKENNALLISET ERÄT	-2 994	-2 880		-2 880	-1 885	4
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-128 700	-127 911	0	-127 911	-95 580	0,6
OULUJOKI-OPISTO						
TOIMINTATUOTOT	408 273	429 586		429 586	417 437	-5
TOIMINTAKULUT	-516 715	-503 260		-503 260	-537 134	2,7
TOIMINTAKATE	-108 442	-73 674	0	-73 674	-119 697	47,2
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 176	-269		-269	-301	337,2
LASKENNALLISET ERÄT	-11 741	-11 530		-11 530	-10 908	1,8
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-121 359	-85 473	0	-85 473	-130 906	42
NUORISO						
TOIMINTATUOTOT	8 000	9 000		9 000	3 919	-11,1
TOIMINTAKULUT	-107 277	-112 065		-112 065	-102 164	-4,3
TOIMINTAKATE	-99 277	-103 065	0	-103 065	-98 245	-3,7
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-823	-186		-186	-175	275,3
LASKENNALLISET ERÄT	-2 459	-2 840		-2 840	-2 559	-6,9
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-102 359	-105 871	0	-105 871	-100 978	-3,3
LIIKUNTAPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	88 200	95 700		95 700	75 695	-7,8
TOIMINTAKULUT	-545 005	-516 781		-516 781	-519 057	5,5
TOIMINTAKATE	-456 805	-421 081	0	-421 081	-443 362	8,5
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 442				-120	100
LASKENNALLISET ERÄT	-12 437	-12 350		-12 350	-11 446	0,7
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-470 684	-433 431	0	-433 431	-454 928	8,6
JÄÄHALLI						
TOIMINTATUOTOT	100 780	100 780		100 780	91 466	
TOIMINTAKULUT	-160 798	-158 717		-158 717	-153 457	1,3
TOIMINTAKATE	-60 018	-57 937	0	-57 937	-61 992	3,6
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-375	-1 499		-1 499	-1 499	-75
LASKENNALLISET ERÄT	-3 685	-3 610		-3 610	-3 501	2,1
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-64 078	-63 046	0	-63 046	-66 991	1,6
ULKOLIIKUNTAPAIKAT						
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN					1 221	
TOIMINTAKULUT	-188 149	-165 742		-165 742	-166 341	1,5
TOIMINTAKATE	-168 149	-165 742	0	-165 742	-165 119	1,5
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-49 020	-51 617		-51 617	-58 177	-5
LASKENNALLISET ERÄT	-3 816	-3 860		-3 860	-3 367	-1,1
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-220 985	-221 219	0	-221 219	-226 683	-0,1
Vapaa-aikapalvelut yhteensä						
TOIMINTATUOTOT	663 893	692 106		692 106	680 368	-4,1
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN					1 221	
TOIMINTAKULUT	-2 220 339	-2 186 442		-2 186 442	-2 155 254	1,6
TOIMINTAKATE	-1 556 446	-1 494 336	0	-1 494 336	-1 493 665	4,2
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-80 269	-84 013		-84 013	-98 647	-4,5
LASKENNALLISET ERÄT	-60 651	-51 380		-51 380	-47 402	-1,4
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 687 366	-1 629 729	0	-1 629 729	-1 639 714	3,6

Yleistä

Kuntalaisten henkisen ja fyysisen hyvinvoinnin edistämiseksi monipuolisilla vapaa-aikapalveluilla on tutkitusti merkittävä asema. Vapaa-aikapalveluiden harrastaminen edesauttaa ihmisen fyysistä, henkistä ja sosiaalista terveyttä ja vähentää sosiaali- ja terveystalouden kustannuksia. Laadukkaat vapaa-aikapalvelut ovat myös kunnan vetovoima- ja imagoetijöinä merkittäviä. Tulevaisuuden kunnassa sosiaali- ja terveystalouden siirtyä maakunnille vapaa-aikapalveluiden merkitys vain kasvaa kuntalaisten hyvinvoinnin tuottajana.

Vapaa-aikalautakunnan toimintotasoiset sitovuustasot ovat: Vapaa-aikalautakunnan hallinto, Kirjasto, Kulttuuri, Oulujoki-Opisto, nuoriso- ja liikuntapalvelut. Nettobudjetissa on Oulujoki-Opisto.

Vapaa-aikapalveluiden keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet:

- Tarjota kuntalaisille tasapuolisesti ja kysyntää vastaavasti monipuolisia ja laadukkaita elämäntilaa ja terveyttä edistäviä vapaa-aikapalveluita
- Yhteistyön jatkuva kehittäminen sekä seutukuntatasolla että kunnan hallintokuntien ja vapaan kansalaistoiminnan kanssa.
- Vapaa-aikapalvelut on tärkeä osa hyvinvoivan kunnan kehittämistä.

Hallinto

Hallinnon kustannuspaikasta katetaan vapaa-aikalautakunnan kokouskulut, neljäsosa toimistosihteerin palkka kuluista ja vapaa-aikapalveluiden yhteiset hallintokulut.

HALLINTO/VAPAA-AIKATOIMI	TP	TA	TA	TS	TS
	2015	2016 yht	2017	2018	2019
TOIMINTATUOTOT	38 030	32 640	32 640	33 619	33 619
TOIMINTAKULUT	-61 085	-65 423	-59 896	-60 497	-60 497
TOIMINTAKATE (netto)	-23 055	-32 783	-27 256	-26 878	-26 878
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-779		-1 208	-1 208	-1 208
LASKENNALLISET ERÄT	-1 347	-1 450	-1 368	-1 382	-1 382
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-25 180	-34 233	-29 832	-29 468	-29 468

Kirjastopalvelut: Pääkirjasto ja Kirjastoauto

Palvelukuvaus

Muhoksen kirjasto tarjoaa asiakkailleen tasapuolisesti laadukasta, ajanmukaista ja asiantuntevaa kirjasto- ja tietopalvelua, mahdollisuuksia erilaisiin elämyksiin sekä tiedonhallintataitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen. Tärkeä perustehtävä liittyy tietopalveluun, lukutaidon kehittämiseen ja lukemisharrastuksen tukemiseen. Toimintaa tukee alueellinen, valtakunnallinen ja kansainvälinen kirjastoverkko sekä muut yhteistyökumppanit.

Tärkeimmät erillistavoitteet ja toimenpiteet

Lasten ja nuorten kirjastotyön osalta kehitetään kirjaston ja koulujen välistä yhteistyötä. Otetaan käyttöön kirjallisuusdiplomi ja tehostetaan suunnitelmallisuutta luokkavierailuissa sisältöjen ja aikataulutuksen suhteen.

Kehitetään monipalveluauto Poppalooran toimintaa viemällä auton mukana opastustilaisuuksia ja ohjelmallisia tapahtumia keskustan ulkopuolelle. Aloitetaan autossa lukupiiri. Pop up –pysäkkejä hyödynnetään mm. suuntaamalla ko. ajankohtiin infi-tilaisuuksia sekä kirjaston ja verkon käytön opastusta.

Tuotot

Kirjaston tuotot eivät ole moneen vuoteen saavuttaneet vaadittua 5%:n kasvua edellisvuodesta. Tuotot on pyritty laskemaan realistiselle tasolle. Suurimmat tuotot tulevat kirjastoautopalveluiden myynnistä Tynävälle, mutta tuotto riippuu Tynävän lainausten ja käyntien määrästä. Tynävä pystyy säätelemään käyntejä oman käytössä olevan määrärahan mukaan.

Asiakasmaksut (myöhästymismaksut, kaukopalvelumaksut) eivät kasva, koska varausmaksuja ei OUTI- kirjaston sisällä ole. Kaukopalvelumaksuja peritään vähemmän, koska aineistoa saadaan enemmän oman kimpan sisältä. Tämä toisaalta pienentää kaukolainojen postituskuluja. Oman aineiston käyttöön liittyvä maksuttomuus on tulossa v. 2017 kirjastolakiin.

Näkyvää tuottojen kasvua saadaan tilavuokrista silloin kun kirjaston tilat ovat kunnan ulkopuolisen toimijan käytössä eikä tilan käyttäjä ole yleishyödyllinen yhdistys.

Kulut

Kokonaisuutena toimintakulut ovat 1,4 % pienemmät kuin v. 2016. Palkoissa on huomioitu uusi kokopäiväinen kirjastovirkailijan työsuhde, joka on vain osan vuotta huomioitu 2016 talousarviossa. Pidempiaikaisiin sairausajan palkkoihin on varattu 6 000 euroa ja muihin tilapäisiin palkkoihin 1 000 euroa (esim mahdolliset omat Suomi100-tapahtumat).

Erilliskorvauksia on hieman (100 euroa) korotettu palkkatoimiston antamasta summasta, koska iltaja lauantaityöt tulee aiempaa vuotta enemmän. Kahtena viime vuotena kirjasto on ollut alku- ja loppuvuodesta suljettuna ja kirjastoauto pois liikenteestä suurehkojen konversioiden takia. Monen päivän sulkemista vaativia konversioita ei ole tiedossa vuodelle 2017. Lisäksi kirjastoauton monipalvelullisuutta tehostetaan, mikä johtaa iltakäytön lisääntymiseen.

Palveluiden ostokuluja on pienennetty tietokantamaksujen osalta. On huomioitava, että piennennyksiä tehtiin jo 2016 talousarvioon. Sisäiset siivouskustannukset pienenevät koska kirjastossa ei ole enää kokopäiväistä siivoustyöntekijää. Palveluiden ostot on laskettu kokonaisuudessaan 10 010 euroa pienemmiksi kuin v. 2016.

Polttoainekuluihin on varattu aiempaa enemmän, koska autolla ei ole tiedossa pakollisia seisokkeja. Reittiajon ulkopuolisia neuvonta- kulttuuri tms. tapahtumia on tarkoitus lisätä (monipalvelullisuus).

Käsi- ja wc-papereiden hankintamäärärahaa on kasvatettu, koska kulttuurikeskuksen tapahtumatarjonta on lisääntynyt ja aiheutuu käytön kasvua. Lainattavien pelien ja lukemisen apuvälineiden hankintaan on varattu 400 euroa. Muihin ostoihin ei ole tehty korotuksia. Ostot ovat 1500 euroa suuremmat kuin v. 2016. Muissa toimintakuluissa on varauduttu henkilökunnan merkkipäiviin (2 kpl).

KIRJASTO					
	TP	TA	TA	TS	TS
	2015	2016 yht	2017	2018	2019
TOIMINTATUOTOT	19 804	18 400	16 000	16 480	16 480
TOIMINTAKULUT	-522 723	-540 860	-530 739	-536 049	-536 049
TOIMINTAKATE (netto)	-502 919	-522 460	-514 739	-519 569	-519 569
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-23 178	-23 025	-22 479	-22 479	-22 479
LASKENNALLISET ERÄT	-12 389	-13 060	-12 151	-12 273	-12 273
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-538 487	-558 545	-549 369	-554 321	-554 321

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalvelut: tavoitteet, toimenpiteet ja talous

Arjen hallintaa tukevien kokemusten ja elämysten lisäksi kulttuuripalveluiden tavoitteena on tukea ja tuottaa paikallista kulttuuri- ja tapahtumatoimintaa sekä saada yhteistyössä eri toimijoiden kanssa kulttuurikeskuksesta ja auditoriosta vetovoimainen ja viihtyisä tapahtumapaikka. Yhteistyössä kirjaston ja kirjastokahvila Joviaalin kanssa jatketaan säännöllisiä kuukausittaisia musiikki- tms tapahtumia. Näyttelykalustus ja ripustusvälineistö uusitaan yhteistyössä teknisten palveluiden kanssa.

Koivu ja Tähti-tapahtuman suunnittelu vuoden 2018 Topelius-teemaan on keskeisesti mukana. Suomi 100-v tapahtumajärjestelyjen organisointi yhteistyössä muiden hallintokuntien ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

Talouden osalta pääsymaksutuottoja on laskettu saatavan 5000 euroa. Henkilöstökuluihin on lisätty 20% kulttuurityöntekijän palkkaa sivukuluineen Oulujoki-opiston rehtorin tarkennetun tehtävänkuvan mukaisesti. Muut toimintakulut sisältävät maaliskuussa järjestettävän konsertin kustannuksia ja v:n 2016 puolella aloitettujen, säännöllisten After Work –kahviklubin kustannuksia, jotka järjestetään yhteistyössä kirjaston ja kirjastokahvila Joviaalin kanssa.

Auditorio: tavoitteet, toimenpiteet ja talous

Tehostetaan auditorion markkinointia ja tehdään Koivu ja tähti –kulttuurikeskusta tunnetuksi yhteistyössä kirjastokahvila Joviaalin kanssa uusimalla auditorion ja samalla koko Koivu ja tähti –kulttuurikeskuksen mainoskuvamateriaali ja mahdollisesti julkaisemalla kokoustiloja esittelevä esite. Salin av-laitteisto uudistetaan yhteistyössä teknisten palveluiden kanssa.

Auditorion osalta on varauduttu asiakaspalveluiden ostoissa tavanomaista vilkkaampaan tapahtumatuotantoon ja salin käyttöön, koska tulossa on Suomen 100-vuotisjuhlavuosi. Juhlavuoden tapahtumat saattavat nostaa salin käyttöastetta ja lisätä samalla mm. iltasiivous- ja vahtimestarointitarvetta.

Tavoitteet

Kulttuurikeskukseen liittyen kahvio, iltaja viikonlopputapahtumien siivous ja vahtimestarointi sekä elokuvatoiminta ovat olleet yrittäjävetoisia kevästä 2015 alkaen. Kulttuurikeskuksen toimintaa kehitetään edelleen yrittäjien kanssa yhteistoiminnassa. Arjen hallintaa tukevien kokemusten ja elämysten lisäksi kulttuuripalveluiden tavoitteena on tukea ja tuottaa paikallista kulttuuri- ja tapahtumatoimintaa sekä saada yhteistyössä eri toimijoiden kanssa kulttuurikeskuksesta ja auditoriosta vetovoimainen ja viihtyisä tapahtumapaikka. Kulttuurikeskus ja kulttuuripalvelut ovat osaltaan kehittämässä Muhosta Geopark-alueen yhdeksi merkittäväksi kulttuurikohteeksi.

KULTTUURI					
	TP	TA	TA	TS	TS
	2015	2016 yht	2017	2018	2019
TOIMINTATUOTOT	14 018	6 000	10 000	10 300	10 300
TOIMINTAKULUT	-93 293	-123 594	-131 760	-133 082	-133 082
TOIMINTAKATE (netto)	-79 276	-117 594	-121 760	-122 782	-122 782
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-14 419	-7 437	-3 946	-3 946	-3 946
LASKENNALLISET ERÄT	-1 885	-2 880	-2 994	-3 024	-3 024
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-95 580	-127 911	-128 700	-129 752	-129 752

Oulujoki- Opisto

Oppilaitoksen tarkoitus:

Oulujoki-Opiston tarkoituksena on vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaan edistää toimialueensa asukkaiden kykyä ja halua elinikäiseen oppimiseen, uusien asioiden omaksumiseen ja oman persoonallisuutensa monipuoliseen kehittymiseen tarjoamalla monipuolisia koulutus- ja kulttuuripalveluita. Opisto antaa myös alueellaan taiteen perusopetusta, järjestää avoimen yliopiston opetusta sekä maksupalvelukoulutusta sekä soveltavia kursseja yhteistyössä alueen muiden oppilaitosten kanssa.

Koulutustehtävä:

Oulujoki-Opisto järjestää toimialueensa Muhoksen ja Utajärven asukkaiden tarpeisiin perustuvaa, kaikkien saatavilla olevaa monipuolista koulutusta, joka antaa mahdollisuuden omaehtoiseen itsensä kehittämiseen, opiskelutaitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, elinikäiseen oppimiseen ja kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. Painopistealueina ovat taideaineiden, käden taitojen, kielten ja terveyttä edistävän liikunnan lisäksi asukkaiden tarpeista lähtevät ajankohtaiset ja yhteiskunnalliset kurssit, keskustelut ja luennot, joiden tavoitteena on osallistuva ja aktiivinen kuntalainen.

Tavoitteet:

- toimialueen asukkaiden tarpeita vastaava ja saavutettava laadukas opetustoiminta.
- kuntalaisten psyykkisen ja fyysisen hyvinvoinnin edistäminen
- opistolla on riittävät resurssit toimintansa järjestämiseen
- Opiston uuden rehtorin johdolla kehitetään kurssitarjontaa monipuolisemmaksi

Toimenpiteet:

- Opetuksen laadun, vaikuttavuuden ja laajuuden jatkuva arviointi ja parantaminen
- kurssitarjonnassa erityinen huomio kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Toteutetaan yhteistyönä eri hallintokuntien ja järjestöjen kanssa.
- Talousarvion sitovuustaso on nettotaso, jolloin menoja voidaan kasvattaa, mikäli on osoitettavissa vastaava tulokate. Jatkuva seuranta.
- Kokeillaan uutta kurssitarjontaa
- Opiston rehtorin palkkaus 80 % opiston kustannuspaikalta, 20 % kulttuuripalveluiden kustannuspaikalta
- Tehdään korjauksia aikaisempien talousarvion tasolta seuraavasti:
 - Musiikkikoulu, lukukausimaksut – 10.300 euroa
 - Kuvataidekoulu, lukukausimaksut – 3.000 euroa
 - Yleissivistävä opetus / Muhos, Tuntipalkat + 25.860 euroa

OULUJOKI-OPISTO					
	TP	TA	TA	TS	TS
	2015	2016 yht	2017	2018	2019
TOIMINTATUOTOT	417 437	429 586	408 273	420 522	420 522
TOIMINTAKULUT	-537 134	-503 260	-516 715	-521 885	-521 885
TOIMINTAKATE (netto)	-119 697	-73 674	-108 442	-101 363	-101 363
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-301	-269	-1 176	-1 176	-1 176
LASKENNALLISET ERÄT	-10 908	-11 530	-11 741	-11 858	-11 858
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-130 906	-85 473	-121 359	-114 397	-114 397

Nuorisopalvelut

Palvelusuunnitelman kuvaus

Nuorisopalvelut järjestävät nuorisotoimintaa monipuolisesti yhteistyökumppaneiden kanssa. Nuorisotilatoiminnan lisäksi palveluihin kuuluvat nuorten tieto- ja neuvontapalvelu, kansainvälinen toiminta, etsivä nuorisotyö, kerhotoiminta, nuorten kulttuuritoiminta sekä leiri- ja retkitoiminta. Kunnassa toimii nuorten oma vaikuttajaryhmä, nuorisovaltuusto, jonka toimikausi on kaksi vuotta. Nuorisovaltuuston edustajalla on läsnäolo- ja puheoikeus vapaa-aikalautakunnan kokouksissa. Nuorisovaltuustolla on oma määräraha, jonka käytöstä he päättävät itse.

Tavoitteet

Nuorisovaltuustolla toimikausi jatkuu vuoden 2018 loppuun saakka. Nuorisovaltuuston merkitys kasvaa kuntalaisten kuulemisen saralla.

Nuorisopalveluiden toimialalla on tullut vuoden 2016 aikana suuri muutos toimitilojen suhteen, kun uuden yläkoulun yhteyteen on valmistunut myös uusi nuorisotila. Tila toimii koulupäivien aikana oppilaskunnan tilana ja iltaisin ja viikonloppuisin nuorisotilana. Tämän myötä perinteikäs Nuorisotila voimailutalo on jäänyt pois käytöstä.

Muhoksen kuntaan on laadittu yhteistyössä eri hallintokuntien kanssa kunnan lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelma, jonka valtuuston hyväksynyt noudatettavaksi toimenpideohjelmana. Ohjelman mukaan etsivää nuorisotyötä jatketaan vakituisena toimintana. Etsivään nuorisotyöhön on mahdollisuus saada valtionapua myös vakituisena toimintana. Hankerahoitus etsivään nuorisotyöhön kattaa vuoden 2016 loppuun ja valtionapua haetaan myös vuodelle 2017. Lisäksi Muhoksella toimii kunnan ja Nuorten Ystävien yhteistyönä hankerahoituksella nuorten työpaja Mahis, joka on aloittanut toimintansa syyskuussa 2013.

Järjestetään leiri- ja retki toimintaa sekä erilaisia tapahtumia lapsille ja nuorille. Järjestetään kerhotoimintaa kouluvuoden aikana yhteistyössä seurakunnan nuorisotyön kanssa. Kerhoissa ohjaajina toimivat kerho-ohjaajakoulutuksen käyneet nuoret ohjaajat nuorisotyöntekijöiden valvonnassa.

Päihteiden käytön ennaltaehkäisytyötä jatketaan kunnan päihdetyöryhmän kanssa ja järjestetään kaikki tapahtumat ns. nollarajatilaisuuksina.

Nuoriso

NUORISO	TP	TA	TA	TS	TS
	2015	2016 yht	2017	2018	2019
TOIMINTATUOTOT	3 919	9 000	8 000	8 240	8 240
TOIMINTAKULUT	-102 164	-112 065	-107 277	-108 356	-108 356
TOIMINTAKATE (netto)	-98 245	-103 065	-99 277	-100 116	-100 116
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-175	-166	-623	-623	-623
LASKENNALLISET ERÄT	-2 559	-2 640	-2 459	-2 484	-2 484
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-100 978	-105 871	-102 359	-103 223	-103 223

Liikuntapalvelut

LIIKUNTAPALVELUT	TP	TA	TA	TS	TS
	2015	2016 yht	2017	2018	2019
TOIMINTATUOTOT	75 695	95 700	88 200	90 847	90 847
TOIMINTAKULUT	-519 057	-516 781	-545 005	-550 458	-550 458
TOIMINTAKATE (netto)	-443 362	-421 081	-456 805	-459 611	-459 611
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-120		-1 442	-1 442	-1 442
LASKENNALLISET ERÄT	-11 446	-12 350	-12 437	-12 561	-12 561
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-454 928	-433 431	-470 684	-473 614	-473 614

Jäähalli

JAAHALLI	TP	TA	TA	TS	TS
	2015	2016 yht	2017	2018	2019
TOIMINTATUOTOT	91 466	100 780	100 780	103 803	103 803
TOIMINTAKULUT	-153 457	-158 717	-160 798	-162 406	-162 406
TOIMINTAKATE (netto)	-61 992	-57 937	-60 018	-58 603	-58 603
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 499	-1 499	-375	-375	-375
LASKENNALLISET ERÄT	-3 501	-3 610	-3 685	-3 722	-3 722
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-66 991	-63 046	-64 078	-62 700	-62 700

Ulkoliikuntapaikat

Palvelusuunnitelman kuvaus

Liikuntapalvelut tuottavat palveluita, joilla on suuri vaikutus asukkaiden hyvinvointiin ja terveyteen. Ennaltaehkäisevän toiminnan pohjana on kunnanvaltuuston hyväksymä Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointiohjelma 2008-2017. Tämän ohjelman myötä Muhoksen kunta on mukana Pohjois-Pohjanmaan liikunnan hankkiman liikuntaneuvonta-auton toiminnassa. Muhoksen urheiluseurat ovat tiiviisti mukana tässä toiminnassa. Liikuntaneuvonta-auton toimintaa pyritään jatkamaan Leader- hankkeena.

Liikuntapalveluita tuotetaan niin terveysliikuntaan kuin kilpaurheiluun palveluita yhteistyössä Oulujoki-opiston ja urheiluseurojen kanssa.

Liikuntalaitospalveluita tuotetaan uimahallissa ja jäähallissa. Uimahallipalveluissa normaalin uintitoiminnan lisäksi panostetaan lasten ja nuorten uimaopetukseen. Jäähallipalveluita tuotetaan laajalle käyttäjäryhmälle myös seutukunnallisesti.

Ulkoliikuntapaikat ylläpidetään sekä terveysliikunnan, että kilpaurheilun tarpeisiin.

Tavoitteet

Liikuntapalveluissa pyritään tuottamaan kasvavaa asukasmäärää palvelevat kunnalliset liikuntapalvelut. Osallistutaan Yläkoulun laajennuksen yhteyteen suunnitellun liikuntahallin hankesuunnitteluun ja rakentamisvaiheessa annetaan asiantuntija-apua mm. kalustamisessa.

Jatketaan liikuntapalveluiden, urheiluseurojen ja Pohjois-Pohjanmaan liikunnan säännöllistä yhteistyötä liikuntaneuvonta-auton palvelujen monipuolisella hyödyntämisellä sekä terveysliikunnassa, että kilpaurheilun testausohjelmalla. Muhoksen urheiluseurat ovat tiiviisti mukana tässä toiminnassa. Vuoden 2017 tavoitteena Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointiohjelman mukana on aloittaa Muhoksella "kuntalaiset kuntoon" terveysliikunnan toimintamallin mukainen liikuntaneuvonta

Kesällä 2016 käyttöön otettu uusi liikuntahalli, Tähtiareena, antaa uusia mahdollisuuksia. Hallissa on täysimittainen liikuntahalli, kuntosali ja painisali. Liikuntahalli monipuolistaa liikunnan

harrastamisen mahdollisuuksia paikkakunnalla. Myös suuret liikuntatapahtumat sisäliikunnan alalla mahdollistuvat. Uudet liikuntapaikat antavat mahdollisuuden myös lisätä tuloja.

Jatketaan erityisryhmien liikunnan kehittämistä yhteistyössä Oulujoki-opiston kanssa.

Kunnan tiukasta taloudesta huolimatta pyritään tukemaan urheiluseurojen toimintaa vähintään entisen suuruisilla toiminta- ja kohdeavustuksilla. Liikuntapaivelut jakavat stipendejä urheilusaavutuksista vapaa-aikalautakunnan hyväksymän kriteeristön mukaan.

Panostetaan ulkoliikuntapaikkojen kuntoon ja siisteyteen. Kunnostetaan kunnan hiihtoladut ja luistelukentät talousarvion sallimissa puitteissa. Jatketaan reaaliaikaisen hiihtolatuksen ja luistelukenttien kunnossapidon seurantaan kunnan www-sivuilla. Osallistutaan Rokuan latujen kunnostamiseen latupoolin mukaisella osuudella.

Kannustetaan muhoslaisia hoitamaan kuntoaan erilaisilla tapahtumilla, mm. *Ui kesäksi kuntoon*-kampanja uimahallilla ja puulaakiurheilutoiminnan tehostaminen eri lajeissa.

ULKOLIIKUNTAPAIKAT					
	TP	TA	TA	TS	TS
	2015	2016 yht	2017	2018	2019
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	1 221				
TOIMINTAKULUT	-166 341	-165 742	-168 149	-169 830	-169 830
TOIMINTAKATE (netto)	-165 119	-165 742	-168 149	-169 830	-169 830
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-58 177	-51 617	-49 020	-49 020	-49 020
LASKENNALLISET ERÄT	-3 367	-3 860	-3 816	-3 854	-3 854
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-226 663	-221 219	-220 985	-222 704	-222 704

4.4. SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT

Sosiaali- ja terveyspalvelut yhteensä tiliryhmittäin

Sosiaali- ja terveyspalvelut yhteensä tiliryhmittäin						
	TA 2017	TA 2016	TA-muutos 2016	TA 2016 yht	TP 2015	Muutos% 16>17
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	2 360 831	1 334 519		1 334 519	1 401 952	76,9
MAKSUTUOTOT	1 566 900	1 457 700		1 457 700	1 591 403	7,5
TUET JA AVUSTUKSET	44 500	397 000		397 000	396 793	-88,8
VUOKRATUOTOT	378	400		400	1 482	-5,5
MUUT TOIMINTATUOTOT	6 000	66 000		66 000	67 987	-90,9
TOIMINTATUOTOT	3 978 609	3 255 619		3 255 619	3 459 618	22,2
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT						
PALKAT JA PALKKIOT	-7 197 370	-7 197 430		-7 197 430	-7 430 037	
HENKILÖSIVUKULUT						
ELAKEKULUT	-1 665 748	-1 728 807		-1 728 807	-1 780 033	-3,6
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-350 716	-399 192		-399 192	-428 820	-12,1
HENKILÖSIVUKULUT	-2 016 464	-2 127 999		-2 127 999	-2 208 854	-5,2
HENKILÖSTÖKORVAUKSET	85 000	81 400		81 400	101 868	4,4
HENKILÖSTÖKULUT	-9 128 834	-9 244 029		-9 244 029	-9 537 023	-1,2
PALVELUJEN OSTOT						
ASIAKASPALVELUJEN OSTOT	-17 959 950	-16 714 130		-16 714 130	-16 792 378	7,5
MUIDEN PALVELUJEN OSTOT	-2 445 920	-2 386 686		-2 386 686	-2 466 381	2,5
PALVELUJEN OSTOT	-20 405 870	-19 100 816		-19 100 816	-19 258 759	6,8
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-689 670	-577 760		-577 760	-639 816	19,4
AVUSTUKSET	-2 564 500	-2 619 500		-2 619 500	-2 495 728	-2,1
VUOKRAT	-676 243	-588 474		-588 474	-634 742	14,9
MUUT TOIMINTAKULUT	-61 050	-54 550		-54 550	-79 959	11,9
TOIMINTAKULUT	-33 526 167	-32 185 129		-32 185 129	-32 646 027	4,2
TOIMINTAKATE	-29 547 558	-28 929 510	0	-28 929 510	-29 186 409	2,1
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-104 730	-106 284		-106 284	-129 259	-1,5
LASKENNALLISET ERÄT	-522 111	-500 430		-500 430	-475 240	4,3
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-30 174 399	-29 536 224	0	-29 536 224	-29 790 908	2,2

Sosiaali- ja terveyspalvelut sitovuustasoin

Sosiaali- ja terveyspalvelut sitovuustasoin	TA 2017	TA 2016	TA-muutos 2016	TA 2016 yht	TP 2016	Muutos% 16>17
HALLINTO/SOSIAALI- JA TERV PALV						
TOIMINTATUOTOT	2 511	2 319		2 319	2 719	8,3
TOIMINTAKULUT	-260 843	-269 889		-269 889	-264 726	-3,3
TOIMINTAKATE	-258 332	-267 550	0	-267 550	-262 007	-3,4
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 453	-295		-295	-1 703	392,5
LASKENNALLISET ERÄT	-6 005	-6 110		-6 110	-5 791	-1,7
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-255 790	-273 955	0	-273 955	-269 501	-3
SOSIAALITYÖ						
TOIMINTATUOTOT	841 300	476 200		476 200	458 840	76,7
TOIMINTAKULUT	-3 131 783	-3 086 730		-3 086 730	-3 042 821	2,1
TOIMINTAKATE	-2 290 483	-2 592 530	0	-2 592 530	-2 583 981	-11,7
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-297	-451		-451	-478	-34,1
LASKENNALLISET ERÄT	-71 539	-70 490		-70 490	-67 602	1,5
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-2 362 319	-2 663 471	0	-2 663 471	-2 652 062	-11,3
VAMMAISPALVELU						
TOIMINTATUOTOT	410 100	410 700		410 700	416 188	-0,1
TOIMINTAKULUT	-4 180 443	-4 145 589		-4 145 589	-4 255 867	0,8
TOIMINTAKATE	-3 770 343	-3 734 889	0	-3 734 889	-3 839 679	0,9
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		-536		-536	-543	-100
LASKENNALLISET ERÄT	-95 412	-95 470		-95 470	-94 265	-0,1
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-3 865 755	-3 830 895	0	-3 830 895	-3 934 487	0,9
VANHUSTYÖ						
TOIMINTATUOTOT	1 124 078	966 100		966 100	998 034	16,4
TOIMINTAKULUT	-7 876 088	-6 399 685		-6 399 685	-6 360 710	18,4
TOIMINTAKATE	-6 481 990	-5 433 585	0	-5 433 585	-5 362 676	18,7
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-23 945	-4 875		-4 875	-12 934	391,2
LASKENNALLISET ERÄT	-173 289	-147 890		-147 890	-132 384	17,2
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-6 849 224	-5 586 350	0	-5 586 350	-5 507 984	19
SAIRAANHOITO						
TOIMINTATUOTOT	486 708	375 700		375 700	481 754	31,9
TOIMINTAKULUT	-3 184 460	-3 022 255		-3 022 255	-3 147 043	5,4
TOIMINTAKATE	-2 688 760	-2 646 555	0	-2 646 555	-2 665 289	1,6
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-37 180	-55 955		-55 955	-66 826	-33,6
LASKENNALLISET ERÄT	-73 058	-71 830		-71 830	-65 042	1,7
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-2 798 976	-2 774 340	0	-2 774 340	-2 797 157	0,9
NEUVOLA						
TOIMINTATUOTOT	32 600	10 600		10 600	18 036	207,5
TOIMINTAKULUT	-629 734	-603 510		-603 510	-614 235	4,3
TOIMINTAKATE	-597 134	-592 910	0	-592 910	-596 200	0,7
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-594	-1 349		-1 349	-1 805	-56
LASKENNALLISET ERÄT	-14 340	-13 990		-13 990	-13 197	2,5
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-612 068	-606 249	0	-606 249	-611 201	0,6
TYÖTERVEYSHUOLTO						
TOIMINTATUOTOT	310 500	320 500		320 500	357 813	-3,1
TOIMINTAKULUT	-344 522	-292 653		-292 653	-310 087	17,7
TOIMINTAKATE	-34 022	27 847	0	27 847	47 526	-222,2
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-521	-146		-146	-146	256,8
LASKENNALLISET ERÄT	-7 923	-6 730		-6 730	-6 329	17,7
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-42 486	29 871	0	29 871	41 951	-302,5
HAMMASHOITO						
TOIMINTATUOTOT	283 820	215 300		215 300	222 499	31,7
TOIMINTAKULUT	-873 488	-848 558		-848 558	-899 881	2,9
TOIMINTAKATE	-589 668	-633 258	0	-633 258	-677 382	-6,9
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-25 601	-26 252		-26 252	-25 941	-2,5
LASKENNALLISET ERÄT	-19 930	-19 630		-19 630	-18 853	1,5
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-636 399	-678 140	0	-678 140	-722 176	-6,4
TERVEYSKESKUSSAIRAALA						
TOIMINTATUOTOT	478 200	478 200		478 200	503 936	
TOIMINTAKULUT	-2 652 669	-2 856 585		-2 856 585	-2 962 326	-7,1
TOIMINTAKATE	-2 174 469	-2 378 385	0	-2 378 385	-2 458 390	-8,6
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-16 169	-16 425		-16 425	-18 883	-7,7
LASKENNALLISET ERÄT	-60 617	-68 290		-68 290	-71 777	-11,2
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-2 280 245	-2 463 100	0	-2 463 100	-2 546 051	-8,6
ERIKOISSAIRAANHOITO						
TOIMINTAKULUT	-10 692 157	-10 677 695		-10 677 695	-10 788 330	0,1
TOIMINTAKATE	-10 692 157	-10 677 695	0	-10 677 695	-10 788 330	0,1
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-10 692 157	-10 677 695	0	-10 677 695	-10 788 330	0,1
Sosiaali- ja terveyspalvelut yhteensä						
TOIMINTATUOTOT	3 978 609	3 255 519		3 255 519	3 459 818	22,2
TOIMINTAKULUT	-33 626 167	-32 185 129		-32 185 129	-32 646 027	4,2
TOIMINTAKATE	-29 547 558	-28 929 510	0	-28 929 510	-29 186 409	2,1
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-104 730	-106 284		-106 284	-129 259	-1,5
LASKENNALLISET ERÄT	-522 111	-500 430		-500 430	-475 240	4,3
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-30 174 399	-29 536 224	0	-29 536 224	-29 790 908	2,2

Hallinto / Sosiaali- ja Terveyspalvelut

Palvelusuunnitelma kuvaus

Sosiaali- ja terveyspalvelujen tehtävänä on taata kuntalaisille edellytykset saada tasavertaisesti laadukkaita taloudellisesti tuotettuja hyvinvointipalveluja.

Sosiaali- ja terveyslautakunnassa on 9 jäsentä. Sosiaali- ja terveystoimiston henkilöstöresurssi on 3 työntekijää. Lautakunta kokoontuu pääsääntöisesti kerran kuukaudessa.

Varaudutaan ottamaan käyttöön sosiaali- ja terveyspalveluiden asiakasmaksujen muutokset ja mahdolliset korotukset vuonna 2017.

HALLINTO/SOSIAALI- JA TERV PALV					
	TP	TA	TA	TS	TS
	2015	2016 yht	2017	2018	2019
TOIMINTATUOTOT	2 719	2 319	2 511	2 586	2 586
TOIMINTAKULUT	-264 726	-269 869	-260 843	-263 453	-263 453
TOIMINTAKATE (netto)	-262 007	-267 550	-258 332	-260 867	-260 867
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 703	-295	-1 453	-1 453	-1 453
LASKENNALLISET ERÄT	-5 791	-6 110	-6 005	-6 065	-6 065
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-269 501	-273 955	-265 790	-268 385	-268 385

Sosiaalityö

Palvelusuunnitelma kuvaus

Sosiaalityö on sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön suorittamaa ohjausta, neuvontaa ja sosiaalisten ongelmien selvittämistä sekä muita tukitoimia, jotka ylläpitävät ja edistävät yksilöiden ja perheiden turvallisuutta ja suoriutumista sekä yhteisöjen toimivuutta. Työtä tehdään myös parityönä tai moniammatillisena tiimityönä. Sosiaalityöntekijöiden tehtäviin sosiaalityön vastuualueella kuuluvat aikuissosiaalityö, päihdehuollon ja kuntoutuksen sosiaalityö, lastensuojelun sosiaalityö, lastenvalvojan tehtävät sekä vammaispalvelujen vastuualueen sosiaalityö. Sosiaalihoitolain mukaisesti sosiaalityössä painotetaan ennaltaehkäiseviä palveluja, asiakaslähtöisyyttä, asiakkaan palvelutarpeen arviointia ja palvelujen saannin turvaamista asiakkaan omassa arkiympäristössä. Sosiaalipäivystys hoidetaan seudullisena ja sen järjestää Oulun kaupunki.

Toimeentulotuki on lakisääteinen ja viimesijainen toimeentuloturvan muoto. Tukea on oikeutettu saamaan henkilö, joka ei voi saada tarpeenmukaista toimeentuloa ansiotyöllään tai yrittäjätoiminnallaan tai muista tuloistaan tai varoistaan. Perustoimeentulotuen myöntää 1.1.2017 alkaen Kansaneläkelaitos, täydentävän ja ennaltaehkäisevän tuen puolestaan kunta. Toimeentulotukimenojen kustannuksiin vaikuttavat merkittävästi kunnan työllisyystilanne ja aktiivinen työllistämispolitiikka. Muhoksella toimivat Nuorten Ystävät ry:n matalan kynnyksen valmennuspajat Mahis ja Tärppi. Pohjois-Pohjanmaan TYP monialainen yhteispalvelu aloitti toimintansa vuonna 2016.

Muhoksen kunta avasi vuonna 2016 20 kuntapaikkaa pakolaisille ja oleskeluluvan saaneille turvapaikanhakijoille. Sosiaalityön henkilöstöresurssi on 1 johtava sosiaalityöntekijä, 1 sosiaaliohjaaja ja 4 sosiaalityöntekijää, joista 1 uusi sosiaalityöntekijän virka kohdennetaan pakolaistyöhön.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

- Sosiaalihuollolle ja lastensuojelulle asetettujen määräaikaisten noudattaminen asiakastyössä.
- Ennaltaehkäisevän työtteen vahvistaminen sosiaalihuoltolain mukaisesti.

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet

- Lastensuojelun avohuollon vahvistaminen ja vaikuttavuuden arviointi.
- Ostopalvelujen tarpeen jatkuva asiakaskohtainen arviointi.
- Työpajatoiminnan kehittäminen yhteistoiminnassa Nuorten Ystävät ry:n kanssa.
- Asiakkaiden tarpeen mukainen aktiivointi ja ajantasaiset asiakassuunnitelmat.
- Kotouttamistyön käynnistäminen kuntapaikoilla.

SOŠIAALITYÖ					
	TP	TA	TA	TS	TS
	2015	2016 yht	2017	2018	2019
TOIMINTATUOTOT	458 840	476 200	841 300	866 539	866 539
TOIMINTAKULUT	-3 042 821	-3 068 730	-3 131 783	-3 163 100	-3 163 100
TOIMINTAKATE (netto)	-2 583 981	-2 592 530	-2 290 483	-2 296 561	-2 296 561
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-478	-451	-297	-297	-297
LASKENNALLISET ERÄT	-67 602	-70 490	-71 539	-72 255	-72 255
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-2 652 062	-2 663 471	-2 362 319	-2 369 113	-2 369 113

Vammaispalvelut

Palvelusuunnitelma kuvaus

Vammaispalveluiden tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä. Vammaiselle henkilölle annettavia palveluja ovat mm. kuntoutusohjaus, sopeutumisvalmennus sekä päivä- ja työtoiminnat. Taloudellisia tukitoimia ovat mm. korvaus henkilökohtaisen avun palkkaamiseen ja apuvälineiden hankinnassa avustaminen. Vaikeavammaisille henkilöille järjestetään kuljetuspalveluja, korvataan kohtuulliset kustannukset tarpeellisista asunnonmuutostöistä sekä asuntoon kuuluvien välineiden ja laitteiden hankkimisesta. Omaishoidontuki on hoitopalkkio, jolla turvataan vammaisen kotihoitoa tai muuta huolenpitoa. Mikäli vammaisille henkilöille myönnettävät tukitoimet eivät ole riittäviä kotona asumisen turvaamiseksi, kunta ostaa palveluasuntoa yksityisiltä palvelujen tuottajilta. Kunta tuottaa itse tehostettua palveluasumista 14-paikkaisessa Muhoksen ryhmäkodissa ja asumisen tuen 22 vuokra-asuntoon.

Vammaispalvelujen henkilöstöresurssi on sosiaalityöntekijä (50 % työajasta) sekä tuki- ja palveluasuntojen 1 esimies, 1 sosiaaliohjaaja ja 13 ohjaajaa, joista yksi on oppisopimuskoulutuspaikka.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

- Palvelurakenteen arvioiminen ja uudistaminen

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet

- Asiakkaan palvelutarpeen mukainen hoidon ja huolenpidon porrastaminen.
- Ostopalvelujen tarpeen jatkuva asiakaskohtainen arviointi.

VAMMAISPALVELU					
	TP	TA	TA	TS	TS
	2015	2016 yht	2017	2018	2019
TOIMINTATUOTOT	416 188	410 700	410 100	422 403	422 403
TOIMINTAKULUT	-4 255 867	-4 145 589	-4 180 443	-4 222 250	-4 222 250
TOIMINTAKATE (netto)	-3 839 679	-3 734 889	-3 770 343	-3 799 847	-3 799 847
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-543	-536			
LASKENNALLISET ERÄT	-94 265	-95 470	-95 412	-96 366	-96 366
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-3 934 487	-3 830 895	-3 865 755	-3 896 213	-3 896 213

Vanhustyö

Palvelusuunnitelma kuvaus

Vanhustyöhön sisältyvät kotihoito, kotipalvelun tukipalvelut, asumispalvelut ja päiväkeskustoiminta. Kotihoidolla tarkoitetaan kotipalvelun ja kotisairaanhoidon kokonaisuutta, jolla tuetaan vanhuksen tai vammaisen omatoimista selviytymistä omassa kodissaan. Kotihoitoon ja kotisairaanhoidon sisältyvät hoito, huolenpito ja työapu. Kotihoidossa ympärivuorokautista hoivaa ja huolenpitoa on annettu huhtikuusta 2015 alkaen yöpartiotoiminnan tuella. Tukipalveluja ovat ateriapalvelu, turvapuhelin, sosiaalihuoltolain mukainen kuljetuspalvelu ja omaishoidontuki. Päiväkeskus on vanhusväestön kokoontumispaikka, jossa voi arkipäivinä osallistua ohjattuun päivätoimintaan ja saada sairaanhoito-, ateria- ja kylvetyspalvelua sekä vaatehuoltoa. Päiväkeskuksen tiloja myös vuokrataan iltaisin ja viikonloppuisin.

Vanhustenhuollossa on yhteensä 76 tehostetun palveluasumisen paikkaa, joista kunnan omaa toimintaa on maksimissaan 32 asukaspaikkaa käsittävä tehostetun palveluasumisen kokonaisuus. Matin koti ja Laurin koti, palvelutoiminta on aloittanut uusissa remontoituissa tiloissa syyskuussa 2015. Kahdessa kunnan omistamassa kiinteistössä palveluasumisen hoivan tuottaa yksityinen palveluntuottaja 46 asuntoon. Yksittäisiä asiakaspalvelujen ostoja on tämän lisäksi lähinnä psykogeriatrisille ja monidiagnosoiduille asiakkaille vaihtelevan palvelutarpeen mukaan. Palveluasumisessa sekä ostoissa että omassa toiminnassa toteutetaan 6-8 paikalla lyhytaikaista hoitoa mm. omaishoidon lomituksen tarpeeseen. Ikäihmisten perhehoitoa järjestetään yhteistyössä Nuorten Ystävät -palvelut oy:n kanssa perhekoti Ainolassa, jossa voidaan tarjota kodinomainen hoitopaikka 4-6 ikäihmiselle.

Palveluseteli on käytössä laajasti säännöllisessä ja tilapäisessä kotihoidossa ja kotisairaanhoidossa, eräissä kotipalvelujen tukipalveluissa (kauppa-asiointi, kylvetys- ja siivouspalvelut), omaishoidon vapaiden järjestämisessä sekä lyhyt- ja pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa. Palveluseteliyrittäjiä haetaan julkisella haulla ja rekisterissä on yli 20 toimijaa.

Osana kotihoitoa tuotetaan myös lapsiperheille suunnattuja palveluja. Perhetyö on lapsiperheille tarkoitettua apua, jossa tuetaan vanhemmuuteen, lasten kasvuun ja kehitykseen liittyviä asioita ja autetaan perhettä kohdanneiden kriisi- ja muutostilanteiden yli. Perhetyö on myös konkreettista arkiaskareissa auttamista. Uudistuneen sosiaalihuolto- ja lastensuojelulain myötä lapsiperheiden kotipalvelun kysyntä on kasvanut. Perhetyön/lapsiperheiden kotipalvelun henkilöstöresurssi on 3 työntekijää.

Vanhustyön henkilöstöresurssi on tällä hetkellä vanhustyön johtaja, 0,5 toimistos sihteeri, 21 hoitajaa kotihoidossa, 3 ohjaajaa ja 1 sairaanhoitaja päiväkeskuksessa, 21 hoitajaa palveluasumisyksikössä sekä tehostetun palveluasumisen esimies. Vanhustenhuollon käytettävissä olevat 2 varahenkilöä sisältyvät kotihoidon henkilöstöresurssiin. Henkilöstöresurssia pyritään käyttämään joustavasti tarpeen mukaan huomioiden henkilöstön koulutus ja erityisosaamiset mm. palveluohjauksessa ja kotiutusasioissa.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

- Tuottaa valtakunnallisen laatusuosituksen mukaisia vanhusten palveluja kasvavalle ja ikääntyvälle asiakaskunnalle.
- Järjestää ikääntyneiden palvelut valtakunnallisten tavoitteiden mukaisessa laajuudessa eri palveluissa.
- Henkilöstömitoituksen arvioiminen tehostetussa palveluasumisessa.

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet

- Kotihoidon ympärivuorokautisen palvelun vakiinnuttaminen.
- Annosjakelun vakiinnuttaminen lääkehuollossa.
- Palvelusetelin käyttöänoton laajentaminen ja vakiinnuttaminen vaihtoehtoiseksi palvelujen järjestämistavaksi.
- Tehostetun palveluasumistoiminnan sisällön kehittäminen.
- Tehostetun palveluasumisen hoitohenkilökunnan henkilöstömitoitus vuonna 2017 on 0,65 tt/asiakas.
- Perhetyön resurssin kohdentaminen ennaltaehkäisevään työhön.

VANHUSTYO					
	TP 2015	TA 2016 yht	TA 2017	TS 2018	TS 2019
TOIMINTATUOTOT	998 034	966 100	1 124 078	1 157 800	1 157 800
TOIMINTAKULUT	-6 360 710	-6 399 685	-7 576 068	-7 651 834	-7 651 834
TOIMINTAKATE (netto)	-5 362 676	-5 433 585	-6 451 990	-6 494 034	-6 494 034
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-12 934	-4 875	-23 945	-23 945	-23 945
LASKENNALLISET ERÄT	-132 384	-147 890	-173 289	-175 022	-175 022
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-5 507 994	-5 586 350	-6 649 224	-6 693 001	-6 693 001

Sairaanhoito

Palvelusuunnitelma kuvaus

Terveyskeskuksen vastaanotto toimii väestövastuuperiaatteen mukaisesti. Vastaanoton toimintoihin kuuluvat lääkärin vastaanoton lisäksi lääkehuolto-, laboratorio-, röntgen-, fysioterapia-

mielenterveys- ja päivystyspalvelut. Muhos kuuluu Oulun alueen yhteispäivystykseen, joka hoitaa kiireellisen ilta- ja viikonloppupäivystyksen Oulun yliopistollisen sairaalan tiloissa. Seulontatutkimukset toteutetaan suositusten mukaisina.

Terveyskeskuksen henkilöstöresurssi on 8 terveyskeskuslääkärin virkaa ja 1 koulutusvirka. Muuta henkilökuntaa on yhteensä 23,5 työntekijää. Henkilöstöresurssi kohdentuu seuraavasti: apteekki 1, laboratorio 3, röntgen 1, mielenterveystoimisto 6, fysioterapia 3,5 ajanvaraus- ja vastaanotto toiminta 6 ja toimisto 2 sekä 1 varahenkilö neuvolan kanssa. Sairaanhoidon henkilöstöön sisältyy vuonna 2016 perustettu terveyskeskuslääkärin virka.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

- Hoitotakuun toteutuminen: välitön yhteydenaanti terveyskeskukseen ja hoidon tarpeen arviointi kolmen vuorokauden kuluessa.
- Pohjois-Suomen laboratoriokeskukseen liittyminen 1.1.2019 alkaen.
- Lääkehuollon liittäminen osaksi sairaanhoitopiirin apteekkitoimintaa 1.1.2019 alkaen.

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet

- Hoidon toteutuminen käypähoito suosituksen mukaisesti.
- Ostopalvelujen tarpeen jatkuva potilaskohtainen arviointi.
- Työnjaon kehittäminen.

SAIRAANHOITO					
	TP	TA	TA	TS	TS
	2015	2016 yht	2017	2018	2019
TOIMINTATUOTOT	481 754	375 700	495 700	510 571	510 571
TOIMINTAKULUT	-3 147 043	-3 022 255	-3 184 460	-3 216 313	-3 216 313
TOIMINTAKATE (netto)	-2 665 289	-2 646 555	-2 688 760	-2 705 742	-2 705 742
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-66 826	-55 955	-37 160	-37 160	-37 160
LASKENNALLISET ERÄT	-65 042	-71 830	-73 056	-73 788	-73 788
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-2 797 157	-2 774 340	-2 798 976	-2 816 690	-2 816 690

Neuvola

Palvelusuunnitelma kuvaus

Neuvola turvaa äitiysneuvolapalvelut ja toimii lapsiperheiden tukena kouluikään asti. Koulu- ja opiskelijaterveydenhuollossa terveystarkastukset tehdään vuosisuunnitelman mukaisesti. Terveystarkastajat tekevät yhteistyötä koulukuraattorien ja muun koulun henkilökunnan kanssa koululaisten terveyttä koskevista asioista. Aikuisneuvola vastaa aikuisväestön terveyden- ja sairaanhoidosta mm. verenpaine-, diabetes-, astma-, tartuntatauti- ja reumapotilaat sekä aikuisten rokotukset. Puheterapiassa työ painottuu alle kouluikäisiin lapsiin ja konsultaatioihin, mutta palvelua on myös aikuisasiakkaille ja koululaisille. Neuvolan toiminta toteutetaan lasten ja nuorten terveystarkastuksista ja sikiöseulonnoista annettujen asetusten mukaisina.

Neuvolan henkilöstöresurssi on tällä hetkellä 9 terveydenhoitajaa, 1 puheterapeutti, 0,5 toimistotyöntekijää ja yhteinen varahenkilö vastaanoton kanssa. Terveystarkastajien työpanoksesta 4 työntekijää on varattu äitiys- ja lastenneuvolaan, 4 opiskelija- ja kouluterveydenhuoltoon ja 1 aikuistyöhön.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

- Kansansairauksien ennaltaehkäisy.
- Lasten ja koululaisten terveysongelmien varhainen toteaminen.

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet

- Aikuisneuvolatyön kehittäminen.
- Ennaltaehkäisevän perhetyön kehittäminen.

NEUVOLA					
	TP	TA	TA	TS	TS
	2015	2016 yht	2017	2018	2019
TOIMINTATUOTOT	18 036	10 600	32 600	33 578	33 578
TOIMINTAKULUT	-614 235	-603 510	-629 734	-636 031	-636 031
TOIMINTAKATE (netto)	-596 200	-592 910	-597 134	-602 453	-602 453
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 805	-1 349	-594	-594	-594
LASKENNALLISET ERÄT	-13 197	-13 990	-14 340	-14 483	-14 483
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-611 201	-608 249	-612 068	-617 530	-617 530

Työterveyshuolto

Palvelusuunnitelma kuvaus

Muhoksen työterveyshuolto hoitaa kunnan henkilökunnan työterveyshuollon ja tarjoaa palveluja myös kunnan alueella toimiville yrityksille ja yrittäjille sopimuksen mukaan. Työterveyshuollossa on 1,5 terveydenhoitajaa, 0,5 toimistotyöntekijää ja yhden terveyskeskuslääkärin tehtäviin kuuluu myös työterveyshuolto.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

- Työterveyspalvelujen tarjoaminen Muhoksella.
- Työterveyspalvelujen järjestämistapa 1.1.2018 alkaen selvitetään.

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet

- Työterveyshuollon palvelujen tuottaminen taloudellisesti ja tehokkaasti.

TYÖTERVEYSHUOLTO					
	TP	TA	TA	TS	TS
	2015	2016 yht	2017	2018	2019
TOIMINTATUOTOT	357 613	320 500	310 500	319 815	319 815
TOIMINTAKULUT	-310 087	-292 653	-344 522	-347 967	-347 967
TOIMINTAKATE (netto)	47 526	27 847	-34 022	-28 152	-28 152
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-146	-146	-521	-521	-521
LASKENNALLISET ERÄT	-6 329	-6 730	-7 923	-8 002	-8 002
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	41 051	20 971	-42 466	-36 675	-36 675

Hammashoito

Palvelusuunnitelma kuvaus

Terveyskeskuksessa annettavaan suun terveydenhuoltoon ovat oikeutettuja kaikki muhoslaiset sekä ulkopaikkakuntalaiset opiskelijat. Neljän hammaslääkäri-hammashoitaja työparin työpanoksen myötä ei-kiireellinen hoito toteutuu hyvin keskimäärin kahden kuukauden kuluttua yhteydenotosta. Särkytapauksissa ensiapu annetaan kolmen päivän sisällä. Ostopalveluja hankitaan erikoishammaslääkäritasoiseen hammashoitoon mm. vaativaan hammas- ja suukirurgiaan, implanttihoitoon, pelkopotilaiden anestesiahoitoon, hammaslaboratorioteknisiin kuluihin sekä oikomishoidon konsultaatioihin ja ostopalveluihin.

Hammasuollon henkilöstöresurssi on 4 hammaslääkärinä, 4,5 hammashoitajaa ja 2 suuhygienistiä.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

- Hoitotakuun toteutuminen: ei kiireelliset hoitoon 6 kk sisällä ja välitön yhteydenaanti hammashoitolaan.

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet

- Ostopalvelujen tarpeen jatkuva potilaskohtainen arviointi.
- Hammaslääkärien työnjaon uudistaminen.
- VCC puhelinpalvelun käyttöönotto.

HAMMASHOITO	TP	TA	TA	TS	TS
	2015	2016 yht	2017	2018	2019
TOIMINTATUOTOT	222 499	215 300	283 620	292 129	292 129
TOIMINTAKULUT	-899 881	-848 558	-873 488	-882 224	-882 224
TOIMINTAKATE (netto)	-677 382	-633 258	-589 868	-590 095	-590 095
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-25 941	-26 252	-25 601	-25 601	-25 601
LASKENNALLISET ERÄT	-18 853	-19 630	-19 930	-20 129	-20 129
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-722 176	-679 140	-635 399	-635 825	-635 825

Terveyskeskussairaala

Palvelusuunnitelma kuvaus

Sairaalassa on vuonna 2017 yhteensä 32 potilaspaiikkaa. Sairaalassa hoidetaan potilaita akuuttipaikoilla ja kuntoutuspaikoilla sekä pitkäaikaishoidossa. Sairaalassa toteutetaan myös päiväsairalatoimintaa. Vuodeosastotoiminnan henkilöstöresurssi on 30,5 työntekijää: 1 osastonhoitaja, 11 sairaanhoitajaa, 16 perus/lähihoitajaa ja 0,5 osastosihteeri sekä 2 varahenkilöä.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

- Palvelurakenteen uudistamistyön jatkaminen.

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet

- Hoitohenkilökunnan mitoitusavoite 0,75-0,80 työntekijää/potilas.
- Perus- ja erikoissairaanhoidon toimivat hoitoketjut.

- Sairaalapaikkojen optimaalinen käyttö siten, että erikoissairaanhoidosta jonottavia ei ole ja ulkopuolelta ostettuja hoitopaikkoja ei tarvita.
- RAI-arvioinnin käyttöönotto.

TERVEYSKESKUSSAIRAALA					
	TP	TA	TA	TS	TS
	2015	2016 yht	2017	2018	2019
TOIMINTATUOTOT	503 936	478 200	478 200	492 546	492 546
TOIMINTAKULUT	-2 962 326	-2 856 585	-2 652 669	-2 679 195	-2 679 195
TOIMINTAKATE (netto)	-2 458 390	-2 378 385	-2 174 469	-2 186 649	-2 186 649
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-18 883	-16 425	-15 159	-15 159	-15 159
LASKENNALLISET ERÄT	-71 777	-68 290	-60 617	-61 223	-61 223
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-2 549 051	-2 463 100	-2 250 245	-2 263 031	-2 263 031

Erikoissairaanhoito

Palvelusuunnitelma kuvaus

Erikoissairaanhoidon palvelut ostetaan Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriltä sopimuksen mukaan. Valtiolta ja muilta sairaaloilta ostetaan tarvittaessa erikoissairaanhoidon palveluita.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

- Hoitotakuun toteutuminen: hoidon tarpeen arviointi kahden viikon kuluessa, ensikäynti viimeistään kolmessa kuukaudessa sekä leikkaukseen, toimenpiteeseen tai hoitoon viimeistään kuudessa kuukaudessa.

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet

- Määräraharavauksen taso toteutuneen palveluoston ja mahdollisten toiminnallisten muutosten perusteella

ERIKOISSAIRAANHOITO					
	TP	TA	TA	TS	TS
	2015	2016 yht	2017	2018	2019
TOIMINTAKULUT	-10 788 330	-10 677 695	-10 692 157	-10 799 079	-10 799 079
TOIMINTAKATE	-10 788 330	-10 677 695	-10 692 157	-10 799 079	-10 799 079
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-10 788 330	-10 677 695	-10 692 157	-10 799 079	-10 799 079

PROJEKTIT

Sosiaali- ja terveystoimen projekteihin vuodelle 2017 on varattu 10.000 euroa.

4.5 TEKNISET PALVELUT

Tekniset palvelut yhteensä tiliryhmittäin

Tekniset palvelut yhteensä tiliryhmittäin						
	Budj 2017	Budj 2016	Bu-muutos 2016	Budj 2016 yht	Tilinp 2015	Muutos% 16>17
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	3 130 516	3 182 169	18 135	3 200 304	3 193 121	-2,2
MAKSUTUOTOT	48 000	48 000		48 000	61 829	
TUET JA AVUSTUKSET					3 433	
VUOKRATUOTOT	4 543 801	4 177 867		4 177 867	3 822 127	8,8
MUUT TOIMINTATUOTOT	13 550	12 900		12 900	27 940	5
TOIMINTATUOTOT	7 735 967	7 420 936	18 135	7 439 071	7 108 449	4
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN					30 592	
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT						
PALKAT JA PALKKIOT	-2 339 127	-2 444 242		-2 444 242	-2 302 154	-4,3
HENKILÖSIVUKULUT						
ELAKEKULUT	-518 469	-609 303		-609 303	-600 887	-14,9
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-113 580	-133 131		-133 131	-130 106	-14,7
HENKILÖSIVUKULUT	-632 049	-742 434		-742 434	-730 993	-14,9
HENKILÖSTÖKORVAUKSET					51 621	
HENKILÖSTÖKULUT	-2 971 176	-3 186 676		-3 186 676	-2 981 526	-6,8
PALVELUJEN OSTOT						
ASIAKASPALVELUJEN OSTOT					-562	
MUIDEN PALVELUJEN OSTOT	-1 479 785	-1 620 969		-1 620 969	-2 510 048	-8,7
PALVELUJEN OSTOT	-1 479 785	-1 620 969		-1 620 969	-2 510 611	-8,7
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 124 360	-2 179 410		-2 179 410	-2 060 230	-2,5
AVUSTUKSET	-50 000	-50 000		-50 000	-59 895	
VUOKRAT	-245 171	-240 381		-240 381	-575 994	2
MUUT TOIMINTAKULUT	-13 510	-10 950		-10 950	-25 552	23,4
TOIMINTAKULUT	-6 884 002	-7 288 386		-7 288 386	-8 213 808	-6,5
TOIMINTAKATE	851 965	132 550	18 135	150 685	-1 074 767	465,4
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 562 452	-2 356 233		-2 356 233	-2 005 369	8,8
LASKENNALLISET ERÄT	-156 576	-170 120		-170 120	-173 849	-8
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 867 062	-2 393 803	18 135	-2 375 668	-3 253 984	-21,4

Tekniset palvelut sitovuustasoittain

Tekniset palvelut sitovuustasoittain	Budj 2017	Budj 2016	Bu-muutos 2016	Budj 2016 yht	Tilinp 2016	Muutos% 16>17
HALLINTO/TEKNINEN TOIMI						
TOIMINTATUOTOT	12 900	12 800		12 800	15 565	0,8
TOIMINTAKULUT	-340 451	-356 011		-356 011	-383 068	-4,4
TOIMINTAKATE	-327 551	-343 211	0	-343 211	-367 503	-4,6
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 388	-238		-238	-1 361	482,4
LASKENNALLISET ERÄT	-7 796	-8 260		-8 260	-8 619	-5,6
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-336 733	-351 709	0	-351 709	-377 483	-4,3
PALO- JA PELASTUSTOIMI						
TOIMINTAKULUT					-564 734	
TOIMINTAKATE	0	0	0		-564 734	
LASKENNALLISET ERÄT					-12 927	
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	0	0	0		-577 662	
RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	2 948 316	3 003 369	18 135	3 021 504	2 924 106	-2,4
TOIMINTAKULUT	-2 767 214	-2 870 901		-2 870 901	-2 852 952	-3,6
TOIMINTAKATE	181 102	132 468	18 135	150 603	71 154	20,3
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-50 114	-49 571		-49 571	-49 834	1,1
LASKENNALLISET ERÄT	-62 838	-67 770		-67 770	-62 485	-7,3
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	68 150	15 127	18 135	33 262	-41 166	104,9
RAKENNUKSET						
TOIMINTATUOTOT	4 290 751	3 932 767		3 932 767	3 577 939	9,1
VALMISTUS OMAAN KAYTTÖÖN					9 324	
TOIMINTAKULUT	-2 500 130	-2 800 915		-2 800 915	-3 143 439	-10,7
TOIMINTAKATE	1 790 621	1 131 852	0	1 131 852	443 824	58,2
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 831 498	-1 675 054		-1 675 054	-1 302 973	9,3
LASKENNALLISET ERÄT	-56 800	-66 130		-66 130	-62 350	-14,1
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-87 677	-609 332	0	-609 332	-821 499	-8,4
MAARAKENTAMINEN						
TOIMINTATUOTOT	76 000	72 200		72 200	142 009	5,3
VALMISTUS OMAAN KAYTTÖÖN					20 525	
TOIMINTAKULUT	-912 864	-890 450		-890 450	-892 328	2,5
TOIMINTAKATE	-836 864	-818 250	0	-818 250	-729 794	2,3
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-625 471	-577 685		-577 685	-593 901	8,3
LASKENNALLISET ERÄT	-20 728	-19 890		-19 890	-19 860	4,2
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 483 063	-1 415 825	0	-1 415 825	-1 343 355	4,7
KAAVOITUS JA MITTAUS (MITTAUSPALVELUT)						
TOIMINTATUOTOT	378 000	369 800		369 800	402 274	2,2
VALMISTUS OMAAN KAYTTÖÖN					743	
TOIMINTAKULUT	-266 338	-276 066		-276 066	-272 084	-3,5
TOIMINTAKATE	111 662	93 734	0	93 734	130 923	19,1
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-53 983	-53 685		-53 685	-57 263	0,6
LASKENNALLISET ERÄT	-6 231	-5 880		-5 880	-5 653	6
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	51 448	34 169	0	34 169	68 907	50,6
RAKENNUSVALVONTA						
TOIMINTATUOTOT	30 000	30 000		30 000	46 556	
TOIMINTAKULUT	-97 005	-94 043		-94 043	-105 193	3,1
TOIMINTAKATE	-67 005	-64 043	0	-64 043	-58 637	4,6
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					-36	
LASKENNALLISET ERÄT	-2 182	-2 190		-2 190	-2 154	-0,4
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-69 187	-66 233	0	-66 233	-80 826	4,6
Tekniset palvelut yhteensä						
TOIMINTATUOTOT	7 736 967	7 420 936	18 135	7 439 071	7 108 449	4
VALMISTUS OMAAN KAYTTÖÖN					30 592	
TOIMINTAKULUT	-8 884 002	-7 286 386		-7 286 386	-8 213 303	-5,5
TOIMINTAKATE	851 985	132 560	18 135	180 685	-1 074 767	495,4
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 562 452	-2 356 233		-2 356 233	-2 005 369	8,8
LASKENNALLISET ERÄT	-156 575	-170 120		-170 120	-173 849	-8
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 667 082	-2 369 803	18 135	-2 376 668	-3 253 984	-21,4

Tekniset palvelut yhteensä tiliryhmittäin

Tekniset palvelut yhteensä tiliryhmittäin

Teknisten palveluiden vuoden 2017 talousarvio perustuu Muhoksen kunnan strategiaan ja on valmisteltu valtuuston 29.8.2016 antaman talousarvioraamin pohjalta. Talousarvion mukaisella rahoituksella kyetään säilyttämään teknisten palveluiden nykyinen hyvä laatutaso. Vuoden 2017 talousarviossa on pyritty toiminnan vakiinnuttamiseen ja talousarvioon on tehty vain pieniä viilauksia edelliseen vuoteen. Talousarviossa on varauduttu tekemään pieniä parannuksia yleisten alueiden hoitotasoon lähinnä Leppiniemessä ja Päivärinteellä.

Teknisten palveluiden vuoden 2017 talousarvion toimintatulot ovat 7.702.440 euroa ja tulot kasvavat vuoteen 2016 verrattuna 3,5 %. Talousarvion toimintakulujen loppusumma on -6.850.475 euroa. Toimintakulut ovat -6,0 % (437.911 euroa) pienemmät kuin vuoden 2016 alkuperäisessä talousarviossa. Talousarviossa ei ole varauduttu vanhojen rakennusten tai rakennelmien, kuten vanhan vesitornin, purkamiseen.

Talousarvion tavoitteet rakentuvat aikaisempien vuosien mukaisesti kriittisten menestystekijöiden mukaisesti.

1. Vaikuttavuus

- peruspalvelujen toimivuus
- viihtyisä ja turvallinen asuinympäristö
- hyvät liikenneyhteydet

2. Toimintatavat, prosessit ja rakenteet

- hallintokuntien välinen yhteistyö
- palvelurakenteen tehokkuus ja kilpailukyky

3. Resurssit

- talouden tasapaino
- käyttömenojen kasvun hillintä
- hallittu velkaantuminen

4. Osaaminen, uudistuminen ja työkyky

- esimiestyö ja alaidot
- työyhteisön houkuttelevuus
- työhyvinvointi

Tavoitteiden toteutumista seurataan 2017 osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Talousarvio on laadittu oletuksella, että teknisten palveluiden kesälomia saadaan keskitettyä heinäkuulle, jolloin palvelutuotanto ja rakentaminen hoidetaan minimitasolla. Tämä edellyttää myös muilta hallintokunnilta suunnitelmallista tukipalveluiden tarpeen pienentämistä heinäkuun aikana.

Henkilöstö sitovuustasoin 31.12.2017

Tekniset palvelut

Teknisten palveluiden talousarvion laadinnan yhteydessä on tarkastettu henkilöstösuunnitelma vuodelle 2017. Henkilöstösuunnitelma sisältää kaikkien tehtävien ja virkojen sijoitukset ja muutostarpeet. Henkilöstösuunnitelman mukaisesti Teknisten palveluiden talousarvio sisältää seuraavat henkilöstömuutokset:

- Koivulehdon päiväkotia, osa-aikainen ruokapalvelutyöntekijä, vakinaistetaan ja muutetaan kokoaikaiseksi. Tehtäväkuvaan lisätään siivoustyötä noin 3,0 tuntia/päivä. Perusteena muutokselle on riittämätön resurssointi.
- Kiertävä ruokapalvelutyöntekijä, määräaikainen toimi, vakinaistetaan. Perusteena on saadut hyvät kokemukset ja kiertävän resurssin tuoma sijaisuusmäärärahan säästö.
- Päivärinteen päiväkodin ruokapalvelutyöntekijän tarve poistuu, kun uusi päiväkotia valmistuu koulun keittiön yhteyteen. Nykyinen määräaikainen työsuhde päättyy muutostilanteessa.
- Rakennusten huoltokirjakoordinaattori, määräaikainen (6 kk) uusi toimi
- Kuorma-autonkuljettaja, määräaikainen toimi, vakinaistetaan. Perusteena on kuorma-auton jatkuva tarve palvelutuotannossa

Lisäksi teknisten palveluiden talousarvio sisältää määräaikaisia henkilöitä puistoalueille, mittaukseen, metsätöihin ja maarakennukseen. Työllisyystöiden teettämiseen on varauduttu metsätöissä ja yleisten alueiden hoidossa.

Henkilöstö 31.12.2017

Sitovuustaso	Vakinainen kokoaik	Määräaikainen kokoaik	Vakinainen osa-aik	Määräaikainen osa-aik	Vakinainen sivutoimi	Määräaikainen sivutoimi	Työllist	Yhteensä
Hallinto	2							2
Ruoka- ja siivouspalvelu	48		2					50
Rakennukset	10		2					12
Maanrakennus	4							4
Kaavoitus- ja mittaus	4							4
Rakennusvalvonta	1							1
Yhteensä	69		4					73

Hallinto

Toiminnan kuvaus

Hallintopalveluiden vastuualue sisältää teknisen lautakunnan, teknisten palvelujen johdon ja kunnan asumispalvelut. Hallintopalveluiden vastuulla on teknisten palveluiden palvelutuotannon johtaminen, kunnan investointiohjelman valmistelu, investointihankkeiden esisuunnittelu, rakennussuunnittelu sekä rakennuttaminen. Investointihankkeiden esisuunnitteluun on talousarviossa varattu 15.000 euroa.

Asuntotoimi vastaa sekä kunnan omistamien että Kunta-asuntojen omistamien vuokratuotosten asukasvalinnoista ja aravalain mukaisista viranomaistehtävistä. Asuntotoimi vastaa myös vanhusten palveluasuntojen vuokraustoiminnasta. Asuntojen vuokratuotot ja kiinteistöjen hoitokulut on kirjattu tuloina rakennuksien talousarviokohtaan. Asuntotoimi avustaa teknisten palveluiden talouden tasapainottamisohjelman toteutuksessa ja vajaakäytöllä olevien kiinteistöjen poistoon liittyvien toimenpiteiden valmistelussa. Vuodelle 2017 on suunniteltu rakennusten vastuualueen tehtävien uudelleenjärjestelyitä sekä rakennusten hallintoihin ja isännöintiin liittyviä tehtäviä tullaan siirtämään asuntosihteerin tehtäviin.

Hallinnon kustannuspaikalle on varattu 50.000 euroa yksityisteiden kunnossapitoavustuksiin. Rahoitus on tarkoitettu yksityisen tiedön hoitokustannusten avustamiseen, yksityisteiden peruskorjausten avustamiseen tarkoitettua rahoitusta ei ole esitetty vuodelle 2017.

Vastualueen henkilöstökustannuksissa on teknisen johtajan ja asuntosihteerin palkkakustannukset sekä sisäisten toimistopalveluiden ostopalvelukustannukset. Teknisen palvelun hallinnon toiminta-kulut vuonna 2017 ovat -4,3 % pienemmät kuin vuonna 2016.

Tavoitteet

Teknisten palveluiden hallinnon talousarviotavoitteet vuonna 2017 ovat

- palvelut kaikkien saatavilla
- laadukasta ja ajanmukaista palvelua
- kunta on ja koetaan turvalliseksi ja viihtyisäksi
- kunta on houkuttelevan näköinen (rakennusten ulkonäkö ja muoto)
- liikenneyhteyksien parantaminen
- investoinneissa ei suunnittele mättomia avauksia
- käyttötalousmenojen kasvu max 1 % (huomioiden palvelutarpeen muutos/mitoitus)
- saumaton yhteistyö
- tiedonkulun hättatekijöiden poistaminen
- palvelurakenteen monipuolistaminen
- pienyrittäjyyden tukeminen
- kunnan tasapuolinen kehittäminen
- henkilöstö- ja koulutussuunnitelman koulutuspäivien toteutus
- sairauspoissaolojen väheneminen 2 pvä/työntekijä vuodessa
- työturvallisuus tasolla 100 %

HALLINTO/TEKNINEN TOIMI					
	TP	TA	TA	TS	TS
	2015	2016 yht	2017	2018	2019
TOIMINTATUOTOT	15 565	12 800	12 900	13 287	13 287
TOIMINTAKULUT	-383 068	-356 011	-340 451	-343 857	-343 857
TOIMINTAKATE (netto)	-367 503	-343 211	-327 551	-330 570	-330 570
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 361	-238	-1 366	-1 386	-1 386
LASKENNALLISET ERÄT	-8 619	-8 260	-7 796	-7 874	-7 874
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-377 483	-351 709	-336 733	-339 830	-339 830

Ruoka- ja siivouspalvelut

Toiminnan kuvaus

Ruoka- ja siivouspalvelut vastaavat kunnan oman ja yksityisten sopimuskumppaneiden palvelutuotannon eri yksiköiden tarvitsemien aterioiden valmistuksesta ja jakelusta sekä tilojen yleisestä siisteydestä. Tilauksesta ruoka- ja siivouspalvelut tuottavat edustus- ja kokoustarjoiluja sekä siivouspalveluja kunnan omissa tiloissa resurssien mukaan. Ruoka- ja siivouspalvelu toimii nettobudjettiyksikkönä.

Vuonna 2017 Päivärinteen päiväkodin toiminta siirtyy uusiin Hyrkin koulun yhteyteen rakennettaviin tiloihin. Uusi päiväkotitulee hyödyntämään koulun keittiön palveluja, jolloin ruokapalvelusta vähenee yksi kokoaikaisen työntekijän tarve. Henkilöstövähennys toteutetaan määräaikaisen työsuhteen päättyessä.

Ruoka- ja siivouspalveluiden talousarviossa on varauduttu omavalvontaohjelmiston päivitykseen ja pieniin kalustohankintoihin.

Vuoden 2017 aikana jatketaan ruokapalveluiden ja siivouspalveluiden organisaation ja toiminnan kehittämistä ja tutkitaan mahdollisuutta kilpailuttaa kotiateriapalvelut tai kehittää ruuan viikonloppujakelua.

Ruokapalvelun ja siivouspalvelun sisäiset veloitus hinnat on tarkastettu yksiköittäin vastaamaan palvelutuotannon kustannuksia.

Siivouksen toimintakulut laskevat vuonna 2017 yhteensä - 4,1 %.

Ruokapalvelun toimintakulut laskevat vuonna 2017 yhteensä -2,9 %

Kustannusten lasku tullaan vyöryttämään sisäisiin ateria- ja siivouspalveluhintoihin 2017.

Tavoitteet

Ruoka- ja siivouspalveluiden talousarviotavoitteet vuonna 2017 ovat

- palvelut kaikkien saatavilla
- laadukasta ja ajanmukaista palvelua
- käyttötalousmenojen kasvu max 1 % (huomioiden palvelutarpeen muutos/mitoitus)
- saumaton yhteistyö
- tiedonkulun häiritsevien poistaminen
- palvelurakenteen monipuolistaminen
- pienyrittäjyyden tukeminen
- henkilöstö- ja koulutussuunnitelman koulutuspäivien toteutus
- sairauspoissaolojen väheneminen 2 pvä/työntekijä vuodessa
- työturvallisuus tasolla 100 %

Henkilöstö

Ruoka- ja siivouspalveluiden vastualueen henkilöstö:

- ruoka- ja siivouspalvelujohtaja (1 htv)
- 24 ruokapalvelun työntekijää (24 htv), 1,5 htv vähennys vuodelle 2017
- siivouspalveluesimies (1,0 htv)
- 23 siivouspalvelun työntekijää (23 htv), 1,0 htv vähennys vuodelle 2017

Henkilöstön kokonaismäärä 31.12.2017 on 48 koko-aikaista ja kaksi osa-aikaista työntekijää.

RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUT					
	Tilinp 2015	Budj 2016 yht	Budj 2017	TS 2018	TS 2019
TOIMINTATUOTOT	2 924 106	3 021 504	2 948 316	3 016 425	3 016 425
TOIMINTAKULUT	-2 852 952	-2 870 901	-2 767 214	-2 774 946	-2 774 946
TOIMINTAKATE (netto)	71 154	150 603	181 102	241 479	241 479
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-49 834	-49 571	-50 114	-50 114	-50 114
LASKENNALLISET ERÄT	-62 485	-67 770	-62 838	-63 467	-63 467
TILIKAUDEN YLVALJÄÄMÄ	-41 166	33 262	68 160	127 898	127 898

Rakennukset

Toiminnan kuvaus

Tilapalvelut vastaa kunnan omistamien rakennusten kiinteistönhoidosta ja kunnossapidosta sekä hallintokuntien käyttöön ulkopuolisilta vuokrattujen tilojen hankinnasta ja sopimuksista käyttäjähallintokunnan omien määrärahojen sallimissa rajoissa. Rakennusten kiinteistöhoito käsittää talonmies- ja kunnossapitopalvelut siten, että eri hallintokunnille, yrityksille ja asukkaille varmistetaan toimivat asuin- ja toimitilat.

Toiminnan kulut katetaan sisäisillä ja ulkoisilla vuokrilla. Rakennuksista perittävän sisäisen vuokran taso on määritetty tasolle, jonka tuotolla pystytään rahoittamaan kiinteistöjen kunnossapito- ja hoitokustannukset sekä suunnitelman mukaiset poistot. Sisäiset vuokrat on tarkastettu 1,0 % yleiskorotuksella ja tilamuutosten yhteydessä tilavuokrat on tarkastettu kohteittain. Sisäisiä vuokria on jouduttu tarkastamaan valmistuneiden uusien kohteiden osalta Kirkonkylän koulun, Koivulehdon päiväkodin ja Yläkoulun osalta. Myös SOTE-kiinteistöjen, mm terveyskeskuksen vuokrat on tarkastettu vastaamaan käyttö- ja hoitokustannuksia sekä poistoja.

Päivärinteelle valmistuu uusi päiväkotikihti ja koulun laajennus. Tilat otetaan käyttöön elokuussa 2017. Talousarviossa on Hyrkin koulun ja Päivärinteen päiväkodin tilavuokrat tarkastettu vastaamaan uutta tilannetta. Vuokrien tarkistettu taso ohjaa käyttäjiä tehostamaan omien tilojen käyttöä ja siten vähentämään palvelutuotannon tarvitsemien tilojen kokonaismäärää.

Palvelutuotannosta vapautuva rakennuskanta pyritään hyödyntämään muussa palvelutuotannossa. Käyttöön soveltumattomia rakennuksia pyritään myymään tai purkamaan talouden tasapainottamisohjelman mukaisesti. Vuonna 2017 käytöstä poistuu nykyinen Päivärinteen päiväkodin rakennus. Talousarviossa on varauduttu myymään rakennus tontteineen syyskuussa 2017.

Rakennusten vastuualueen toimintakulut pienenevät vuonna 2017 yhteensä -11,2 %. Toimintakulujen lasku aiheutuu vuonna 2016 tehtyjen rakennusten ja rakennelmien purkukustannusten poistumisesta.

Rakennusten vastuualueella jatketaan rakennusten huoltokirjatyön laadintaa. Talousarvio sisältää rahoituksen huoltokirjakoordinaattorin palkkaan. Koordinaattorin tehtävänä on uusien rakennusten sähköisen huoltokirjan ja rakennusten huolto-ohjelmien laadinta yhdessä kiinteistöhoiton henkilökunnan kanssa. Rakennusten vastuualueen kausityöntekijät on siirretty puistojen ja yleisten alueiden talousarvioon, yhteensä 0,5 htv.

Rahoitus rakennuksien peruskorjauksiin ja saneerauksiin osoitetaan talousarvion investointiosassa.

Tavoitteet

Tilapalveluiden talousarviotavoitteet vuonna 2017 ovat

- kunta on ja koetaan turvalliseksi ja viihtyisäksi
- kunta on houkuttelevan näköinen (rakennusten ulkonäkö ja muoto)
- käyttötalousmenojen kasvu max 1 % (huomioiden palvelutarpeen muutos/mitoitus)

- saumaton yhteistyö
- tiedonkulun häiritsevien poistaminen
- sairauspoissaolojen väheneminen 2 pvä/työntekijä vuodessa
- työturvallisuus tasolla 100 %

Henkilöstö

Rakennukset vastualueen henkilöstö:

- talonrakennusmestari (1,0 htv)
- asennusmestari (0,8 htv)
- huoltokirjakoordinaattori (0,5 htv) määräaikainen
- ammattimiehet (talonmiehet) (6,0 htv), 0,5 htv vähennys vuodelle 2017
- kunnossapito/sähkö (3,0)htv

Henkilöstön määrä 31.12.2017 on 10 kokoaikaista työntekijää ja kaksi osa-aikaista työntekijää.

RAKENNUKSET					
	Tilinp 2015	Budj 2016 yht	Budj 2017	TS 2018	TS 2019
TOIMINTATUOTOT	3 577 939	3 932 767	4 290 751	4 405 288	4 405 288
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	9 324				
TOIMINTAKULUT	-3 143 439	-2 800 915	-2 500 130	-2 511 237	-2 511 237
TOIMINTAKATE (netto)	443 824	1 131 852	1 790 621	1 894 051	1 894 051
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 302 973	-1 675 054	-1 831 498	-1 912 600	-1 912 600
LASKENNALLISET ERÄT	-62 350	-66 130	-56 800	-57 368	-57 368
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-921 499	-609 332	-97 677	-75 917	-75 917

Maarakennus

Toiminnan kuvaus

Maarakennuksen vastuualue sisältää mm. katujen, pysäköintialueiden käyttö- ja kunnossapitokustannukset sekä puistojen ja viheralueiden, leikkikenttien, uimarantojen, torin, sataman ja telarantojen ja muiden yleisten alueiden hoitokustannukset. Maarakennuksen vastuualue toteuttaa kaikki kunnan maarakentamiseen liittyvät investoinnit ja peruskorjaukset. Organisaatio vastaa katujen ja hulevesiverkostojen rakentamisesta ja ylläpidosta sekä viherrakennustöistä. Vastuualueen tehtäviin kuuluvat myös kunnan alueella olevien yksityisteiden kunnossapidon avustaminen ja tiestöön liittyvät viranomaistehtävät.

Maarakennuksen talousarviossa on varauduttu määräaikaisen kuorma-auton kuljettajan tehtävän vakinaistamiseen, koska kuorma-autolle ja kuljettajalle on jatkuvaa tarvetta.

Maarakennuksen vastuualueelle on keskitetty kaikki kunnan viherpalvelutyöntekijät. Vuoden 2017 talousarviossa on varattu lisäresurssia yleisten alueiden hoitoon 0,67 htv. Perusteena on lisääntyneet hoitoalueet Leppiniemessä, Kirkonkylällä ja Päivärinteellä sekä kiinteistöjen numerialueiden hoidon siirto maarakennuksen vastuualueelle. Keskittämisen tavoitteena on tehostaa toimintaa ja vastata lisääntyneeseen kysyntään ko. alueilla.

Maarakennuksen vastuualueelle on varattu 14.000 euroa kuntalaisten puutarhajätteen vastaanottoon, määrärahaa on korotettu 6.000 euroa vuodelle 2017.

Maarakennuksen vastuualueen toimintakulut nousevat vuonna 2017 yhteensä 2,5 %.

Tavoitteet

Maarakennustoiminnan talousarvion tavoitteet vuonna 2017 ovat

- kunta on ja koetaan turvalliseksi ja viihtyisäksi
- liikenneyhteyksien parantaminen
- investoinneissa ei suunnittele mättomia avauksia
- käyttötalousmenojen kasvu max 1 % (huomioiden palvelutarpeen muutos/mitoitus)
- saumaton yhteistyö
- tiedonkulun haittatekijöiden poistaminen
- sairauspoissaolojen väheneminen 2 pvä/työntekijä vuodessa
- työturvallisuus tasolla 100 %

Uusien ja korjattavien katu-yhteyksien, puistojen ja yleisten alueiden toteuttamisen rahoitus on esitetty talousarvion investointiosassa.

Henkilöstö

Maarakennuksen vastuualueen henkilöstö:

- maarakennusmestari 1,0 htv
- kunnanpuutarhuri 0,5 htv
- asennusmestari 0,2 htv
- asentajia 2,0 htv
- kuorma-autonkuljettaja 1,0 htv, tehtävän vakinaistaminen vuonna 2017
- määräaikainen 0,67 htv /maarakennustyöntekijä investointikohteille
- määräaikaiset viherpalvelutyöntekijät 3,17 htv, jossa lisäystä 0,67 htv. vuodelle 2017

Henkilöstön määrä 31.12.2017 on neljä vakituista työntekijää.

MAARAKENTAMINEN					
	TP	TA	TA	TS	TS
	2015	2016 yht	2017	2018	2019
TOIMINTATUOTOT	142 009	72 200	76 000	78 281	78 281
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	20 525				
TOIMINTAKULUT	-892 328	-890 450	-912 864	-922 020	-922 020
TOIMINTAKATE (netto)	-729 794	-818 250	-836 864	-843 739	-843 739
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-593 901	-577 685	-625 471	-627 375	-627 375
LASKENNALLISET ERÄT	-19 660	-19 890	-20 728	-20 935	-20 935
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 343 355	-1 415 825	-1 483 063	-1 492 049	-1 492 049

Kaavoitus- ja mittauspalvelut, maa- ja metsätilat

Toiminnan kuvaus

Kaavoitus- ja mittauspalveluiden henkilöstö vastaa osaltaan kaavojen ja maanhankinnan valmistelusta suoraan kunnanhallitukselle. Maankäytön suunnitteluun on erikseen varattu rahoitus kunnanhallituksen alaisessa hallintopalvelujen käyttötalousmenoissa ja maanhankinnan rahoitus on esitetty investointiohjelmassa.

Vuonna 2017 saatetaan päätökseen Kirkonkylän osayleiskaavatyö. Talousarviossa ei ole varauduttu uusien yleiskaavatyöiden aloittamiseen. Asemakaavan mukainen tonttivaranto on tällä hetkellä riittävä, eikä suuria paineita uusien asemakaavojen osalta ole. Talousarviossa on varauduttu pienten asemakaavojen muutoksiin ja teollisuusalueen asemakaavan päivittämiseen. Kaavoitustoimintaa ohjaa maankäyttö- ja kaavoitusjaosto sekä kunnanhallitus, joka hyväksyy vuosittain kaavoituksen työohjelman.

Kaavoitus- ja mittauspalvelut huolehtivat kaavojen laadinnassa tarvittavien karttatietojen ajanmukaisuudesta, pohjakarttojen täydennysmittauksista ja pohjakarttojen vahvistuksista. Henkilöstö osallistuu myös kaavojen valmisteluun liittyvien tehtävien hoitoon ja maanhankinnan valmisteluun maapoliittisen ohjelman periaatteiden mukaisesti. Mittauspalvelut huolehtivat rakennuspaikkojen lohkomis- ja mittauspalveluista sekä rakennusten merkitsemisestä rakennuslupapäätösten mukaisesti. Menokohta sisältää omina tulosityksiköinä puistometsät ja niiden hoitotyöt sekä kunnan omistamien maa-alueiden ja talousmetsien hoidon sekä metsien myyntituoton. Metsän myynti tapahtuu yhteistyössä Muhoksen Metsänhoitoyhdistyksen kanssa noudattaen voimassaolevaa metsätaloussuunnitelmaa. Mittauspalvelut vastaa myös teknisten palveluiden suunnittelu- ja rekisterinpitosisovellutusten ylläpitotehtävistä.

Mittauspalvelut huolehtivat kaavasunnitteluun liittyvistä maaperätutkimuksista sekä myy mittauspalveluja ulkopuolisille resurssiensa rajoissa. Vastuualueen tehtäviin sisältyvät myös ajantasa-kaavan ylläpito, kaavojen pohjakarttojen ylläpito, täydennysmittaukset ja pohjakarttojen vahvistukset.

Toiminnan tuotot muodostuvat rakennuspaikkojen lohkomis- ja mittauspalvelumaksuista sekä vuokrattujen kiinteistöjen, viljelysmaiden sekä tonttien vuokratuotoista. Mittauspalvelut tekee mittauksia myös naapurikunnille, Utajärvelle ja Tyrnävälle, palvelujen myyntituloarvio vuodelle 2017 on 20.300 euroa.

Talousarviossa on varattu määräraha määräaikaisen 6 kk metsäpalvelutyöntekijän palkkaamiseen, ko. henkilö tulee toimimaan työllisyystöinä tehtävien metsätöiden työhön osallistuvana kymppinä ja huolehtii työllisyystöiden työntekijöiden ohjaamisesta työmaalla.

Mittauksen vastuualueen toimintakulut laskevat vuonna 2017 yhteensä 3,5 %.

Tavoitteet

Mittauspalveluiden talousarvioletavoitteet vuonna 2017 ovat

- palvelut kaikkien saatavilla
- laadukasta ja ajanmukaista palvelua
- kunta on ja koetaan turvalliseksi ja viihtyisäksi

- käyttötalousmenojen kasvu max 1 % (huomioiden palvelutarpeen muutos/mitoitus)
- saumaton yhteistyö
- kunnan tasapuolinen kehittäminen
- sairauspoissaolojen väheneminen 2 pvä/työntekijä vuodessa
- työturvallisuus tasolla 100 %

Henkilöstö

Mittauspalveluiden vastuualueen henkilöstö:

- arkkitehti 0,5 htv, määräraha on varattu kunnanhallituksen alaisesta maankäytön ja kaavoituksen menokohdasta
- maanmittausteknikko 1,0 htv
- kartoittajat 2,0 htv
- määräaikainen metsäpalvelutyöntekijä 0,5 htv
- määräaikainen mittausharjoittelija 0,33 htv

Henkilöstön määrä 31.12.2017 on neljä kokoaikaista työntekijää.

KAAVOITUS JA MITTAUS (MITTAUSPALVELUT)					
	TP	TA	TA	TS	TS
	2015	2016 yht	2017	2018	2019
TOIMINTATUOTOT	402 274	369 800	378 000	389 340	389 340
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	743				
TOIMINTAKULUT	-272 094	-276 066	-266 338	-269 004	-269 004
TOIMINTAKATE (netto)	130 923	93 734	111 662	120 336	120 336
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-57 263	-53 685	-53 983	-53 983	-53 983
LASKENNALLISET ERÄT	-5 653	-5 880	-6 231	-6 292	-6 292
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	68 007	34 169	51 448	60 061	60 061

Rakennusvalvonta

Toiminnan kuvaus

Rakennusvalvonta ohjaa ja valvoo rakentamista ja kaavoituksen toteutumista maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti. Vuonna 2017 arvioidaan rakennuslupien määrän pysyvän nykytasolla ja käsiteltäviä rakennus- ja toimenpidelupahakemuksia arvioidaan olevan noin 150 kappaletta, joista omakotitalojen rakennuslupia noin 35 kappaletta.

Rakennustarkastaja osallistuu myös asema- ja yleiskaavojen valmisteluun yhdessä muun henkilöstön kanssa.

Toiminnan tulot koostuvat rakennuslupamaksuista.

Tavoitteet

Rakennusvalvonnan tavoitteena vuonna 2017 on

- laadukasta ja ajanmukaista palvelua
- kunta on ja koetaan turvalliseksi ja viihtyisäksi
- kunta on houkuttelevan näköinen (rakennusten ulkonäkö ja muoto)

- sairauspoissaolojen väheneminen 2 pvä/työntekijä vuodessa

Henkilöstö

Rakennusvalvonnan henkilöstö käsittää rakennustarkastajan 1,0 htv. Henkilöstön määrä 31.12.2017 on yksi kokoaikainen työntekijä.

RAKENNUSVALVONTA					
	TP	TA	TA	TS	TS
	2015	2016 yht	2017	2018	2019
TOIMINTATUOTOT	46 556	30 000	30 000	30 900	30 900
TOIMINTAKULUT	-105 193	-94 043	-97 005	-97 975	-97 975
TOIMINTAKATE (netto)	-58 637	-64 043	-67 005	-67 075	-67 075
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-36				
LASKENNALLISET ERÄT	-2 154	-2 190	-2 182	-2 204	-2 204
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-60 826	-66 233	-69 187	-69 279	-69 279

5 TULOSLASKELMAOSA KUNNAN TALOUSARVIOSSA

Tuloslaskelmaosa on kunnan kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävä on osoittaa tulo- ja rahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Kunnan käyttötalousosan tuloslaskelmaan yhdisteltävät erät koostuvat sitovuustasojen toimintatuotoista, toimintamenoista ja poistoista.

Tuloslaskelma Muhoksen kunta

Tuloslaskelmassa ei ole mukana sisäisiä eriä.

Laadintaperiaatteena vuodelle 2017 on noudatettu vuoden 2016 talousarviota siten, että toimintatuottoja on korotettu 2 %, henkilöstömenoja 0,6 %, muut toimintakulut 0 %. Verotulojen odotetaan vähenevän 1,0 prosenttia ja valtionosuudet 0,5 prosenttia. Rahoituskulut nettona laskevat 13% ja suunnitelman mukaiset poistot kasvavat 6,2 %.

Suunnitelmavuodet 2018 ja 2019 on laadittu hallintopalveluissa keskitetysti. Laadintaperiaatteena suunnitelmavuodelle 2018 on noudatettu käyttötaloustuloissa 3%, käyttötalousmenoissa 1% sekä valtionosuuksissa 1% että henkilöstömenojen osalta 1% ja verotuloissa 2% kasvua. Rahoituskuluissa kasvu on todennäköistä vuosina 2018 ja 2019 dramaattisen lainamäärän kasvaessa. Hallintokuntien ja sitovuustasojen suunnitelmavuodet noudattavat em. periaatetta.

Tuloslaskelma ulkoinen					
	Tilinp 2015	Budj 2016 yht	Budj 2017	TS 2018	TS 2019
TOIMINTATUOTOT					
MYYNTITUOTOT	8 143 333	7 800 992	8 247 275	8 496 243	8 496 243
MAKSUTUOTOT	3 384 978	3 251 665	3 027 600	3 118 428	3 118 428
TUET JA AVUSTUKSET	905 825	790 930	390 701	402 423	402 423
VUOKRATUOTOT	1 077 842	1 128 455	1 222 067	1 258 628	1 258 628
MUUT TOIMINTATUOTOT	402 025	199 900	127 450	131 274	131 274
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	31 813				
TOIMINTATUOTOT	13 945 816	13 171 942	13 015 093	13 406 996	13 406 996
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT					
PALKAT JA PALKKIOT	-24 797 539	-25 200 052	-24 177 769	24 403 392	24 403 392
HENKILÖSIVUKULUT					
ELÄKEKULUT	-5 814 108	-5 533 172	-5 131 884	-5 180 214	-5 180 214
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 524 080	-1 494 412	-1 296 761	-1 309 719	-1 309 719
HENKILÖSIVUKULUT	-7 338 189	-7 027 584	-6 428 645	-6 489 933	-6 489 933
HENKILÖSTÖKORVAUKSET	435 005	278 600	125 600	126 856	126 856
HENKILÖSTÖKULUT	-31 700 723	-31 949 036	-30 480 814	30 766 469	30 766 469
PALVELUJEN OSTOT					
ASIAKASPALVELUJEN OSTOT	-17 321 145	-17 285 423	-18 549 598	18 735 095	18 735 095
MUIDEN PALVELUJEN OSTOT	-6 871 084	-6 652 829	-6 630 413	-6 688 443	-6 688 443
PALVELUJEN OSTOT	-24 192 229	-23 938 252	-25 180 011	25 423 538	25 423 538
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-3 206 160	-3 316 010	-3 337 307	-3 399 676	-3 399 676
AVUSTUKSET	-4 543 617	-4 924 650	-4 326 600	-4 369 866	-4 369 866
VUOKRAT	-448 800	-118 020	-115 470	-116 627	-116 627
MUUT TOIMINTAKULUT	-206 513	-167 310	-176 710	-178 486	-178 486
TOIMINTAKULUT	-64 298 041	-64 413 278	-63 616 912	64 254 662	64 254 662
TOIMINTAKATE	-50 352 225	-51 241 336	-50 601 819	50 847 666	50 847 666
VEROTULOT	28 775 358	29 100 000	28 825 000	29 140 000	29 860 000
VALTIONOSUUDET	23 765 641	25 335 865	25 200 000	25 452 000	25 452 000
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT					
KORKOTUOTOT	122 376	123 300	125 300	125 300	125 300
MUUT RAHOITUSTUOTOT	38 746	5 000	5 000	5 000	5 000
KORKOKULUT	-526 648	-547 800	-495 000	-566 321	-566 321
MUUT RAHOITUSKULUT	-1 028	-500	-500	-500	-500
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	-366 555	-420 000	-365 200	-436 521	-436 521
VUOSIKATE	1 822 219	2 774 529	3 057 981	3 307 813	4 027 813
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-2 502 589	-2 870 890	-3 050 785	-3 133 791	-3 133 791
TILIKAUDEN TULOS	-680 370	-96 361	7 196	174 022	894 022
POISTOERON LISÄYS/VÄHENNYS	28 916				
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-651 454	-96 361	7 196	174 022	894 022

Tuloslaskelmassa ei ole mukana sisäisiä eriä.

Tuloslaskelman tunnusluvut

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	21,63	20,48	20,46	20,86	20,86
Vuosikate/Polstot, %	72,81	101,64	100,23	105,56	128,52
Vuosikate,eur/asukas	201,08	304,89	338,76	366,03	445,60
Asukasmäärä	9062	9100	9027	9037	9039

Tuloslaskelmaosan yhteydessä esitetään tulo-rahoituksen riittävyttä koskevat tavoitteet ja niiden saavuttamista mittaavat tunnusluvut.

Tunnuslukujen kaavat:

Toimintatuotot / toimintamenot %:

$100 * \text{toimintatuotot} / \text{toimintakulut} - (\text{valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate / poistot %: $100 * \text{vuosikate} / \text{poistot}$

Vuosikate euroa / asukas: vuosikate / asukasmäärä 31.12.

Kertynyt yli-/alijäämä: Taseen kertynyt yli-/alijäämä

Investointiosassa esitetään investointeja koskevat tavoitteet, hankkeiden kustannusarviot ja niiden jaksottuminen investointimenoina suunnitteluvuosille sekä investointiin saatavat rahoitusosuudet ja muuta tulot. Investointiosassa valtuusto hyväksyy kustannusarviot, määrärahat ja tuloarviot hankkeille tai hankeryhmille.

INVESTOINTIOHJELMA 2017 JA -SUUNNITELMA VUOSILLE 2018 - 2020					
rakennuskustannusindeksi (2000=100) i=139,3					
HALLINTOPALVELUT	2017	2018	2019	2020	yht.
Maanhankinta	100	100	100	100	400
ATK-hankinnat, netto	300	150	150	150	750
Arvopaperit	10	10	10	10	40
Kunnanviraston peruskorjaus	800	380			1180
Paloaseman muutos- ja laajennus	556				556
	1766	640	260	260	2926
SOSIAALI JA TERVEYSPALVELUT	2017	2018	2019	2020	yht.
Terveyskeskuksen toimintavarusteet	10	10			20
Avosairaanhoidotilojen peruskorjaus		90			90
Terveyskeskuksen piha				500	500
	10	100	0	500	610
OPETUSPALVELUT	2017	2018	2019	2020	yht.
Koulujen ja päiväkotien toimintavarusteet		30	30	30	90
Päivärinteen päiväkotit ja Hyrkin koulu	2629				2629
Lukion ilmanvaihtokoneiden uusiminen	100				100
	2729	30	30	30	2819
VAPAA-AIKA PALVELUT	2017	2018	2019	2020	yht.
Koivu ja Tähti-kulttuurikeskuksen toimintavarusteet	30				30
Ponkilan yleissuunnitelman I-vaihe /liikenne ja opastus		830			830
Ponkilan yleissuunnitelman II-vaihe / Pesäpallostadionin huoltorakennus, aukio ja kuntoilupaikat			180		180
Ponkilan yleissuunnitelman III-vaihe / Juoksuratojen ja suorituspaikkojen pinnoittaminen, sekä ajanottorakennus				270	270
Jäähallin peruskorjaus /suunnittelu	50				50
	80	830	180	270	1360
TEKNISET PALVELUT	2017	2018	2019	2020	yht.
Varikon kalustohankinnat	50	30	30	30	140
Rakennusten pienet peruskorjaukset	200	200	200	200	800
Kadunpito, peruskorjaus, rakentaminen ja kuivatus	370	370	370	370	1480
Puistot, leikkikentät ja yleiset alueet/ tori	50	50	50	50	200
Katuvalaistuksen uudistaminen	50	50	200	200	500
	720	700	850	850	3120
Yhdyskuntarakenteen kehittämishankkeet	2017	2018	2019	2020	yht.
Päivänpaisteenmaan kunnallistekniikka 1.vaihe	188				188
Valtatie 22 kehittäminen Muhoksen kunnan alueella	45				45
Kevyen liikenteen väli välille Riihikyläntie - Romppaisentie	125				125
Oulujoen moninaiskäyttö, netto	39	30	30	30	129
MALPE/ Laukka - Päivärinne kevyen liikenteen väylä		300	450		750
Kirkkosaaren sillan pk/uusiminen				1300	1300
	397	330	480	1330	2537

Maanhankinta

Menot: 100.000 euroa

Määräraha varataan raakamaan ja muun kiinteän omaisuuden hankintaan. Määrärahan käytöstä vastaa kunnanhallitus.

Tulot: 100.000 euroa

Tulot muodostuvat rakennustonttien ja omaisuuden myynnistä.

ATK-hankinnat

Menot: 300.000 euroa

Määräraha varataan kunnan ATK-järjestelmien vaatimiin laite ja ohjelmistohankintoihin. Hallintokuntien hankinnat sisältyvät tähän määrärahaan. Määrärahan käytöstä vastaa hallinto- ja talousjohtaja ATK-työryhmää kuultuaan.

Arvopaperit

Menot: 10.000 euroa

Määräraha varataan osakkeiden ja osuuksien hankintaan. Määrärahan käytöstä vastaa kunnanhallitus.

Kunnanviraston peruskorjaus

Menot: 800.000 euroa

Määräraha varataan kunnanviraston sisäilmaongelmien korjaamiseen. Hankesuunnitelma on hyväksytty kh 29.11.2016, §385, Hankesuunnitelman mukainen hankkeen tavoitehintaa on 1.180.000 euroa, josta vuoden 2017 rahoitusosuus on 800.000 euroa ja vuoden 2018 rahoitusosuus on 380.000 euroa. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen lautakunta.

Paloaseman muutos ja laajennus

Menot: 556.000 euroa

Määräraha varataan paloaseman muutoksen ja laajennuksen toteuttamiseen. Hankesuunnitelma on hyväksytty kh 29.11.2016, §391, Hankkeen tavoitteena on rakentaa ensihoidon henkilöstölle ja kalustolle pysyvät tilat nykyisen paloaseman yhteyteen. Hankesuunnitelman mukainen hankkeen tavoitehintaa on 556.000 euroa. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen lautakunta.

Terveyskeskuksen toimintavarusteet

Menot: 10.000 euroa

Määräraha varataan terveyskeskuksen kalusto- ja laitteistohankintoihin. Määrärahan käytöstä vastaa sosiaali- ja terveystalouden päävastuun alueen johtaja.

Päivärinteen päiväkotit ja Hyrkin koulu

Menot: 2.629.000 euroa

Määräraha varataan Päivärinteen päiväkodin rakennustöiden loppuunsaattamiseen sekä Hyrkin koulun ruokalan laajentamiseen, yhdyskäytävän rakentamiseen ja piha-alueiden muutostöiden toteuttamiseen.

Päivärinteen päiväkodin hankesuunnitelma on hyväksytty kunnanhallituksessa Khall 27.10.2015, §367 ja Hyrkin koulun muutos- ja laajennustöitä koskeva hankesuunnitelma on hyväksytty kunnanhallituksessa Khall 15.3.2016, §80. Hankkeen kokonaistilauksvaltuus on 3.682.000 euroa, kvalt 16.12.2016, §86 ja kvalt 21.3.2016, §18. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen lautakunta.

Lukion ilmanvaihtokoneiden uusiminen

Menot: 100.000 euroa

Määräraha varataan lukiorakennuksen ilmanvaihtokoneiden ja automatiikan uusimiseen. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen lautakunta.

Koivu- ja Tähti –kulttuurikeskuksen toimintavarusteet

Menot: 30.000 euroa

Määräraha varataan Koivu- ja tähti –kulttuurikeskuksen opastuksen, toimintavarusteiden ja kalusteiden uusimiseen ja AV –tekniikan parantamiseen. Määrärahan käytöstä vastaa vapaa-aikalautakunta.

Jäähallin peruskorjauksen suunnittelu

Menot: 50.000 euroa

Määräraha varataan Jäähallin peruskorjauksen suunnitteluun. Jäähallilla tutkitaan mahdollisuus toteuttaa peruskorjaus ns. Esco –hankkeena, jossa mahdollinen investointi rahoitetaan energiankulutuksesta aiheutuneilla säästöillä. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen lautakunta.

Varikon kalustohankinnat

Menot: 50.000 euroa

Määräraha varataan varikon kalustohankintaan. Määrärahalla on varataan hankkia uusien ruohonleikkurin ja mittaustäkymetrin hankintaan. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Rakennusten pienet peruskorjaukset

Menot: 200.000 euroa

Määräraha varataan kunnan kiinteistöjen ennakoimattomiin pieniin peruskorjauksiin. Vuoden 2017 työohjelmaan sisällytetään mm. paloaseman kunnossapitotyöt 95.000 euroa, Hyrkin koulun julkisivun kunnostus, Kirkonkylän koulun sälekaihtimet 19 luokkaa ja Kirkonkylän koulun välituntipihaan maalaukset ja pituushyppypaikka. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen lautakunta.

Kadunpito, peruskorjaukset, rakentaminen, kuivatus

Menot: 370.000 euroa

Määräraha varataan katujen rakentamiseen, peruskorjaukseen ja kuivatukseen. Merkittävin kadunpidon hanke vuonna 2017 on Ratatien peruskorjaus välillä Asematie –Keskustie, jonka kustannusarvio on noin 215.000 euroa. Lisäksi määrärahalla kunnostetaan päällysteitä ja sadevesiviemäreitä teknisen lautakunnan laatiman työohjelman mukaisesti. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen lautakunta.

Puistot, leikkikentät ja yleiset alueet

Menot: 50.000 euroa

Määräraha varataan nykyisten puistojen, leikkikenttien ja yleisten alueiden kunnossapitoinvestointeihin. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen lautakunta.

Katuvalaistuksen uudistaminen

Menot: 50.000 euroa

Määräraha varataan katuvalaistuksen uudistamiseen. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen lautakunta

Päivänpaisteenmaan 1. ja 2. vaiheen kunnallistekniikan rakentaminen

Menot: 188.000 euroa

Määräraha varataan Päivärinteen asemakaava-alueen laajennuksen ns. Päivänpaisteenmaan 1. vaiheen rakennustöiden loppuunsaattamiseen ja 2. vaiheen rakennustöiden aloittamiseen. Vuonna 2017 rakennetaan noin 150 metriä uutta Päivänpaisteen tie –nimistä asuntokatua ja kadun varteen valmistuu kahdeksan uutta omakotitalon rakennuspaikkaa. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen lautakunta.

Oulujoen moninaiskäyttö, netto

Menot: 39.000 euroa

Määräraha varataan Oulujoen moninaiskäyttöohjelman hankkeiden toteutukseen. Hankkeet päätetään vuosittain yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus ja Fortum Power and Heat Oy:n kanssa. Ohjelmaan kuuluvilla hankkeilla vähennetään Oulujoen säännöstelystä aiheutuvia haittoja. Kokonaiskustannukset ovat moninaiskäyttösopimuksen mukaan keskimäärin 90.000 euroa vuodessa. Maksuosuudet ovat Oulujoen vesistöalueen kunnat 10-50 %, Ely-keskus/valtio 0-50 % ja Fortum Yhtiöt 10-50 %. Määrärahan käytöstä vastaa hallintopalvelut.

Valtatien 22 kehittäminen Muhoksen kunnan alueella

Menot: 45.000 euroa

Määräraha varataan Rönköntien kohdalle rakennettavaan alikulkuun johtavan yksityistien rakentamiseen. Muhoksen kunnanhallituksen sitoumus 29.4.2014, §192. Hankkeen tilaajana toimii Liikennevirasto. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen lautakunta.

Valtatien 22 suuntainen yksityinen kevyenliikenteenväylä välillä Riihikyläntie – Romppaisentie

Menot 125.000 euroa

Määräraha varataan valtatie 22 suuntaisen yksityisen kevyenliikenteenväylän rakentamiseen välille Riihikyläntie –Romppaisentie. Rakennettavan sorapintaisen väylän pituus on noin 800 metriä. Väylä mahdollistaa turvallisen kevyenliikenteen yhteyden Kuusirinteeltä uudelle Rönköntien kohdalle tehtävälle valtatie 22 alikulkusillalle. Hankkeen rakennuskustannusarvio on 125.000 euroa. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen lautakunta.

Omaisuuuden myynti

Tulot 115.000 euroa

Tulot muodostuvat myytävän omaisuuden tasearvosta, myyntivoitto kirjataan käyttötalouteen. Vuoden 2017 tulot koostuvat rakentamattomien tonttien myyntitulosta, sekä Päivärinteen päiväkodin, Veturitien päiväkodin ja Nuoriso- ja voimailutalon rakennusten myyntitulosta.

INVESTOINNIT YHTEENSÄ

INVESTOINNIT BRUTTO:	5702	2630	1800	3240	13372
TULOT	2017	2018	2019	2020	yht.
Omaisuuuden myynti	115	100	100	100	415
Ponkilan alueen kehittäminen		50	35		85
	115	150	135	100	500
INVESTOINNIT NETTO:	5587	2480	1665	3140	12872

Teollisuuden ja yritystoiminnan vaatimat rakentamiset ja tilojen hankinnat käsitellään valtuustossa erikseen ja ne ratkaistaan tapauskohtaisesti valtuuston erillisillä päätöksillä.

Talousarvion rahoitusosassa eritetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Rahoitusosa esitetään vähennyslaskukaavan muodossa. Välisummana esitetään *Toiminnan ja investointien rahavirta*. Ylijäämäinen välisumma osoittaa määrän, että investoinnit rahoitetaan kokonaisuudessaan tulorahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuuden myynnillä. Negatiivinen välisumma osoittaa määrän, joka on rahoitettava pääomarahoituksella. Mainitun välisumman ja rahoituksen rahavirran yhteen laskettu määrä osoittaa budjetoitujen rahavirtojen kokonaisvaikutuksen kunnan maksuvalmiuteen.

VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toiminnan rahavirta	1 560 450	2 917 979	3 057 981	3 307 813	4 027 813
Vuositulot	1 822 219	2 917 979	3 057 981	3 307 813	4 027 813
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjaukset	-261 769				
Investointien rahavirta	-13 932 955	-4 270 000	-5 587 000	-2 480 000	-1 665 000
Investointimenot	-16 077 767	-4 534 000	-5 702 000	-2 630 000	-1 800 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 789 604	164 000			
Pysyvien vastaavien hyöd. Luovutustulot	355 208	100 000	115 000	150 000	135 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-12 372 505	-1 352 021	-2 529 019	827 813	2 362 813
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset	-22 512	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Lainakannan muutokset	11 394 612	2 500 000	2 536 000	-500 000	-2 500 000
Pitkäaikaisen lainojen lisäys	8 500 000	8 500 000	19 036 000	7 500 000	4 500 000
Pitkäaikaisen lainojen vähennys	-5 605 388	-6 000 000	-8 000 000	-8 000 000	-7 000 000
Lyhytaikaisen lainojen muutos	8 500 000	0	-8 500 000		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-162 808				
Toimeksiantojen varojen ja po muutokset	-52 773				
Vaihto-omaisuuden muutokset	13 467				
Saamisten muutos	180 816				
Korottomien pitkä- ja lyhytalk. velk. muutos	-304 318				
Rahoituksen rahavirta	11 209 292	2 400 000	2 436 000	-600 000	-2 600 000
RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 163 213	1 047 979	-93 019	227 813	-237 187
Kassavarat 31.12.	399 330	1 447 309	1 354 290	1 582 103	1 344 916
Kassavarat 1.1.	1 562 543	399 330	1 447 309	1 354 290	1 582 103
RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 163 213	1 047 979	-93 019	227 813	-237 187

Rahoitusosa

Verorahoitus

Kuntaliiton veroennustekehikon perusteella on arvioitu vuoden 2017 verotulokertymän olevan 28,852 milj. euroa. Vuoden 2016 talousarviossa kunnan verotulojen on arvioitu olevan suunnilleen 29,10 milj euroa. Talousarvioon verotulojen lasku on arvioitu olevan noin 1 %.

Vuosien 2017 – 2019 verotuloarvioissa on käytetty tuloveroprosenttina 20,5 %. Talousarviovuoden 2017 osalta kiinteistöverotuotto perustuu siihen, että

Kiinteistöveroprosentit ovat seuraavat:

Vuoden 2017 verotulojen kertymän on arvioitu pienenevän prosentin mukaisesti, vaikka kiinteistöveroprosenteissa on tapahtunut kasvua.

Taloussuunnitelmavuosien 2018 ja 2019 verotuloarviot perustuvat samaan kasvutahtiin. Verotulotasauksen vähennyksen jälkeen vuoden 2017 peruspalveluiden valtionosuuden määrä on ennakkotiedon mukaan 25,5 milj. euroa (vuonna 2016 summa oli 25,7 milj. euroa). Lasku aiheutuu sekä perustoimeentulotuen siirrosta (arvio 0,800 milj. euroa) että KIKY- leikkauksista, joita kompensoidaan valtionosuuksissa. Vuoden 2017 alustava opetusministeriön osuus on vahvistamatta.

Muhoksen kunnan verotulotasaus vuonna 2016 on ennakkotiedon mukaan noin 6,754 milj. euroa. Alustavan verotulotasauslaskelman mukaan kunnan verotulotasaus kasvaa hieman vuonna 2017 ja on noin 6,808 miljoonaa euroa. Verotulotasaukset on laskettu uuden järjestelmän mukaisesti.

Vuosikate I ja vuosikate II

Vuonna 2017 toimintakate laskee 1,25% vuoden 2016 talousarvioon verrattuna. Vuoden 2015 tilinpäätökseen verrattuna toimintakate kasvaa 0,5 %. Verorahoituksen lasku verrattuna vuoden 2016 talousarvioon on 0,95 %. **Vuosikate I** on talousarviovuonna 3,058 milj. euroa. Vuosikate I osoittaa kuinka paljon verorahoituksesta jää käytettäväksi investointien rahoittamiseen, kun toimintakate ja rahoituserät on ensin katettu.

Rahoituslaskelmaan siirtyvä vuosikate II eli varsinainen omarahoituserä on vuosikate I lisättynä käyttöomaisuuden myyntivoitoilla ja maankäyttösopimuskorvauksilla. **Vuosikate II** (3057,981) kattaa suunnitelman mukaiset poistot (3050,785) talousarviovuonna ja tulos ennen rahastojen lisäystä/vähennystä jää ylijäämäiseksi.

Toiminnan lainarahoitus

Talousarviovuoden nettoinvestointien ja pitkäaikaisten lainojen lyhennysten rahoitustarve on noin 21,5 milj. euroa, joka jouduttaneen kattamaan lähes kokonaisuudessaan lainanotolla. Tulevien vuosien investoinnit säilynevät talousarviovuoden tasolla ja myös lainantarve kasvaa tällöin.

Suunnittelukaudella kunnan lainakanta kasvaa yli 55 milj. euroon, mikäli kaikki investoinnit toteutetaan lainarahoituksella. Vuonna 2017 lainakanta on suunnitelman mukaan noin 52 milj. euroa, eli noin 5741 euroa/asukas.

Talousarviovuodelle esitetään 19,1 miljoonan euron lainanottovaltuutusta hallintosäännön mukaisesti hallinto- ja talousjohtajalle.

Rahoitusosan tunnusluvut

Rahoitusosan yhteydessä esitetään toiminnan ja investointien rahoitusta koskevat tavoitteet ja niiden saavuttamista mittaavat tunnusluvut.

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä					
Muhoksen kunta	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toiminnan ja investointien rahavirta, 1000€	-12 373	-1 352	-2 529	828	2 363
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä, 1000€	-12 373	-13 725	-16 254	-15 426	-13 063

Tunnuslukujen kaavat:

- Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä kassavirrasta ko. vuonna.

TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
0,38	0,38	0,20	0,45	0,60

Lainanhoitokate: $(\text{Vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$

TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
2	2	7	5	4

Kassan riittävyys, pv: / kassavarat / kassasta maksut

Kassan riittävänä tavoitearvona pidetään 14 - 30 päivää

MÄÄRÄRAHAT SITOVUUSTASOITTAIN

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO			
	Sitovuus1)	Määrärahat	Tuloarviot
KÄYTTÖTALOUSOSA			
Hallintopalvelut			
Strateginen johto	B	1 154 541	80 900
Maankäyttö ja kaavoitus	B	101 724	3 000
Hallintopalvelut/Tolmistot	B	2 244 430	465 564
Lomituspalvelut	B	6 059 377	6 178 678
Vaalit	B	22 051	0
Tarkastuslautakunta	B	39 152	
Maaseututuomi	B	52 479	
Palo- ja pelastustoimi	B	558 743	
Ympäristötoimi	B	274 012	
Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut			
Hallinto	B	271 973	10 000
Kirkonkylän koulu	B	2 628 637	2 426
Muu perusopetus	B	3 339 242	35 105
Erityisopetus/Laitoskoulut	B	1 392 879	80 219
Yläkoulu	B	3 392 074	308 843
Lukio	B	1 067 161	1233
Varhaiskasvatus	B	5 246 566	582 673
Vapaa-aikapalvelut			
Hallinto	B	59 896	32 640
Kirjasto	B	530 739	16 000
Kulttuuri	B	131 760	10 000
Oulujoki-opisto	N	516 715	408 273
Nuorisio	B	107 277	8 000
Liikuntapalvelut	B	545 005	88 200
Jaahalli	B	160 798	100 780
Ulkoliikuntapaikat	B	168 149	
Sosiaali- ja terveyspalvelut			
Hallinto	B	260 843	2 511
Sosiaalityö	B	3 131 783	841 300
Vammaispalvelu	B	4 180 443	410 100
Vanhustyö	B	7 576 068	1 124 078
Sairaanhoido	B	3 184 460	495 700
Neuvola	B	629 734	32 600
Työterveyshuolto	N	344 522	310 500
Hammashuolto	B	873 488	283 620
Terveyskeskussairaala	B	2 652 669	478 200
Erikoissairaanhoido	B	10 692 157	
Tekniset palvelut			
Hallinto	B	340 451	12 900
Ruoka- ja siivouspalvelut	N	2 767 214	2 948 316
Rakennukset	B	2 500 130	4 290 751
Maarakentaminen	B	912 864	76 000
Kaavoitus ja Mittaus (Mittauspalvelut)	B	266 338	378 000
Rakennusvalvonta	B	97 005	30 000
TULOSLASKELMAOSA			
Verotulot	B		28 825 000
Valtionosuudet	B		25 200 000
Korkotulot	B		125 300
Muut rahoitustulot	B		5 000
Korkomenot	B	495 000	
Muut rahoitusmenot	B	500	
Satunnaiset erät	B		

INVESTOINTIOSA			
Hallintopalvelut			
Maanhankinta	B	100 000	115 000
Atk-hankinnat	B	300 000	
Kunnanviraston peruskorj	B	800 000	
Arvopaperit	B	10 000	
Paloaseman muutos- ja laajennus	B	556 000	
Sosiaali- ja terveyspalvelut			
Avosair.hoitotilojen peruskorj/fysioterapia	B		
Koivu- ja tahtikodin jäähdytys/siu	B		
Tk:n irtaimistohankinnat	B	10 000	
Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut			
Yläkoulun perusk.,laajennus sekä liikuntahalli	B		
Lukion ilmanvaihto	B	100 000	
Päivärinteen päiväkotit ja Hyrkin koulu	B	2 629 000	
Koulujen ja päiväkotien irtaimisto	B		
Vapaa-aikapalvelut			
Ponkilan tenniskenttien tekonurmi	B		
Jäähallin peruskorj/siu	B	50 000	
Koivu- ja Tähti-kulttuurik. toimintavar.	B	30 000	
Tekniset palvelut			
Varikon kalustohankinnat	B	50 000	
Rakennusten peruskorjaukset	B	200 000	
Kadunpito	B	370 000	
Paivänpaistemaan kunnallistekniikka	B	188 000	
Puistot,leikkikentät ja yl.al.tori	B	50 000	
Katuvalaistuksen uudistaminen	B	50 000	
Kevyenliikenteen väylä	B	125 000	
Valtatie 22 Muhoksen kunnan al.	B	45 000	
Oulujoen moninaiskäyttö	B	39 000	
RAHOITUSOSA			
Tulorahoituksen korjauseurat	N		
Antolainauksen muutokset	N	100 000	
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		19 036 000
Pitkäaikaisen lainojen vähennys	B	8 000 000	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	N	8 500 000	
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja po muutokset	N		
Saamisten muutos	N		
Korottomien pitkä- ja lyh.aik.velk.muutos	N		
Vaikutus maksuvalmiuteen *)		160 361	
TALOUSRVION LOPPUSUMMA		93 433 410	93 433 410
1)N= sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio, B= bruttomääräraha/-tuloarvio			
*) Vaikutus maksuvalmiuteen 160361 € - opiston sis.valtionosuus 253 380€ = - 93019			
Opiston sis.valtionosuus 253 380€			

9. KUNTAKONSERNI 2017 – 2019

Kuntakonserni määritellään kuntalain (lainmuutos 27.4.2007/519) 16 a §:ssä, jonka mukaan: *Yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta, on kunnan tytäryhteisö. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin.* Mainitun pykälän perusteella Muhoksen kuntakonserniin kuuluvat emoyhteisönä Muhoksen kunta ja tytäryhtiöt. Muhoksen kunta on osakkaana eri osakkuusyhtiöissä. Liitteessä 3 on esitetty tytäryhteisöt ja niiden tavoitteet kuntakonsernissa että osakkuusyhtiöt omistusosuuksineen.

Kunnan tulee sisäisessä tarkastuksessaan ja riskienhallinnassa kiinnittää huomioita että arvioida mahdolliset riskit määräysvallassaan olevissa yhteisöissä että osakkuusyhtiöissä, joissa kunta ei käytä määräysvaltaa.

Konsernivalvonnan osalta Muhoksen kunnassa toteutetaan jo vuosien ajan käytössä ollut tytäryhtiön toiminnan ja talouden seurannan yhteydessä tehtävää valvontaa, joka tapahtuu tytäryhtiön johdon kanssa pidettävissä vuotuisissa palaverissa. Valvontaa tullaan vielä tehostamaan seurantamittareiden avulla, joissa huomioidaan entistä enemmän vaikuttavuusnäkökulmia. Kuntakonsernin talousohjausmalli muuttuu 1.6.2017 uuden kuntalain muutosten myötä.

Vuoden 2017 tavoitteet valtuuston hyväksyi talousarvioprosessin yhteydessä 2016. Muhoksen konserniohjeiden päivitystä ei ole tehty 2016 aikana. Päivitys tultaneen tekemään uuden organisaatiomallin tultua voimaan helmikuuhun 2017 mennessä.

10. HENKILÖSTÖSUUNNITELMA 2017

Henkilöstömäärät on esitetty hallintokunnittain kohdassa 2.4 Henkilöstö.

Taloudellisen tilanteen niukkuus sekä sosiaali- ja terveystoimen organisoitumisesta johtuvat muutokset muun muassa palkka-asioiden keskittämisen, ICT sekä muiden tukiyksiköiden (mm keittiö, siivous) lisäksi monissa muissa asioissa kuten palvelurakenteen tarkastelussa, tulevat näkymään käytännön henkilöstötoimissa tällä talouden suunnittelukaudella. Tavoitteena on, että henkilöstömäärä ei kasva ja että henkilöstön palkkakustannukset pysyvät annetuissa talousraameissa. Näiden kehittymistä seurataan kuukausittain.

Henkilöstömenot ovat talousarvioesityksessä yhteensä 30.461 milj. euroa. Muutos vuoden 2016 talousarvioesitykseen on -4,65 % ja vuoden 2015 tilinpäätökseen -3,90 %. Osaltaan tähän kustannusten alenemaan vaikuttaa KIKY sopimuksesta tuleva lomarahojen leikkaus 30 %:

Talousarviossa palkankorotusten vaikutukseksi vuodesta 2016 vuoteen 2017 on arvioitu keskimäärin 0,6 % yhdessä järjestelyvaraerän kanssa.

Taloussuunnitteluun tullaan sisällyttämään henkilöstörakenteen muutokset yhdessä mahdollisen uuden kunta- ja palvelustrategian suunnittelun kanssa

Jatkossa edellytetään, että toimintoja ei saa laajentaa eikä uutta toimintaa käynnistää tilapäisen henkilöstön turvin, ellei toimintaan ole myönnetty rahoitusta ja henkilöstön palkkaamiseen täyttölupaa.

Oikeudenmukaisen palkkajärjestelmän perustana on tehtäväkohtaisten palkkojen arviointi ja soveltaminen toisiinsa. Tehtäväkohtaiset palkat määräytyvät työn vaativuuden mukaisesti.

Henkilöstöpoliittinen ohjelma on perusta kunnan noudattamalle henkilöstöpolitiikalle ja siinä määritellään yhtenäiset toimintaperiaatteet henkilöstöasioiden hoitamiseksi. Henkilöstöpoliittisen ohjelman tarkoituksena on varmistaa poliittisten päättäjien, kunnan johdon, esimiesten sekä henkilöstön vastuullinen ja vuorovaikutteinen yhteistyö, jolla turvataan Muhoksen kunnan menestyminen muuttuvassa toimintaympäristössä.

Muhoksen kunnan henkilöstöpoliittinen ohjelma joka sisältää henkilöstösuunnitelman esitellään valtuustolle vuoden 2017 huhtikuun loppuun mennessä.

Perustettavat tai lakkautettavat virat ja toimet

Hallintopalvelut

Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut perustettavat toimet

Vapaa-aikapalvelut

Sosiaali- ja terveystoimien palvelut

Tekniset palvelut

Virka muutokset Muhoksen kunnassa

Talousarviovuoden aikana ne vapautuvat virat joissa ei käytetä julkista valtaa, tullaan muuttamaan työsuhteisiksi. Toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi voivat vaikuttaa myös henkilöstön asemaan. Taloudelliset vaikutukset ja mahdolliset vaikutukset henkilöstöön selviävät tehtyjen selvitysten ja kartoitusten pohjalta.

11. TALOUSARVION 2017 TÄYTÄNTÖÖNPANO-OHJEET

Käsitteet ja sitovuus

Talousarvion sitovuus

Kunnanvaltuusto myöntää käyttötalouden määrärahat nettomääräisinä tulos- ja rahoituslaskelman ulkoisille erille. Lisäksi kunnanvaltuusto hyväksyy toimialojen toiminta- ja tulostavoitteet

Kaikkia talousarviossa asetettuja tavoitteita koskee noudattamisvelvoite ja raportointivelvoite.

Käyttötaloulososa

Talousarvion käyttötaloulososassa määrärahat ja tuloarviot esitetään toimialoittain, toimielimittäin, vastuualueittain ja tulosalueittain ryhmiteltynä.

Toimielimet tarvittaessa jakavat vastuualueet yhden tai useamman portaan tulosyksiköihin sekä kohdistavat määrärahat tileille.

Määrärahat sisältävät ulkoiset ja sisäiset määrärahat. Talousarvio on lautakuntia sitova vastuualueetasolla.

Sitovan tason menojen loppusumman (=määräraha) ylityksille on hankittava valtuuston hyväksyminen. Hyväksyminen on hankittava ennen ylityksen muodostumista ja aina ao. tilivuoden aikana.

Kunnanhallituksella on oikeus hyväksyä sitovan tason menojen ylitys, jos ao. hallintokunnan toisella vastuualueella saavutetaan vastaava menojen alitus.

Määrärahat on budjetoitu bruttoperiaatteella ja ne ovat jäljempänä mainituin poikkeuksin sitovia bruttomääräisinä.

Tuloarvion oleelliselle alittumiselle on hankittava valtuuston hyväksyminen, missä yhteydessä on arvioitava sen vaikutus määrärahan mitoitukseen tai talousarvion laajempaan muuttamiseen.

Määrärahat ja tuloarviot sisältävät sekä ulkoiset että sisäiset (s), hallintokuntien väliset meno- ja tuloerät.

Kustannuslaskennalliset erät, kuten poistot ja keskushallintopalveluiden laskutus eivät sisälly määrärahoihin ja tuloarvioihin. Lisäksi määrärahojen käyttöä sitoo ohessa esitetyt erityiset sitovuusrajoitukset.

Käyttötaloulososassa valtuusto hyväksyy toimielinkohtaiset toiminnalliset tavoitteet sekä määrärahat ja tuloarviot. Toiminnalliset tavoitteet sekä käyttötalousmäärärahojen ja tuloarvioiden erotus eli toimintakatteet ulkoisten erien osalta ovat sitovia. Myös tunnusluvuille asetetut tavoitteet ovat sitovia. Näiden tavoitteiden osalta raportointi on arvioivaa raportointia, jossa verrataan sekä suunniteltua että toteutunutta palvelutarjontaa palvelujen kysyntään eli tosiasialliseen palvelutarpeeseen. Näin arvioiva raportointi on myös tavoiteasettelun onnistuneisuuden arviointia.

Investointiosa

Investointiosan määrärahat ovat sitovia sillä tasolla, jolle valtuusto on määrärahat sitovina hyväksynyt. Mikäli investointikohteelle tulee myös tuloa, niin määräraha sitoo nettomääräisenä.

Ohjeellinen aktivointiraja on 8.500 euroa.

Investointisuunnitelma on lautakuntaa sitova vastuualuetasolla eli hanke- (irtaimen hankinta,) tai hankeryhmäkohtaisesti (kunnallistekniikka, ICT-palvelut, vastaava) (= määräraha).

Yli 8.500 euron suuriset hankkeet ylityksinä tai uusina kohteina tulee saattaa kunnanhallituksen käsittelyyn.

Määrärahat on budjetoitu nettoperiaatteella ja ne ovat sitovia nettomääräisinä. Vastuualuetason menojen ylityksille on hankittava valtuuston hyväksyminen.

Tuloslaskelma

Tuloslaskelman ulkoiset erät nettomääräisinä ovat sitovia.

Kunnanhallituksen on informoitava valtuustoa talousarviovuoden aikana, mikäli toimintakate tai vuosikate on poikkeamassa oleellisesti talousarviossa ennakoidusta.

Mikäli vuosikatteen on syytä arvioida poikkeavan ennakoidusta euromääräisesti enemmän kuin puolen kunnallisveron prosenttiyksikön verran, tulee valtuustolle esittää tarvittavat ehdotukset talousarvion muuttamiseksi.

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelman ulkoiset erät ovat sitovia.

Rahoituslaskelman mukainen käyttöomaisuusinvestointien kokonaismäärä on sitova. Rahoituslaskelman mukainen antolainojen lisäyksen määrä on sitova. Rahoituslaskelman mukainen pitkäaikaisen vieraan pääoman lisäyksen määrä on sitova.

Hallintosäännön mukaan talousarviolainan ottamisesta päättää valtuuston hyväksymissä rajoissa hallinto- ja talousjohtaja.

Muutokset talousarvioon

Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto. Eläkemenoperusteisiin eläkevakuutusmaksuihin ja ennenaikaisista eläkkeelle jääneistä aiheutuvaan varhemaksuun kunnanhallituksen toimintayksikköön varatun määrärahan siirtämisestä toimialoille ja toimintayksiköille päättää kuitenkin yleisjohdon toimialajohtaja (kunnanjohtaja).

Kuntakonserni

Kuntakonsernille (kunta ja tytäryhtiöt) asetetut tavoitteet ovat sellaisia, että niitä koskee noudattamisvelvoite ja valvontapainotteinen raportointivelvoite. Tämä tarkoittaa sitä, että raportoinnissa toteutumaa verrataan asetettuun tavoitteeseen.

Tilivelvollisuus

Kuntalain 125 §:n mukaan tilivelvollisia ovat kunnan toimielimen jäsenet sekä asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Laki ei vaadi tilivelvollisten viranhaltijoiden määrittelyä ennakolta. *Kuntalain perustelujen mukaan määrittely olisi suositeltavaa viranhaltijoiden johtamis-, ohjaus- ja seurantavastuun toteutumisen edistämiseksi.*

Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi, viranhaltijaan voidaan kohdistaa muistutus tilintarkastajan antamassa tilintarkastuskertomuksessa ja viranhaltijalle voidaan myöntää tai olla myöntämättä vastuuvapaus. Tilivelvollinen vastaa toiminnan ja talouden osalta sekä omasta että alaistensa tekemisestä ja siitä mitä jää hoitamatta.

Tilivelvollisella on henkilökohtainen vastuu sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja jatkuvasta ylläpidosta johtamansa toiminnan osalta. Kuntalain 125 §:n mukaan tilintarkastuskertomukseen on sisällytettävä lausunto sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä esitys vastuuvapauden myöntämisestä ja mahdollisesta muistutuksesta, joka voidaan kohdistaa vain tilivelvolliseen. Muistutuksen edellytyksenä on, että tilivelvollinen on toiminut vastoin lakia tai valtuuston päätöksiä eikä virhe tai aiheutunut vahinko ole vähäinen.

Muhoksen kunnan sisäisen valvonnan ohjeessa on tilivelvolliset määritetty.

Viime kädessä kunnan vastuunalainen JHTT- tilintarkastaja määrittelee tilivelvollisen ja hän voi tilintarkastuskertomuksessaan kohdistaa muistutuksen muullekin kuin edellä olevan määritelmän piiriin kuuluvalla viranhaltijalla ja esittää vastuuvapauden epäämistä.

Tilivelvollisuuden puuttuminen ei vapauta esimiestä valvontavastuusta.

Riskianalyysi

Ulkoisen ja sisäisen tarkastuksen merkittävimmät lautakuntatasoiset riskit ovat toiminnan suuntaamiseen ja resurssien käyttöön liittyvä strateginen riski sekä toiminnan kehittämiseen, henkilöstöön ja ICT- toimintojen häiriöttömyyteen liittyvät operatiiviset riskit.

Toiminnan suuntaaminen ja resurssien käyttö liittyy tarkastuslautakunnalle kuntalaissa säädettyjen tehtävien tulokselliseen ja tehokkaaseen toteuttamiseen. Riskin toteutumisen hallintakeinoja ovat lautakunnan näkemys roolistaan, toimintaympäristön jatkuva seuranta, lautakunnan toiminnan oma ja ulkopuolinen laatuauditointi, valtuuston palaute lautakunnan työstä sekä lautakunnalle tehtävän valmistelutyön laadun varmistaminen.

Toiminnan kehittämis- ja henkilöstöriskien toteutumisen hallintakeinoja ovat toiminnan jatkuva arviointi, henkilöjohtaminen ja henkilöstön koulutus. Edellä kuvattujen riskien hallinta on riittävällä tai kohtalaisella tasolla. ICT- riskit ovat yhteisiä kaikille kunnan toimintayksiköille ja ulkoinen

tarkastus voi hallita niitä vain määrittelemällä täsmällisesti omien ICT- palvelujensa laatuvaatimukset ja tekemällä yhteistyötä kunnan ICT- toiminnoista vastaavien sekä palvelutuottajiensa kanssa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Lautakunnan tulee seurata asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Mikäli talousarviovuoden aikana käy ilmeiseksi, että toimialueelle tai lautakunnalle talousarvion yhteydessä tai muutoin asetettuja tavoitteita ei saavuteta, tulee lautakunnan esittää valtuustolle muutos tavoitteeseen ja sen mahdollinen vaikutus määrärahatarpeeseen ja / tai tuloarvioon.

Käyttösuunnitelmat

Lautakunnan on vahvistettava talousarvion käyttösuunnitelma, jolla tarvittaessa tarkennetaan vastualueen määrärahan käyttöä ja tuloarvion saavuttamista lautakunnan päättämällä tulosityksikköjaotuksella.

Lautakunta päättää talousarvion määrärahojen ja tavoitteiden puitteissa omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja määrärahojen käytöstä sekä asettaa tarkennetut toiminnalliset ja taloudelliset tulostavoitteet. Lautakunta voi delegoida käyttösuunnitelman seurannan ja laadinnan osaksi tai kokonaan alaisilleen viran- tai toimenhaltijoille.

Raportointi

Lautakuntia, kunnanhallitusta ja valtuustoa on informoitava talousarvion toteutumisesta siten, että em. seurantatehtävät ovat mahdollisia. Lautakunnille ja hallitukselle toimitetaan raportit kuukausittain, valtuustolle aina kokoontuessa sekä tilikauden kokonaistuloksen valmistumisen jälkeen.

Raportoinnissa on kiinnitettävä huomiota toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseen sekä niiden määrittelyn kehittämiseen ja mittaamiseen.

"All our dreams can come true, if we have the courage to pursue them."

LIITTEET

**MUHOKSEN KUNNAN
TYTÄRYHTEISÖT JA
OSAKKUUSYHTEISÖT**

KONSERNI YHTEISÖT JA TAVOITTEET

Muhoksen Vesihuolto Oy

Talousarviovuodelle 2017 asetetaan Muhoksen Vesihuolto Oy:lle seuraavat tavoitteet:

1. Tavoitteena saada vesilaitoksen varmuusluokitus vuonna 2017 tasolle 2 (nyt lähes tasolla 2) ja vuonna 2020 tasolle 1 (paras taso/virallinen varmuusluokitus)

Vesilaitoksen varmuusluokitus on tasolla 1 (paras taso / virallinen varmuusluokitus) ja laitoksen varavoiman saanti on turvattu sekä veden jakelun että viemäröinnin kriittisiin kohteisiin.

Varmuusluokitus on ainakin tasolla 2, mutta varaveden saanti ei kata koko kapasiteettitarvetta ja energian saanti voi väliaikaisesti vaarantua myös kriittisissä kohteissa. Vedenhankintaa ei ole varmistettu, tai varmuusluokka on 0 eikä energian saantia ole varmistettu.

2. Tavoitteena laskuttamattoman veden määrän saaminen alle 10 %:iin (nyt 10 – 20 %) sekä tavoitteena vuotovesien määrän aleneminen alle 15 %:iin (nyt 15 – 30 %), näihin tavoitteisiin pyritään pääsemään verkoston määrätietoisella saneerauksella.

3. Muhoksen Vesihuolto Oy:n tavoite on kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskunta kehitystä vastaavasti.

4. Tavoitteena on toimittaa asiakkaille puhdasta pohjavettä kohtuukustannuksin ja huolehtia viemäröinnistä terveyden- ja ympäristösuojelun kannalta asianmukaisesti ja taloudellisesti.

5. Muhoksen Vesihuollon tavoite lyhentää velkaansa seuraavien vuosien aikana on seuraava:

- 2017 100.000 €
- Velkapääoman korko on vuonna 2017 kiinteä 100.000 euroa.

Vesilaitoksen varmuusluokitus on tasolla 1 (paras taso / virallinen varmuusluokitus) ja laitoksen varavoiman saanti on turvattu sekä veden jakelun että viemäröinnin kriittisiin kohteisiin. Varmuusluokitus on ainakin tasolla 2, mutta varaveden saanti ei kata koko kapasiteettitarvetta ja energian saanti voi väliaikaisesti vaarantua myös kriittisissä kohteissa. Vedenhankintaa ei ole varmistettu, tai varmuusluokka on 0 eikä energian saantia ole varmistettu

Vesilaitoksen varmuusluokitus on tasolla 1 (paras taso / virallinen varmuusluokitus) ja laitoksen varavoiman saanti on turvattu sekä veden jakelun että viemäröinnin kriittisiin kohteisiin	Varmuusluokitus on ainakin tasolla 2 , mutta varaveden saanti ei kata koko kapasiteettitarvetta ja energian saanti voi väliaikaisesti vaarantua myös kriittisissä kohteissa	Vedenhankintaa ei ole varmistettu tai varmuusluokka on 0 eikä energian saantia ole varmistettu
--	--	---

**TUOSLASKELMAN
NUMERO-OSA**

Budjettiraportti

VALTUUSTO
Ulkoinen

01.01.2017 - 31.12.2017

EUR

	Budj 2017	Budj 2016	Bu-muutos 2016	Budj. 2016 yht.	Tilinp. 2015	Muutos% 16>17
00000001 MUHOKSEN KUNTA						
3000 TULOSASKELMÄ						
3010 TOIMINTATUOTO						
3310 MYNTITUOTO						
3311 MYNTITUOTO VALTIOILTA YHT	6.397.728	6.051.485	55.000	6.106.485	6.179.830	4,8
3000 Myyntituotot valtiolta	27.620	33.000		33.000	39.713	-16,3
3001 Lääkäreiden koulutuskorva	6.425.348	6.084.485	55.000	6.139.485	6.219.543	4,7
3311 MYNTITUOTO VALTIOILTA YHT						
3313 MYNTITUOTO KUNNILTA YHT.	790.625	772.557		772.557	931.465	2,3
3010 Myyntituotot kunnilta	192.000	195.000		195.000	194.882	-1,5
3011 Kotikuntakorv. entiseltä	982.625	967.557		967.557	1.126.347	1,6
3313 MYNTITUOTO KUNNILTA YHT.						
3314 MYNTITUOTO KUNTAYHT. YHT	43.900	12.000		12.000	14.037	265,8
3020 Myyntituotot kuntayhtymil	9.300	11.850		11.850	12.146	-21,5
3022 Ohjauspalkkiot	53.200	23.850		23.850	30.283	123,1
3023 Koulutuskorvaus/oppisopim						
3314 MYNTITUOTO KUNTAYHT. YHT						
3317 MYNTITUOTO MUILTA YHT.	2.000				380	100,0
3030 Myyntituotot muilta	80.000	90.000		90.000	61.968	-11,1
3031 Työterveyshuoltomaksut	82.150	83.000		83.000	92.746	-1,0
3032 Palvelusten myynti	499.852	431.500		431.500	464.225	15,8
3033 Ateriapalv.myynti (mm.hlö					2.656	
3034 Karttojen ym. myynti	1.200	1.200		1.200	1.537	
3035 Painotuotteiden myynti	60.000	60.500		60.500	81.855	-0,8
3037 Metsän myynti	10.000	15.000		15.000	98	-33,3
3038 Soran myynti	22.300	17.300		17.300	28.243	28,9
3040 Ulkopuolisille tehd. työs	8.000	8.000		8.000	6.100	
3044 Palveluiden myynti/Kunta-	2.000	5.000		5.000	4.888	-60,0
3049 Täyskustannusvastuukorvan	700	600		600	4.309	16,7
3050 Muut myyntitulot						

LITE 2

Budjettiraportti

VALTUUSTO
Ulkoinen

01.01.2017 - 31.12.2017

EUR

	Budj 2017	Budj 2016	Bu-muutos 2016	Budj. 2016 yht.	Tilinp. 2015	Muutos% 16>17
3051 Yhteishankintatulot/Ryhmä	9.000	5.500		5.500	7.497	63,6
3125 Lääkkeiden myynti	7.500	6.500		6.500	7.993	15,4
3126 Tarvikkeiden myynti	1.400	1.000		1.000	2.663	40,0
3317 MYYNITUOTOT MUILTA YHT.	786.102	725.100		725.100	767.160	8,4
3310 MYYNITUOTOT	8.247.275	7.800.992	55.000	7.855.992	8.143.333	5,0
3320 MAKSUTUOTOT						
3400 Asiakaspalvelumaksut kunni		71.300		71.300	150.834	-100,0
3401 Asiakirj.lunastus ym.toimi	3.900	4.900		4.900	4.105	-20,4
3402 Kodinhoitoapumaksut	200.000	185.000		185.000	200.403	8,1
3403 Tk-laitospaikkamaksut	460.000	460.000		460.000	477.516	
3404 Terveyskeskusmaksut	130.000	100.000		100.000	111.128	30,0
3405 Lääkärintodistussmaksut	23.000	24.000		24.000	25.893	-4,2
3406 Fysikaalisenhoidonmaksut	10.000	8.000		8.000	9.078	25,0
3407 Asiakasmaksut	1.336.100	1.179.900	5.370	1.185.270	1.183.890	12,7
3408 Peruttamaton poisjäänti	4.500	2.000		2.000	3.531	125,0
3410 Pääsymaksut	43.000	48.000		48.000	32.763	-10,4
3411 Lastensuojelun hoitomaksut	13.000	13.000		13.000	11.980	
3412 Osallistumismaksut	3.000	4.000		4.000	71	-25,0
3414 Sijaisapumaksut	445.000	650.000		650.000	579.833	-31,5
3415 Maksullinen lomitius/120 h:	165.500	180.000		180.000	233.403	-8,1
3416 Täysin maksullinen lomitius	5.000	15.000		15.000	25.832	-66,7
3417 Lukukausimaksut	55.000	45.300		45.300	46.072	21,4
3418 Opinto- ja kurssimaksut (s	76.000	96.295		96.295	71.598	-21,1
3420 Perintämaksut	6.600	6.600		6.600	6.674	
3421 Sijaisapumaksut/Itse järj.		80.000		80.000	117.758	-100,0
3422 Maksull.lomitius 120h/Itse		15.000		15.000	28.290	-100,0
3441 Toripaikkamaksut					6	
3460 Valtauskorvaukset					613	
3461 Mittaustoiminnan maksut	10.000	10.000		10.000	3.000	
3462 Maankäyttö- ja kehittämisk	10.000	10.000		10.000	7.954	-100,0
3467 Rakennuslupamaksut	38.000	38.000		38.000	52.756	

Budjettiraportti

VALTUUSTO
Ulkoinen

01.01.2017 - 31.12.2017

EUR

	Budj 2017	Budj 2016	Bu- muutos 2016	Budj. 2016 yht.	Tilinp. 2015	Muutos% 16>17
3320 MAKSUTUOTOJ	3.027.600	3.246.295	5.370	3.251.665	3.384.978	-6,9
3330 TUET JA AVUSTUKSET						
3331 TYÖLLISTÄMISTUET	120.000	130.000		130.000	137.230	-7,7
3600 Työllistämistuet	120.000	130.000		130.000	137.230	-7,7
3331 TYÖLLISTÄMISTUET						
3332 MUUT TUET JA AVUSTUKSET VA	133.251	121.980	20.730	142.710	213.708	-6,6
3610 Tuet ja avustukset valtio		390.000		390.000	360.561	-100,0
3612 Perustoimeentulotuen kust	133.251	511.980	20.730	532.710	574.269	-75,0
3332 MUUT TUET JA AVUSTUKSET VA						
3337 TUET JA AVUSTUKSET MUILTA	137.450	140.550		140.550	184.125	-2,2
3630 Kansaneläkelaitoksen korv		8.400		8.400	10.200	-100,0
3650 Muut tuet ja avustukset	137.450	148.950		148.950	194.325	-7,7
3337 TUET JA AVUSTUKSET MUILTA						
3330 TUET JA AVUSTUKSET	390.701	790.930	20.730	811.660	905.825	-51,9
3340 VUOKRATUOTOJ						
3343 VUOKRATUOTOJ ASUNNOISTA	644.225	640.146		640.146	553.452	0,6
3710 Vuokratuotot asunnoista	644.225	640.146		640.146	553.452	0,6
3343 VUOKRATUOTOJ ASUNNOISTA						
3345 VUOKRATUOTOJ MUISTA RAKENN	175.500	94.100		94.100	97.982	86,5
3409 Tilojen ym. käyttökorvauk					933	
3711 Vuokratuotot teollisuusra	123.182	121.282		121.282	138.521	1,6
3712 Vuokratuotot liikehuoneis	298.682	215.382		215.382	237.436	38,7
3345 VUOKRATUOTOJ MUISTA RAKENN						
3347 VUOKRATUOTOJ MAA- JA VESIA	225.000	210.000		210.000	227.509	7,1
3714 Vuokratuotot asuntotontei	15.000	15.000		15.000	15.968	
3715 Vuokratuotot liike- ja te	16.400	16.400		16.400	17.643	
3716 Vuokratuotot viljelymais	7.500	13.800		13.800	7.500	-45,7
3717 Vuokratuotot sualueista	1.200	1.200		1.200	843	
3718 Vuokratuotot muista tonte	265.100	256.400		256.400	269.462	3,4
3347 VUOKRATUOTOJ MAA- JA VESIA						
3348 MUUT VUOKRATUOTOJ						

Budjettiraportti

VALTUUSTO
Ulkoinen

01.01.2017 - 31.12.2017

EUR

	Budj 2017	Budj 2016	Bu-muutos 2016	Budj. 2016 yht.	Tilinp. 2015	Muutos% 16>17
3729 Vuokratuotot autopaikoista	10.060	10.527		10.527	13.055	-4,4
3730 Vuokratuotot koneista ja	1.000	1.000		1.000		
3732 Vuokratuotot leirintäalue	3.000	5.000		5.000	4.437	-40,0
3348 MUUT VUOKRAFUOTOT	14.060	16.527		16.527	17.492	-14,9
3340 VUOKRAFUOTOT	1.222.067	1.128.455		1.128.455	1.077.842	8,3
3350 MUUT TOIMINTAFUOTOT						
3419 Koulu- ym.tapaturnakorvauk	4.000	6.000		6.000	3.384	-33,3
3754 Täydentävän ja enn.ehk.toi	6.000	6.000		6.000	5.921	
3756 Perustoim.tulotuen tak.per		60.000		60.000	62.067	-100,0
3758 Käyttöomaisuuden myyntivoi	80.000	90.000		90.000	271.420	-11,1
3760 Tuotot henkilöetuksista	8.000	10.000		10.000	12.066	-20,0
3761 Sähkönkäyttömaksut					152	
3762 Vedenkäyttömaksut	13.550	12.900		12.900	16.974	5,0
3764 Saadut vahingonkorvaukset					399	
3766 Käytöstä poistetun irt.oma					9.905	
3767 Korvattu kirjastoaineisto	400	500		500	626	-20,0
3769 Perityt oikeudenkäyntikulu					1.000	
3772 Viivästyskorkeutot	14.500	14.500		14.500	15.137	
3780 Muut sekalaiset tuotot	1.000				2.974	100,0
3350 MUUT TOIMINTAFUOTOT	127.450	199.900		199.900	402.025	-36,2
3370 VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
3890 Valmistus omaan käyttöön					31.813	
3370 VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN					31.813	
3010 TOIMINTAFUOTOT	13.015.093	13.166.572	81.100	13.247.672	13.945.816	-1,8
3500 TOIMINTAKULUT						
3501 HENKILÖSTÖKULUT						
3502 PALKAT JA PALKKIOT						
4001 Vakinaisten viranhaltijoi	-2.669.496	-2.710.280		-2.710.280	-2.528.830	-1,5
4002 Vakinaisten työsuhteisten	-11.540.968	-12.007.427	-71.460	-12.078.887	-11.157.202	-4,5

Budjettiraportti

01.01.2017 - 31.12.2017

EUR

VALTUUSTO
Ulkoinen

	Budj 2017	Budj 2016	Bu-muutos 2016	Budj. 2016 yht.	Tilinp. 2015	Muutos% 16>17
4003 Tunti- ja urakkapalkat	-615.731	-934.830	-934.830	-934.830	-922.593	-34,1
4004 Opettajien palkat	-5.290.244	-5.288.356	-74.917	-5.363.273	-4.964.949	-1,4
4005 Palkattoman ajan sijaiste	-394.303	-441.809	-441.809	-441.809	-1.000.582	-10,8
4006 Sairaus- ja palkallisen äi	-490.341	-370.270	-370.270	-370.270	-518.387	32,4
4007 Vuosiloma- ja muiden sija	-1.040.000	-905.720	-905.720	-905.720	-1.331.470	14,8
4008 Muut tilapäiset palkat	-76.350	-24.100	-24.100	-24.100	-33.747	216,8
4009 Siirrettyjen työntek. pal	-3.307	-230.000	-230.000	-230.000	-15.353	100,0
4010 Työllistettyjen palkat	-210.000	-8.100	-8.100	-8.100	-271.704	-8,7
4011 Ay-luottamusmieskorvaukse	-8.100	-8.100	-8.100	-8.100	-7.884	
4051 Eri-lisikorvaukset	-1.691.742	-2.016.964	-2.016.964	-2.016.964	-1.822.535	-16,1
4052 Suojavaateraha	-13.332	-16.569	-16.569	-16.569	-12.933	-19,5
4059 Muut korvaukset	-200	-115.475	-115.475	-115.475	-744	100,0
4061 Luottamushenkilöiden koko	-114.325	-115.475	-115.475	-115.475	-109.599	-1,0
4063 Asiantuntijapalkkiot	-430	-580	-580	-580	-580	100,0
4065 Ansionmenetykskorvaukset	-7.800	-7.800	-7.800	-7.800	-5.809	
4069 Muut palkkiot	-11.100	-1.286	-1.286	-1.286	-1.286	100,0
4085 Lomapalkkavaraus		-91.351	-91.351	-91.351		
3502 PALKAT JA PALKKIOT	-24.177.769	-25.077.700	-146.377	-25.224.077	-24.797.539	-4,1
3510 HENKILÖSIVUKULUT						
3512 ELÄKEKULUT						
4101 KVTEL-eläkevakuutusmaksu	-3.835.487	-3.947.991	-25.031	-3.973.022	-3.891.545	-3,5
4102 KVTEL/Yksilöllisten eläk	-300.803	-289.226	-289.226	-289.226	-319.258	4,0
4103 KVTEL/Eläkemenoperusteis	-637.931	-858.995	-858.995	-858.995	-1.101.232	-25,7
4105 VEL-eläkevakuutusmaksut	-357.663	-416.037	-416.037	-416.037	-502.073	-14,0
3512 ELÄKEKULUT	-5.131.884	-5.512.249	-25.031	-5.537.280	-5.814.108	-7,3
3513 MUUT HENKILÖSIVUKULUT						
4110 Sotv/kansaneläke- ja sv-	-290.280	-531.856	-3.102	-534.958	-504.994	-45,7
4111 Tapaturmavakuutusmaksut	-222.236	-202.884	-599	-203.483	-248.843	9,2
4113 Työttömyysvakuutusmaksu	-774.335	-742.012	-5.363	-747.375	-725.309	3,6
4114 Taloudellinen tuki	-9.910	-10.037	-56	-10.093	-11.275	-1,8
4116 Lomapalkkavarauksen sivu					-33.659	

Budjettiraportti

VALTUUSTO

Ulkoinen

01.01.2017 - 31.12.2017

EUR

	Budj 2017	Budj 2016	Bu-muutos 2016	Budj. 2016 yht.	Tilinp. 2015	Muutos 16>17
3513 MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1.296.761	-1.486.789	-9.120	-1.495.909	-1.524.080	-13,3
3510 HENKILÖSIVUKULUT	-6.428.645	-6.999.038	-34.151	-7.033.189	-7.338.189	-8,6
3520 HENKILÖSTÖKORVAUKSET						
4070 Sairausvakuutuskorvaukset	125.600	247.100	247.100	247.100	402.415	-49,2
4071 Tapaturmakorvaukset		30.000	30.000	30.000	29.545	-100,0
4072 Kuntoutusrahat		1.500	1.500	1.500	3.046	-100,0
3520 HENKILÖSTÖKORVAUKSET	125.600	278.600	278.600	278.600	435.005	-54,9
3501 HENKILÖSTÖKULUT	-30.480.814	-31.798.138	-180.528	-31.978.666	-31.700.723	-4,7
3530 PALVELUJEN OSTOT						
3531 ASIAKASPALVELUJEN OSTOT						
5000 Asiakaspalvelujen ostot v					-1.350	
5010 Asiakaspalvelujen ostot k	-283.700	-200.343	-200.343	-200.343	-222.084	41,6
5011 Kotikuntalain kotikuntako	-16.800	-9.600	-9.600	-9.600	-59.182	75,0
5020 Asiakaspalvelujen ostot k	-10.750.450	-10.900.300	-10.900.300	-10.900.300	-11.140.954	-1,4
5030 Asiakaspalvelujen ostot m	-7.498.648	-6.175.180	-55.000	-6.230.180	-5.897.576	20,4
3531 ASIAKASPALVELUJEN OSTOT	-18.549.598	-17.285.423	-55.000	-17.340.423	-17.321.145	7,0
3540 MUIDEN PALVELUJEN OSTOT						
3150 TOIMISTO-,PANKKI,-JA ASIA						
5100 Toimisto- ja pankkipalve	-14.650	-13.800	-13.800	-13.800	-14.717	6,2
5101 Luottokuntaprovisiot	-300	-200	-200	-200	-245	50,0
5102 Asiantuntijapalvelut	-160.050	-146.450	-146.450	-146.450	-216.020	9,3
5104 ATK-ohjelmat ja palvelim	-440.820	-393.891	-393.891	-393.891	-403.527	11,9
5105 Kopiointipalvelu	-7.640	-10.920	-10.920	-10.920	-8.790	-30,0
5237 Ajoneuvojen katsastus ja	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500	-987	
5238 Perintäpalkkiot	-5.800	-5.800	-5.800	-5.800	-6.472	
5239 Jako-, lohkomis- ja lain	-9.000	-5.900	-5.900	-5.900	-5.898	52,5
5240 Todistusten ja asiakirjo					-681	
3150 TOIMISTO-,PANKKI,-JA ASIA	-639.760	-578.461	-578.461	-578.461	-657.337	10,6
3160 PAINATUKSET JA ILMOITUKSE						
5120 Painatukset ja ilmoituks	-40.250	-37.385	-37.385	-37.385	-40.956	7,7
3160 PAINATUKSET JA ILMOITUKSE	-40.250	-37.385	-37.385	-37.385	-40.956	7,7

Budjettiraportti

VALTUUSTO
Ulkoinen

01.01.2017 - 31.12.2017

EUR

	Budj 2017	Budj 2016	Bu-muutos 2016	Budj. 2016 yht.	Tilinp. 2015	Muutos% 16>17
3170 POSTI- JA TELEPALVELUT						
5121 Posti- ja telepalvelut	-53.890	-56.120		-56.120	-60.627	-4,0
5122 Puhelinmaksut	-48.912	-65.110	-100	-65.210	-47.154	-25,0
5123 TV-maksut/Kaapeli-TV	-10.300	-8.900		-8.900	-7.498	15,7
5124 ATK/tietoliikenneyhteydet	-137.149	-115.263		-115.263	-101.165	19,0
3170 POSTI- JA TELEPALVELUT	-250.251	-245.393	-100	-245.493	-216.445	1,9
3180 VAKUUTUKSET						
5130 Omaisuusvakuutukset	-67.280	-54.890		-54.890	-57.440	22,6
5131 Auto-, työkone- yms.vakuu	-14.135	-11.386		-11.386	-13.539	24,1
5132 Vastuuvakuutukset	-18.010	-15.310		-15.310	-14.730	17,6
5134 Vapaaehtoiset tapaturmav	-16.110	-15.200		-15.200	-15.188	6,0
3180 VAKUUTUKSET	-115.535	-96.786		-96.786	-100.896	19,4
3190 PUHTAANAPITO- JA PESULAPA						
5140 Pesula- ja puhtaanapito	-69.940	-65.960		-65.960	-65.619	6,0
5141 Rakennusten puhdistus ja	-125.200	-110.640		-110.640	-123.683	13,2
5142 Lasijäte					-37	
5143 Jätehuolto	-99.237	-98.166		-98.166	-113.169	1,1
5144 Jätevesipalvelujen osto	-22.400	-23.450		-23.450	-21.270	-4,5
5145 Vaihtomattopalvelut	-12.020	-12.170		-12.170	-10.245	-1,2
5146 Hygieniapalvelut	-300	-500		-500	-40,0	
5372 Jätevesimaksut	-59.860	-69.450		-69.450	-70.530	-13,8
3190 PUHTAANAPITO- JA PESULAPA	-388.957	-380.336		-380.336	-404.555	2,3
3200 RAKENNUSTEN JA ALUEIDEN R						
5160 Alueiden kunnossapito	-145.600	-136.950		-136.950	-151.092	6,3
5161 Rakennusten kunnossapito	-77.300	-111.800		-111.800	-181.154	-30,9
5162 Nuhouspalvelut	-13.200	-11.400		-11.400	-420	15,8
5163 Konetyöt	-25.200	-142.300		-142.300	-22.015	-82,3
5164 Urakointipalvelut	-63.650	-96.150		-96.150	-266.227	-33,8
5166 Lumityöt	-114.400	-114.050		-114.050	-107.386	0,3
5241 Puunkorjuupalvelut	-3.500	-3.800		-3.800	-27.008	-7,9
3200 RAKENNUSTEN JA ALUEIDEN R	-442.850	-616.450		-616.450	-755.301	-28,2

Budjettiraportti

VALTUUSTO
Ulkoinen

01.01.2017 - 31.12.2017

EUR

	Budj 2017	Budj 2016	Bu-muutos 2016	Budj. 2016 yht.	Tilinp. 2015	Muutos% 16>17
3210 KONEIDEN JA LAITTEIDEN RA						
5170 Koneiden ja laitteiden k	-116.626	-108.450		-108.450	-161.482	7,5
5171 Huoltopalvelut/sopimukse	-62.960	-65.360		-65.360	-72.547	-3,7
3210 KONEIDEN JA LAITTEIDEN RA	-179.586	-173.810		-173.810	-234.029	3,3
3220 MAJOITUS- JA RAVITSEMUSPA						
5180 Ateriapalvelut	-17.150	-16.950		-16.950	-22.357	1,2
5181 Majoitus- ja ravitsemusp	-9.750	-10.030		-10.030	-7.960	-2,8
3220 MAJOITUS- JA RAVITSEMUSPA	-26.900	-26.980		-26.980	-30.317	-0,3
3230 MATKUSTUS- JA KULJETUSPAL						
5189 Matkakustannusten korvau	-696.456	-746.780		-746.780	-756.743	-6,7
5190 Päivärahat ja muut korva	-11.120	-10.850		-10.850	-11.788	2,5
5191 Matkustus- ja kuljetuspa	-1.310.650	-1.285.920		-1.285.920	-1.229.044	1,9
3230 MATKUSTUS- JA KULJETUSPAL	-2.018.226	-2.043.550		-2.043.550	-1.997.574	-1,2
3240 SOSIAALI- JA TERVEYSPALVE						
5199 Kuntoutuksen ostopalvelu	-96.000	-96.000		-96.000	-142.391	
5200 Terveyspalvelut	-480.100	-446.000		-446.000	-555.297	7,6
5201 Sosiaalipalvelut	-40.100	-31.500		-31.500	-39.444	27,3
5202 Palvelusten osto Säteily	-4.000	-4.300		-4.300	-326	-7,0
5203 Seulonta- ym tutkimukset	-44.500	-40.500		-40.500	-43.724	9,9
5204 Kulukorvaukset	-131.800	-126.800		-126.800	-125.264	3,9
3240 SOSIAALI- JA TERVEYSPALVE	-796.500	-745.100		-745.100	-906.446	6,9
3250 OPETUS- JA KULTTUURIPALVEL						
5210 Kulttuuripalvelut	-11.400	-30.450		-30.450	-5.181	-62,6
5212 Opetus- ja koulutuspalve	-22.760	-39.200		-39.200	-12.397	-41,9
5214 Henkilöstön koulutus	-125.484	-120.779		-120.779	-98.802	3,9
5215 Lakisääteinen koulutus	-50.000	-48.650		-48.650	-25.614	2,8
3250 OPETUS- JA KULTTUURIPALVEL	-209.644	-239.079		-239.079	-141.993	-12,3
3260 OSUUS VEROTUSKUSYANNUKSII						
5220 Osuus verotuskustannuksi	-206.350	-208.500		-208.500	-212.390	-1,0
3260 OSUUS VEROTUSKUSYANNUKSII	-206.350	-208.500		-208.500	-212.390	-1,0
3270 MUUT YHTEISTOIMINTAOSUUDE						

Budjettiraportti

01.01.2017 - 31.12.2017

EUR

VALTUUSTO
Ulkoisen

	Budj 2017	Budj 2016	Bu-muutos 2016	Budj. 2016 yht.	Tilinp. 2015	Muutos% 16>17
5221 Maksut maakunnan liitoil	-70.000	-70.000		-70.000	-67.956	
5222 Jäsenmaksut kuntien kesk	-29.000	-28.000		-28.000	-28.430	3,6
5224 Muut yhteistoimintaosuud	-1.095.769	-1.044.799	-5.000	-1.049.799	-975.630	4,4
5226 Maksuusuus Työmarkkinala	-5.600	-5.550		-5.550	-6.437	0,9
3270 MUUT YHTEISTOIMINTAOSUUDE	-1.200.369	-1.148.349	-5.000	-1.153.349	-1.078.453	4,1
3280 MUUT PALVELUT						
5211 Liikunta- ja nuorisopalv	-25.300	-25.200		-25.200	-23.873	0,4
5232 Kirjansidontapalvelut	-400	-400		-400		
5233 Vartiointipalvelut	-37.850	-35.600		-35.600	-39.992	6,3
5235 Työnohjaus	-19.200	-16.000		-16.000	-14.097	20,0
5242 Muut palvelut	-32.385	-30.250		-30.250	-27.957	7,1
5243 Puhelinraha	-100	-100		-100	-22	
5260 Aktivoitdut muut palvelut					11.550	
3280 MUUT PALVELUT	-115.235	-107.550		-107.550	-94.391	7,1
3540 MUIDEN PALVELUJEN OSTOT	-6.630.413	-6.647.729	-5.100	-6.652.829	-6.871.084	-0,3
3530 PALVELUJEN OSTOT	-25.180.011	-23.933.152	-60.100	-23.993.252	-24.192.229	4,9
3550 AINEET, TARVIKKEET JA TAVAR						
3551 OSTOT TILIKAUDEN AIKANA						
3553 TOIMISTO- J A KOULUTARVIK						
5301 Toimistotarvikkeet	-25.635	-24.730		-24.730	-29.451	3,7
5302 Koulutarvikkeet	-37.630	-45.150	-1.362	-46.512	-41.292	-19,1
5303 Opetusvälineet	-26.356	-24.870	-350	-25.220	-17.509	4,5
5304 ATK-tarvikkeet	-16.730	-16.075		-16.075	-8.908	4,1
3553 TOIMISTO- J A KOULUTARVIK	-106.351	-110.825	-1.712	-112.537	-97.160	-5,5
3555 KIRJALLISUUS						
5306 Kirjallisuus	-67.090	-66.150		-66.150	-59.494	1,4
5307 Oppikirjat	-113.342	-122.755	-2.217	-124.972	-124.160	-9,3
5308 Videot ja DVD-levyt	-4.820	-4.820		-4.820	-5.091	
5309 CD:t	-1.770	-1.720		-1.720	-1.757	2,9
5310 Muut-AV-välineet	-2.250	-2.250		-2.250	-1.945	
5311 Lehdet	-29.175	-27.725		-27.725	-26.776	5,2

Budjettiraportti

VALTUUSTO
Ulkoinen

01.01.2017 - 31.12.2017

EUR

	Budj 2017	Budj 2016	Bu-muutos 2016	Budj. 2016 yht.	Tilinp. 2015	Muutos% 16>17
5312 Nuotit	-100	-100		-100	-114	
5314 Muu lainattava materiaali	-400				-439	100,0
3555 KIRJALLISUUS	-218.947	-225.520	-2.217	-227.737	-219.775	-3,9
3560 ELINTARVIKKEET						
5330 Elintarvikkeet	-502.780	-501.280		-501.280	-499.677	0,3
5331 Elintarvikkeosten kulje	-5.200	-3.900		-3.900	-4.432	33,3
3560 ELINTARVIKKEET	-507.980	-505.180		-505.180	-504.109	0,6
3562 VAATTEISTO						
5340 Vaatteisto	-49.660	-49.440		-49.440	-44.897	0,4
3562 VAATTEISTO	-49.660	-49.440		-49.440	-44.897	0,4
3565 LÄÄKKEET JA HOITOTARVIKKE						
5350 Lääkkeet ja hoitotarvikke	-1.560	-1.910		-1.910	42	-18,3
5351 Lääkkeet	-115.510	-102.500		-102.500	-123.307	12,7
5352 Hoitotarvikkeet	-448.150	-391.500		-391.500	-427.902	14,5
3565 LÄÄKKEET JA HOITOTARVIKKE	-565.220	-495.910		-495.910	-551.166	14,0
3567 SIVOUUS- JA PUHDISTUSAINE						
5342 Suojavälineet	-40.620	-39.920		-39.920	-26.109	1,8
5355 Puhdistusaineet ja -tarv	-44.335	-46.415		-46.415	-49.127	-4,5
5356 Kemikaalit	-5.200	-5.100		-5.100	-5.750	2,0
5357 Käsi- ja WC-paperit	-21.460	-17.965		-17.965	-16.557	19,5
5358 Saippuat ja shampooot	-3.750	-2.695		-2.695	-1.677	39,1
3567 SIVOUUS- JA PUHDISTUSAINE	-115.365	-112.095		-112.095	-99.220	2,9
3570 POLTTO- JA VOITELUAINEET						
5360 Poltto- ja voiteluaineet	-35.600	-38.800		-38.800	-32.071	-8,2
3570 POLTTO- JA VOITELUAINEET	-35.600	-38.800		-38.800	-32.071	-8,2
3572 LÄMMITYS, SÄHKÖ JA VESI						
5365 Lämmitys/öljy ja halot	-7.700	-8.000		-8.000	-18.091	-3,8
5366 Lämmitys/kaukolämpö	-710.200	-756.400		-756.400	-628.804	-6,1
5367 Sähkö	-523.990	-525.920		-525.920	-538.472	-0,4
5368 Vesimaksut	-39.670	-41.950		-41.950	-37.264	-5,4
3572 LÄMMITYS, SÄHKÖ JA VESI	-1.281.560	-1.332.270		-1.332.270	-1.222.631	-3,8

Budjettiraportti

01.01.2017 - 31.12.2017

VALTUUSTO
Ulkoinen

EUR

	Budj 2017	Budj 2016	Bu- muutos 2016	Budj. 2016 yht.	Tilinp. 2015	Muutos% 16>17
3573 KALUSTO						
5370 Kalusto	-195.528	-166.670		-166.670	-183.172	17,3
3573 KALUSTO	-195.528	-166.670		-166.670	-183.172	17,3
3574 RAKENUSMATERIAALI						
5381 Rakennusmateriaali	-39.520	-79.260		-79.260	-19.178	-50,1
3574 RAKENUSMATERIAALI	-39.520	-79.260		-79.260	-19.178	-50,1
3575 MUU MATERIAALI						
5341 Työaineet	-70.300	-77.008	-1.593	-78.601	-55.616	-10,6
5371 Korjausvälineet/työkalut	-14.100	-9.850		-9.850	-16.918	43,1
5380 Korjaustarvikkeet	-85.300	-60.600		-60.600	-76.236	40,8
5382 Ilmanvaihtokoneiden suod	-10.600	-10.600		-10.600	-7.002	
5390 Kartat, tiekilvet ja opas	-5.400	-5.800		-5.800	-4.591	-6,9
5391 Leikkikalut	-7.000	-5.700		-5.700	-3.295	22,8
5393 Palosamuttimet	-1.000	-1.600		-1.600	-2.233	-37,5
5394 Muut aineet ja tarvikkeet	-16.876	-14.860		-14.860	-55.781	13,6
5395 Kotiateriapakkaukset	-11.000	-8.500		-8.500	-11.107	29,4
3575 MUU MATERIAALI	-221.576	-194.518	-1.593	-196.111	-232.780	13,0
3551 OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-3.337.307	-3.310.488	-5.522	-3.316.010	-3.206.160	0,6
3550 AINEET, TARVIKKEET JA TAVAR	-3.337.307	-3.310.488	-5.522	-3.316.010	-3.206.160	0,6
3585 AVUSTUKSET						
3587 AVUSTUKSET KOTITALOUKSILLE						
6000 Perustoimeentulotuki	-82.500	-80.000		-80.000	-783.188	-100,0
6001 Täydentävä toimeentulotuk	-16.000	-16.000		-16.000	-53.797	3,1
6002 Ennaltaehkäisevä toimeent	-725.000	-905.000	21.600	-883.400	-2.513	-17,9
6003 Lasten kotihoidon tuki	-430.000	-380.000		-380.000	-378.106	13,2
6004 Omaishoidontuki	-18.000	-18.000		-18.000	-13.819	
6006 Vanmaistuki	-6.000	-4.000		-4.000	-4.146	50,0
6007 Toimintaraha/Kuntouttava	-465.000	-469.500		-469.500	-621.933	-1,0
6009 Maksetut korvaukset/itse	-578.000	-552.500		-552.500	-546.864	4,6
6010 Muut kotitalouksille maks	-790.000	-70.000		-70.000	-46.156	1028,6
6011 Palvelusetelimenot						

Budjettiraportti

VALTUUSTO
Ulkoinen

01.01.2017 - 31.12.2017

EUR

	Budj 2017	Budj 2016	Bu-muutos 2016	Budj. 2016 yht.	Tilinp. 2015	Muutos% 16>17
6013 Lasten yksityisen hoidon	-140.000	-175.900		-175.900	-164.326	-20,4
6014 Yksityisen hoidon tuen ku	-335.000	-330.000		-330.000	-328.366	1,5
3587 AVUSTUKSET KOTITALOUKSILLE	-3.585.500	-3.840.900	21.600	-3.819.300	-3.754.247	-6,1
3588 AVUSTUKSET YHTEISÖILLE						
6050 Toiminta-avust. yhdistyks	-189.000	-174.000		-174.000	-190.993	8,6
6051 Toiminta-avustukset tieho	-50.000	-50.000		-50.000	-59.895	
6052 Kohdeavustukset	-16.800	-352.300	330.000	-22.300	-15.032	-24,7
6053 Tuki-ilmoitukset	-300	-150		-150	-955	100,0
6055 Työmarkkinatuen kuntaosu	-485.000	-520.000		-520.000	-522.495	-6,7
3588 AVUSTUKSET YHTEISÖILLE	-741.100	-1.096.450	330.000	-766.450	-789.370	-3,3
3585 AVUSTUKSET	-4.326.600	-4.937.350	351.600	-4.585.750	-4.543.617	-5,7
3590 VUOKRAT						
3591 MAA- JA VESIALUEIDEN VUOKR					-591	
6120 Alueiden vuokramenot					-591	
3591 MAA- JA VESIALUEIDEN VUOKR						
3592 RAKENNUSTEN JA HUONEISTOJE						
6100 Asuntojen ja muiden huone	-16.900	-16.500		-16.500	-166.681	2,4
6115 Rakennusten vuokramenot	-9.360	-5.250		-5.250	-170.127	78,3
6307 Tilojen ym. käyttökorvaus	-2.000	-13.000		-13.000	-28.052	-84,6
3592 RAKENNUSTEN JA HUONEISTOJE	-28.260	-34.750		-34.750	-364.861	-18,7
3593 KONEIDEN JA LAITTEIDEN VUO						
6130 Leasingvuokrat	-41.160	-39.800		-39.800	-24.484	3,4
6131 Koneiden ja kaluston vuok	-38.550	-37.970		-37.970	-49.553	1,5
3593 KONEIDEN JA LAITTEIDEN VUO	-79.710	-77.770		-77.770	-74.038	2,5
3594 MUUT VUOKRAT						
6150 Muut vuokramenot	-7.500	-5.500		-5.500	-9.311	36,4
3594 MUUT VUOKRAT	-7.500	-5.500		-5.500	-9.311	36,4
3590 VUOKRAT	-115.470	-118.020		-118.020	-448.800	-2,2
3595 MUUT TOIMINTAKULUT						
6201 Arvonlisävero					-10.613	
6202 Dieselveero	-400	-400		-400	-549	

Budjettiraportti

01.01.2017 - 31.12.2017

VALTUUSTO

Ulkoinen

EUR

	Budj 2017	Budj 2016	Bu-muutos 2016	Budj. 2016 yht.	Tilinp. 2015	Muutos% 16>17
6203 Metsänhoitomaksu	-1.000	-1.400		-1.400		-28,6
6205 Ajoneuvovero	-7.550	-7.050		-7.050	-7.213	7,1
6210 Muut välittömät verot					-6.627	
6300 Suhdetoiminta ja edustus	-1.500	-1.500		-1.500	-2.806	
6301 Virkistys-/viihdytysmenot	-8.750	-9.900		-9.900	-7.188	-11,6
6302 Stipendit ja palkinnot	-5.000	-5.000		-5.000	-5.862	
6304 Koululiikunta	-8.500	-8.500		-8.500	-5.178	
6305 Osanottomaksut ja luott.he	-13.200	-13.550		-13.550	-1.390	-2,6
6306 Teosto-, kopio- ja teki	-6.400	-5.490		-5.490	-5.602	16,6
6308 Käyttömääräsuuden myyntitap					-15.038	
6309 Työosuusrahat	-31.800	-31.800		-31.800	-27.011	
6310 Muut jäsenmaksut	-3.200	-3.100		-3.100	-3.570	3,2
6311 Liittymismaksut					-90	
6313 Muistamiset (ulkopuolisill	-1.100	-600		-600	-3.599	83,3
6314 Merkkipäivälahjat (henkilö	-16.860	-8.320		-8.320	-14.186	102,6
6318 Mainonta ja markkinointi	-5.500	-5.500		-5.500	-4.001	
6322 Maksetut vahingonkorvaukse	-20.500	-20.500		-20.500	-4.350	
6323 Luottotappiot	-1.350	-200		-200	-42.146	575,0
6324 Varastotilien ero					413	
6326 Koulutapaturmakustannukset	-4.000	-6.000		-6.000	-3.194	-33,3
6327 Perintä- ja viivästysseuraa	-50	-100		-100	-619	-50,0
6390 Sekalaiset menot	-31.050	-32.900		-32.900	-27.577	-5,6
6393 Yhteishankintamenot/Ryhmäk	-9.000	-5.500		-5.500	-8.515	63,6
3595 MUUT TOIMINTAKULUT	-176.710	-167.310		-167.310	-206.513	5,6
3500 TOIMINTAKULUT	-63.616.912	-64.264.458	105.450	-64.159.008	-64.298.041	-0,8
3600 TOIMINTAKATE	-50.601.819	-51.097.886	186.550	-50.911.336	-50.352.225	-0,6
3601 VEROTULOT						
7000 Kunnallisvero	24.000.000	24.500.000		24.500.000	24.169.304	-2,0

Budjettiraportti

01.01.2017 - 31.12.2017

EUR

VALTUUSTO
Ulkoinen

	Budj 2017	Budj 2016	Bu-muutos 2016	Budj. 2016 yht.	Tilinp. 2015	Muutos% 16>17
7010 Kiinteistövero	3.625.000	3.600.000		3.600.000	3.362.633	0,7
7020 Osuus yhteisöveron tuotosta	1.200.000	1.000.000		1.000.000	1.243.421	20,0
3601 VEROTULOT	28.825.000	29.100.000		29.100.000	28.775.358	-0,9
3610 VALTIONOSUUDET						
3612 KUNNAN PERUSPALV.VALT.OS, M			67.398	19.440.599	18.694.499	-3,8
7125 Kunnan peruspälv.valtionos	18.705.710	19.373.201		6.662.728	5.874.276	2,2
7126 Verotuloihin perustuva val	6.810.555	6.662.728		26.103.327	24.568.775	-2,2
3612 KUNNAN PERUSPALV.VALT.OS, M	25.516.265	26.035.929				
3613 OPEtus- JA KULTTUURITOIMEN						
7128 Opetus- ja kulttuuritoimen	-316.265	-700.064		-700.064	-803.134	-54,8
3613 OPEtus- JA KULTTUURITOIMEN	-316.265	-700.064		-700.064	-803.134	-54,8
3610 VALTIONOSUUDET	25.200.000	25.335.865	67.398	25.403.263	23.765.641	-0,8
3631 RAHOITUSTUOTOT JA KULUT						
3632 KORKOTUOTOT						
8010 Korkotuotot antolainoista	100.000	100.000		100.000	100.000	
8020 Korkotuotot talletustileis	300	300		300	0	
8040 Korkotuotot kauppahintasaa	25.000	23.000		23.000	22.248	8,7
8050 Muut korkotuotot					128	
3632 KORKOTUOTOT	125.300	123.300		123.300	122.376	1,6
3633 MUUT RAHOITUSTUOTOT						
8110 Korot verotilityksistä					246	
8120 Osingot ja pääomankorotuks	5.000	5.000		5.000	29.072	
8140 Viivästyskorkotulot					25	
8180 Muut rahoitustuotot					9.402	
3633 MUUT RAHOITUSTUOTOT	5.000	5.000		5.000	38.746	
3640 KORKOKULUT						
8200 Korot valtionlainoista	-1.321	-2.800		-2.800	-2.951	-52,8
8210 Korot muista ta-lainoista	-483.679	-515.000		-515.000	-518.920	-6,1
8250 Korot lyhytaikaisista lain	-10.000	-30.000		-30.000	-4.777	-66,7
3640 KORKOKULUT	-495.000	-547.800		-547.800	-526.648	-9,6
3645 MUUT RAHOITUSKULUT						

Budjettiraportti

VALTUUSTO
Ulkoinen

01.01.2017 - 31.12.2017

EUR

	Budj 2017	Budj 2016	Bu- muutos 2016	Budj. 2016 yht.	Tilinp. 2015	Muutos% 16>17
8390 Muut rahoitusmenot	-500	-500		-500	-1.028	
3645 MUUT RAHOITUSKULUT	-500	-500		-500	-1.028	
3631 RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	-365.200	-420.000		-420.000	-366.555	-13,0
3650 VUOSIKATE	3.057.981	2.917.979	253.948	3.171.927	1.822.219	-3,6
3651 POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
3652 SUUNNITELMAN MUKAISET POIST						
8500 Poistot/aineettomat hyödyk	-104.038	-122.389		-122.389	-60.514	-15,0
8510 Poistot/muut pitkävaikutte	-103.097	-100.878		-100.878	-74.623	2,2
8520 Poistot/rakennukset	-1.800.810	-1.645.149		-1.645.149	-1.294.815	9,5
8530 Poistot/kiinteät rakenteet	-626.602	-586.249		-586.249	-600.386	6,9
8540 Poistot/koneet ja kalustee	-416.238	-416.225		-416.225	-472.250	
3652 SUUNNITELMAN MUKAISET POIST	-3.050.785	-2.870.890		-2.870.890	-2.502.589	6,3
3651 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3.050.785	-2.870.890		-2.870.890	-2.502.589	6,3
3680 TILIKAUDEN TULOS	7.196	47.089	253.948	301.037	-680.370	-97,6
3681 POISTOERON LISÄYS/VÄHENNYS						
8692 Rakennusten ja rakennelmien					28.916	
3681 POISTOERON LISÄYS/VÄHENNYS					28.916	
3699 TILIKAUDEN YLI/ALLIJÄMÄ	7.196	47.089	253.948	301.037	-651.454	-97,6

